

17.2.2010

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

3 – 2010

Kokousaika: 17.2.2010 klo 18.00 – 22.53

Kokoustauko teknisen vian vuoksi klo 18.10–18.16

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

3 – 2010

Mötestid: 17.2.2010 kl 18.00 – 22.53

Sammanträdet är avbrutet p.g.a. ett tekniskt fel kl. 18.15–18.16

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

17.2.2010

40 §	8
Esityslistan asia nro 4	8
KULTTUURI- JA KIRJASTOLAUTAKUNNAN SEKÄ HKL-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA	8
Valtuutettu Rätty	8
41 §	8
Esityslistan asia nro 5	8
KAUPUNGIN VUOKRA-ASUNTOTUOTANTOON MYÖNNETTÄVIEN KORKOTUKILAINOJEN EHTOJEN MUUTTAMINEN	8
Valtuutettu Peltola	8
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	9
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	9
42 §	10
Esityslistan asia nro 6	10
METRON HUOLTORAITEEN HANKESUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN	10
Valtuutettu Saukkonen	10
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	10
Valtuutettu Koskinen	11
Valtuutettu Lohi	11
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	12
44 §	12
Esityslistan asia nro 8	12
PERUSTERVEYDENHUOLLON VIRKA-AJAN ULKOPUOLISTEN PÄIVYSTYSPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN PÄÄKAUPUNKISEUDULLA	12
Valtuutettu Hakanen	12
Valtuutettu Vikstedt	13
Valtuutettu Anttila	13
Valtuutettu Puura	15
Valtuutettu Asko-Seljavaara	16
Ledamoten Thors	17
Valtuutettu Puhakka	17
Valtuutettu Huru	18
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	18
Ledamoten Wallgren	20
Valtuutettu Peltokorpi	21
Valtuutettu Hakanen	21

17.2.2010

Valtuutettu Anttila	22
Valtuutettu Muurinen	24
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	24
Ledamoten Thors	25
Valtuutettu Puhakka	25
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	25
Valtuutettu Anttila	26
Valtuutettu Ikävalko	27
Valtuutettu Soininvaara	27
Valtuutettu Hakanen	27
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	28
45 §	28
Esityslistan asia nro 9	28
VARTIOKYLÄN YLÄASTEEN PERUSPARANNUKSEN HANKESUUNNITELMA	29
Valtuutettu Vikstedt	29
Valtuutettu Loukoila	29
Valtuutettu Peltola	30
Valtuutettu Pakarinen	31
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	32
Valtuutettu Vikstedt (vastauspuheenvuoro)	32
Valtuutettu Puhakka	33
Valtuutettu Kouvalainen	33
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	33
46 §	34
Esityslistan asia nro 10	34
PASILAN POSTILIIKENNE- SEKÄ MOOTTORIAJONEUVOJEN HUOLTO- JA	34
KORJAAMOALUEEN JA RAUTATIEALUEEN (POHJOIS-PASILAN TYÖPAIKKA-ALUE)	34
ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11395)	34
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	34
Valtuutettu Anttila	34
49 §	35
Esityslistan asia nro 13	35
VALTUUTETTUIJEN TEKEMIEN ALOITTEIDEN KÄSITTELEMINEN	35
Aloite 1	35
Valtuutettu Sumuvuori	35

17.2.2010

Aloite 2	35
Valtuutettu Koskinen	35
Aloite 3	36
Valtuutettu Perkiö	36
Aloite 4	36
Valtuutettu Anttila	36
Aloite 5	37
Valtuutettu Holopainen	37
Aloite 11	37
Valtuutettu Suomalainen	37
Valtuutettu Bryggare	38
Valtuutettu Suomalainen	38
Aloite 13	39
Valtuutettu Anttila	39
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	39
Aloite 18	39
Valtuutettu Vuorela	39
Aloite 19	40
Valtuutettu Asko-Seljavaara	40
Ledamoten Torvalds	41
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	42
Ledamoten Torvalds (replik)	42
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff	42
Valtuutettu Soininvaara	43
Aloite 22	43
Valtuutettu Asko-Seljavaara	43
Aloite 28	43
Valtuutettu Bryggare	43
Valtuutettu Vuorela	44
Valtuutettu Puoskari	44
Valtuutettu Rätty	45
Aloite 30	45
Valtuutettu Sumuvuori	45

17.2.2010

Valtuutettu Asko-Seljavaara	46
Valtuutettu Suomalainen	46
Valtuutettu Romakkaniemi	48
Valtuutettu Anttila	49
Valtuutettu Bryggare	50
Valtuutettu Urho	51
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	53
Valtuutettu Vuorinen	54
Valtuutettu Rissanen	55
Valtuutettu Pakarinen	56
Valtuutettu Rydman	58
Valtuutettu Kari	59
Valtuutettu Vesikansa	61
Ledamoten Wallgren	62
Valtuutettu Hakanen	63
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	64
Valtuutettu Taipale	64
Valtuutettu Ebeling	64
Valtuutettu Puhakka	65
Valtuutettu Kantola	66
Valtuutettu Heinäluoma	67
Valtuutettu Kanerva	68
Valtuutettu Halla-aho	69
Valtuutettu Holopainen	70
Valtuutettu Rätty	71
Valtuutettu Lohi	72
Ledamoten Björnberg-Enckell	73
Valtuutettu Lipponen	75
Valtuutettu Koulumies	75
Valtuutettu Pajamäki	77
Valtuutettu Perkiö	78
Valtuutettu Männistö	79
Valtuutettu Hakanen	80
Valtuutettu Peltokorpi	80
Valtuutettu Halla-aho	81
Valtuutettu Kuikka	82
Valtuutettu Laine	82
Valtuutettu Urho	83
Valtuutettu Ebeling	84
Valtuutettu Lohi	85
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	86
Ledamoten Björnberg-Enckell	87
Valtuutettu Koulumies	87

17.2.2010

Valtuutettu Taipale	88
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Pakarinen	90
Valtuutettu Virkkunen	90
Valtuutettu Urho	90
Valtuutettu Ebeling	91
Valtuutettu Lohi	91
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Urho	92
Valtuutettu Soininvaara	92
Valtuutettu Heinäluoma	93
Valtuutettu Virkkunen	93

17.2.2010

40 §

Esityslistan asia nro 4

KULTTUURI- JA KIRJASTOLAUTAKUNNAN SEKÄ HKL-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN
VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Rätty

Arvoisa puheenjohtaja.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan varajäseneksi esitän Kristina Lillqvist ja
HKL-liikelaitoksen johtokunnan varajäseneksi Eero Tikka.

41 §

Esityslistan asia nro 5

KAUPUNGIN VUOKRA-ASUNTOTUOTANTOON MYÖNNETTÄVIEN KORKOTUKILAINOJEN
EHTOJEN MUUTTAMINEN

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Käytän tämän puheenvuoron kiinnittääkseni valtuutettujen huomiota
kaupungin lainanottoon.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos.

Tässä asiassa käsitellään kaupungin vuokra-asuntotuotantoon
myönnettävien korkotukilainojen ehtoja. Halusin tässä yhteydessä
puhua siitä, että meillä oli valtuuston ensi vuoden budjetin
raamikeskustelussa aika monta sellaista puheenvuoroa, jossa oltiin
todella huolissaan siitä, kuinka velkaantunut Helsinki on. Ja nyt kun
olen erilaisissa tilaisuuksissa kaupungillakin kuullut näitä samoja
puheenvuoroja, varsinkin sieltä salin oikealta puolelta, halusin tässä

17.2.2010

yhteydessä todeta, että tässä on hyvä esimerkki siitä, että mihin kaupungin lainoja käytetään: kaupungin omaan vuokra-asuntotuotantoon. Siihen on saatu rahaa Euroopan neuvoston kehityspankista 100 miljoonaa. Ja kaikki nämä rahat tullaan myös saamaan takaisin niiltä ihmisiltä, jotka tulevat asumaan näissä kaupungin vuokrataloissa. Eli ei se nyt niin kamalaa ole se lainanotto.

Näistä puheenvuoroista myös puuttuu käsitys siitä, mikä kaupungin todellinen velkaantumistilanne on. Se kyllä liittyy tietysti kaupungin tiedotukseenkin, eli helpostihan kaupunginjohto kulkee kertomassa tiedotusvälineissä, kuinka paljon meillä on velkaa kaupunkilaista kohti, mutta ei muisteta sanoa, että me annamme suuren osan näistä lainoista edelleen täysin tuottaviin tarkoituksiin.

Olen pyytänyt, että meidän lainapuoleltamme annetaan valtuutetuille tarkkaa tietoa siitä, mikä on lainatilanne ja mitkä ovat nykyisten lainojen ja myös budjettiin sisältyvien lainojen todennäköiset tulevat menot pidemmällä aikavälillä ja samalla rinnalle myös antolainapuoli, jotta tulisi vähän realistisempi käsitys kaupungin taloustilanteesta, joka ei suinkaan ole niin huolestuttava, kuin monet ihmiset ovat tämän asian käsittäneet.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Ordförande, bästa fullmäktige.

Tässä esitetty järjestely on poikkeuksellinen sikäli, että pankkikriisin vuoksi ei ollut saatavissa normaalisti suoraan vuokratalokohteelle lainaa, joten kaupunki otti lainan Euroopan kehityspankilta, jonka kaupunki kohdistaa omaan asuntotuotantonsa. Mitä tulee otto- ja antolainauksen seurantaan, niin jokaisessa talouden seurantaraportissa, joka valtuustolle jaetaan kvartaaleittain, on esitetty sekä otto- että antolainausmäärä.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Aika harvat niitä tuntuvat lukeneen. Toinen ongelma on myös, että ne eivät ole riittävän kattavia. Siinä näkyvät pelkästään ne lainat, jotka ovat jo voimassa mutta eivät esimerkiksi budjetin sisältämät lainat ja niiden vaikutus tulevaisuudessa. Myös se aikaväli täytyisi olla riittävän mittava. Myös budjetin yhteydessä nämä lainaselvitykset ovat puutteellisia.

17.2.2010

42 §

Esityslistan asia nro 6

METRON HUOLTORAITEEN HANKESUUNNITELMAN HYVÄKSYMINE

Valtuutettu Saukkonen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Sinänsä varmasti on ihan tarpeellinen tämä hankesuunnitelma, mikä tässä on ja ennen kaikkea tietenkkin tuo rata, mutta se, mikä minun mieltäni siinä huolestutti, olivat nämä kaksi tasoristeystä, erityisesti Laivanrakentajantiellä. Siinä kulkee tavallinen linja-autovuoro, kaupungin vuoro, ja siinä on myös kesäaikaan huomattavan paljon nuoria mopojen ja polkupyörien kanssa. Sen takia olen siitä huolestunut, että tuon risteyksen turvallisuus olisi todellakin hoidettu. Teen tässä nopeasti ponsiesityksen, joka kuuluu näin. Se tuodaan kohta sinne eteen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyessään metron huoltoraiteen hankesuunnitelman edellyttää, että tasoristeyksien turvallisuudesta huolehditaan rakentamalla tasoristeyksien yhteyteen puomijärjestelmä.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Ordförande, bästa fullmäktige.

Tässä esityksessä ei todellakaan sitä puomijärjestelmää ole esitetty, mutta kyseessä on huoltoraide. Nykyiselläkään huoltoraiteella ei siinä Viikissä mitään puomijärjestelmää ole, koska se liikenne on erittäin harvaa. Huoltoraide tarvitaan siihen, että Länsimetron kiskot kuljetetaan satamasta, raiteet, Länsimetron rakennustyömaalle. Se ei ole millään tavalla vakituista liikennettä. Ja jatkossa, kun Länsimetro saadaan valmiiksi, silloin kuljetetaan todennäköisesti metrovaunuja tätä raidetta pitkin huoltoon. Tasoristeyksen turvallisuus voidaan hoitaa

17.2.2010

yksinkertaisemmin menetelmin kuin puomijärjestelmällä, jonka käyttö jäisi varsin harvaksi. Käytännössä tarkoittaa sitä, että sinne voidaan panna miehiä pysäyttämään liikenne silloin kun huoltokuljetukset menevät tasoristeyksestä yli.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Minä en ole paras asiantuntija tässä, että miksi pitää mikäkin tulkita, mutta jos puomijärjestelmä aiheuttaa lisäkustannuksia ja tässä on esitetty tietty kustannusarvio tälle hankkeelle, silloinhan se varmasti pitäisi tulkita palautukseksi.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minun käsittääkseni Viikissä on sellaiset vilkkuvalot siinä, mutta se on toinen asia. Ajattelin kysyä, että mitä tälle nykyiselle huoltoraiteelle ja sille maapohjalle tapahtuu. Koska se jää pois käytöstä? Onko siitä joku suunnitelma, tuleeko sinne joku kevyen liikenteen raitti tai vastaava?

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä huoltoraide ehdotetaan rakennettavaksi siis Vuosaaren metroasemalta niin, että se liittyisi Vuosaaren satama-alueella Vuosaaren satamarataan. Vaihtoehtona esityslistalla ja papereissa on se, että nykyinen, huomattavasti pitempi huoltoraide kunnostettaisiin. Mielestäni tässä asiassa on ainakin yksi lisävaihtoehto, jos nyt jätämme sen vaihtoehdon pois, että se tehdään Espoosta länsiradalle. Nimittäin Mellunmäestä suunnitellaan metroa Sipoon liitosalueelle, ellei nyt päädytä pikaratikkavaihtoehtoon. Ja tämä, että rakennetaanko Mellunmäestä metrorata Sipoon suunnalle, tulee päätettäväksi varsin pian. Jos metroa jatketaan Mellunmäestä, silloin saataisiin huoltorata siinä samassa yhteydessä hyvin pienin kustannuksin. Rakentaa tarvitsisi vain liittymä Vuosaaren satamarataan, koska tämä metrorata leikkaa linjaltaan siis Vuosaaren satamaradan Mellunmäestä katsottuna. Tietysti tämä toteutus saattaisi kestää siitä, mitä nyt on suunniteltu tämän toisen eli Vuosaaren vaihtoehdon kohdalla.

Mielestäni olisi ainakin syytä kysyä, että onko tätä ajattelemaani

17.2.2010

vaihtoehtoa ollenkaan tutkittu.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Ordförande, bästa fullmäktige.

Valtuutettu Koskinen kysyi siitä, mitä tapahtuu nykyiselle huoltoraiteelle. Se on tarkoitus purkaa pois. Sen kunnostaminen tulisi erittäin kalliiksi ja kalliimmaksi kuin uuden huoltoraiteen rakentaminen. Mitä sitten tapahtuu sille raidepohjalle, niin siitä ei tiedossani ole vielä päätöksiä.

Valtuutettu Lohi kysyi Mellunmäen metron jatkamisvaihtoehdosta ja sen käyttämisestä huoltotarkoitukseen. Nyt on niin, että tätä huoltoraidetta tarvitaan Länsimetron, jonka rakennustyöt ovat parhaillaan käynnissä, raide-elementtien kuljetukseen, joten tämä tulee toteuttaa nyt joka tapauksessa. Ja siitä on myös Espoon kanssa jo sopimukset tehty, että millä tavalla tämän suunnitellun huoltoraiteen kustannukset jaetaan. Mellunmäen tai itse asiassa Östersundomin raideliikennevaihtoehto on eri prosessi kuin tämän huoltoraiteen rakentaminen.

44 §

Esityslistan asia nro 8

PERUSTERVEYDENHUOLLON VIRKA-AJAN ULKOPUOLISTEN PÄIVYSTYSPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tämä esitys perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämisestä virka-ajan ulkopuolelle pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyönä sisältää hämmästyttävän vähän informaatiota valtuutetuille ottaen huomioon asian merkityksen. Pari liuskaa lähinnä siitä, miten laskutus ja

17.2.2010

asiakastietojen kirjaaminen tapahtuvat. Yhteiskäytön onnistuminen edellyttää kuitenkin yhteisiä kriteerejä, toimintamalleja ja hyvää yhteistyötä eri kuntien ja organisaatioiden välillä. Tässä esityksessä ei meille kerrota tarkemmin, että miten tämä on turvattu.

Pääkaupunkiseudun kuntien välillä on merkittäviä eroja perusterveydenhuollon palveluissa ja niiden järjestämisen tavoissa. Esimerkiksi Vantaa on ulkoistanut Peijaksen sairaalan päivystystoiminnan Attendo MedOnelle. Samalla kun tämä tapahtui, MedOne sai määritellä päivystyksen kriteerit uudella tavalla niin, että päivystykseen otettiin entistä harvempia potilaita. Nyt Vantaa on lisäksi supistamassa rajusti terveysasemaverkkoaan, ja ilmeisesti Espoossa valmistellaan samansuuntaisia toimenpiteitä.

Mitä tästä seuraa pääkaupunkiseudun yhteispäivystyksen kannalta? Onko vaara, että helsinkiläisten Hartmanin ja Malmin sairaaloiden päivystykset alkavat ruuhkautua? Voiko Attendo MedOne työntää kiristetyillä kriteereillään potilaita muualle yksityisen, oman bisneksensä voittojen kasvattamiseksi? Vai aiotaanko muualla, tässä tapauksessa esimerkiksi Helsingissä, ottaa käyttöön MedOnen toiminnasta Vantaalla tuttuja toimintamalleja, jotka ovat heikentäneet monien kohdalla palvelujen saantia?

Kysynkin asiasta vastaavalta apulaiskaupunginjohtajalta, miten yhteispäivystyksen toteuttamisessa aiotaan turvata se, että helsinkiläisten palvelujen saanti ja laatu eivät heikkene?

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja.

Vasemmistoliiton ryhmässä oli samantapaisia huolia kuin Hakasella. Sen takia kysyisin myös apulaiskaupunginjohtajalta, että mikä on varasuunnitelma siinä tapauksessa, että Hartmanin sairaala tosiaan tukkeutuu potilasmääristä ja ruuhkautuu? Tämä esitys sopimuksesta on sellainen, että ensimmäinen irtisanomisaika voi olla vasta 31.12.2011. Mitä siihen saakka tehdään, jos näin käy?

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

17.2.2010

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vähän samantapaisia huolia kuin valtuutetut Hakanen ja Vikstedt äsken esittivät on myös itselläni, kun luin tämän niukan aineiston. Olen samaa mieltä Hakasen kanssa, että aineisto on erittäin niukka ja kaiken lisäksi valtuuston esityslistalla ei lainkaan referoida erittäin tärkeää asiaa, joka tulee kuntien välisessä yhteistoimintasopimuksessa esille, että järjestäjänä voi olla myös ulkopuolinen toimittaja. Se osuus kokonaan puuttuu valtuuston varsinaiselta esityslistalta. Minusta tämä on niin merkittävä asia, että se olisi ehdottomasti pitänyt olla valtuuston esityslistalla niin, että valtuutetut olisivat kiinnittäneet huomiota todella periaatteellisesti tärkeään asiaan.

Kaiken lisäksi ihan samalla tavalla kuin tämä on vuonna 2007 ollut eräänä pääkaupunkiseudun kuntien palveluiden yhteiskäyttöä edistävässä tavoitestrategiassa, vasta vuonna 2010 tämä asia tulee esille. Nyt olen muutamia puhelinsoittoja saanut terveystieteiden puolelta näistä päivystyspisteistä, joista ihmiset ovat sanoneet, että heitä on huijattu, että täällä on selvästi tätä asiaa valmisteltu pienessä poppoossa ja että tässä selvästi jotenkin johdetaan valtuutettuja myös harhaan. Minusta nämä olivat sillä tavalla vakavia asioita, että ajattelin tuoda ne tässä puheenvuorossani esille.

Ensinnäkin valtuustolistalla todetaan, että Navitas-alue-tietojärjestelmä antaa nämä mahdollisuudet tähän tutkimustietojen ynnä muiden katseluun. Saamani tiedon mukaan hoitohenkilökuntaa ja muuta henkilökuntaa ei ole millään tavalla koulutettu tähän asiaan. Tämä ei ole mikään kuulemma kahden kolmen minuutin juttu, tämä on erittäin monimutkainen asia ja tulee merkitsemään aikamoista kaaosta, jos todella eri kuntien asukkaat käyttävät eri kuntien päivystyspisteitä. Eli käyttökoulutus puuttuu tosiaan. Samoin tämän asian valmistelu, että millä tavalla tämä toiminta kokonaisuudessaan hoituu, niin siinä ei ole todellakaan otettu mitenkään laajasti henkilökuntaa mukaan. Ja jos ajatellaan sitä, että jos me haluamme hakea tehokkuutta ja tuottavuutta tässä kaupungissa, niin henkilökunta on se, joka parhaiten tietää nämä asia. Ja on todella kummallista, että kerrasta toiseen, kun tämäntyyppisiä asioita tuodaan valtuustoon, joka kerta meidän pitää palata tähän samaan asiaan: valmistelu on ollut puutteellista.

Olisin kysynyt myöskin sellaisesta asiasta, johon Hakanen ja Vikstedt viittasivat, että olen kuullut, että kun tätä kuntien päivystyspalvelujen yhteiskäyttösopimusta on valmisteltu, siinä ovat erittäin aktiivisesti olleet mukana nimenomaan Attendo ja MedOne. Ja kun täällä puhutaan, että palvelun tuottajana on palvelun järjestäjä tai

17.2.2010

ulkopuolinen toimija, niin onko todella nyt niin, että tässä aktiivisesti haetaan sellaista ratkaisua, että kuntien yhteispäivystyksen järjestäjänä toimii yksityinen palveluiden tuottaja? Se on aika laajalle levinnyt käsitys Helsingin terveystalouden sisällä. Tähän haluan kyllä ehdottomasti selvän ja suoran vastauksen, että millä tavalla yksityiset palveluiden tuottajat ovat olleet mukana tämän palvelusopimuksen tekemisessä.

Samaa mieltä olen valtuutettu Vikstedtin kanssa, että kun tätä asiaa on valmisteltu, niin tässä olisi ehdottomasti pitänyt katsoa myös meidän terveysasemiemme toimivuus. Jos meillä on, niin kuin tällä hetkellä näyttää, perusterveydenhuollon osaamisen tasossa ja palveluiden järjestämisessä on selviä puutteita, osaamisen tasoa pitää nostaa ja pääterveysasemien aukioloaikoja pitää pidentää, jotta voidaan ehkäistä sitä painetta, joka tulee näihin palvelupisteisiin. Näin ollen teenkin asiassa kaksi pontta, joista toivon, että ne kehittäisivät tätä asiaa eteenpäin ja veisivät tämän valmistelun sille raiteelle, miten näin tärkeässä asiassa pitää olla.

Hyväksyessään tämän asian valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittäisi, miten Helsingin pääterveysasemien aukioloaikoja voitaisiin jatkaa kello 16:n jälkeen, jotta pääkaupunkiseudun kuntien yhteinen päivystysjärjestely onnistuisi hyvin.

Ja toinen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus pyrkii saamaan yhteiset linjaukset pääkaupunkiseudun kuntien kesken terveysasemien aukioloajoista, jotta kaupungit olisivat tasavertaisessa asemassa palvelujen järjestämisessä.

Suuri vaara nimittäin on ja huoli ihmisten, jotka tietävät jokapäiväisessä työssään, että nyt Hartmanin sairaala nimenomaan tukkeutuu ja helsinkiläiset maksavat koko laskun.

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä terveyskeskuspäivystys ja perusterveydenhuolto on asukkaiden kannalta yksi tärkeimmistä hyvinvointipalveluista, ja sen jatkuva, sujuva toimivuus on erittäin tärkeää. Sinällään kuntien ja HUSin yhteistyön

17.2.2010

lisääminen pääkaupunkiseudulla on myönteinen asia, ja tällä pystytään asukkaiden mahdollisuuksia hakeutua hoitoon laajentamaan. Mutta on myös päivänselvää, että tämä uusi järjestely asettaa aivan uusia haasteita johtamiselle ja organisoinnille ja yhteistyökyvyille, etenkin kun tässä on nyt sitten ulkopuolisia tuottajiakin mukana.

Haluaisin kiinnittää tuohon terveyslautakunnan lausuntoon myös huomiota, että siellä on arvioitu, että ylikuormitusriski on todellinen, ja kuitenkin päivystyskäyntien lisäykseen ei Helsingissä ole varauduttu. Eli kustannuksia ei juuri voi tulla lisää. Toisaalta Helsinki on kuitenkin selkeä työpaikka-alue monelle pääkaupunkiseudun asukkaalle, ja täällä on paljon muiden kuntien asiointi- ja harrastematkoja, jolloin voi hyvinkin ajatella, että täällä muidenkin kuntien asukkaat todella käyvät terveyskeskuspäivystyksessä. Tällöin päivystyshoidon kriteeristön samankaltaisuus eri kunnissa on erittäin tärkeää. Lautakunta onkin erittäin oikeassa siinä, että kuntien tulee etukäteen sopia menettelytavoista ruuhkatilanteiden varalta, ja kaikissa tilanteissa on pystyttävä turvaamaan hyvä hoito ja potilasturvallisuus.

Haluan vielä kiinnittää huomiota siihen, että Helsingin toimipisteet ovat sijoittuneet hyvin läntiseen Helsinkiin. Kysyisinkin apulaiskaupunginjohtaja Paula Kokkoselta, että nyt kun Malmin toimipistekin siirtyy Mariaan, niin milloin saamme Itä-Helsinkiin terveyskeskuspäivystyksen tai ainakin laaja-alaisesti toimivan terveyskeskuksen huomattavasti nykyistä pidemmillä aukioloajoilla. Lisäksi vielä lopuksi kannatan valtuutettu Anttilan ponsia.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Pidän tätä päivystyspalveluiden yhteiskäyttösuunnitelmaa aivan erinomaisena asiana enkä suhtaudu siihen ollenkaan noin pessimistisesti, koska itse olen päivystänyt 30 vuotta helsinkiläisiä potilaita. Tässä keskiyöllä ja aamuyöstä on yleensä aika vähän potilaita, että kyllä minä uskon, että nämä 4 pistettä pystyvät ne hyvin hoitamaan. Uskon myös, että ammattilaiset ovat olleet mukana tätä suunnitelmaa tehtäessä, ja laskuhan menee aina sille kunnalle, jonka potilas on silloin ollut kyseessä. Helsingihän yrittää päästä eroon vuokralääkäreistä, ja toivoisin, että tämä sama tapahtuisi myös näissä muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Erittäin tärkeää on se, että tiedotetaan ihmisille, mihin suuntaan heidän on syytä lähteä. Niin kuin esimerkiksi Pohjois-Helsingistä voi hyvin

17.2.2010

lähteä Peijaksen päivystykseen.

Ledamoten Thors

Värderade ordförande.

Jag kan upprepa det som förra talaren sade, det här är ett viktigt första steg. Det är viktigt att vi skall kunna använda service över gränserna på det sätt som samarbetet förutsätter.

Mutta, hyvät ystävät, tähän on siis ensimmäinen askel, koska lähdetään edelleen siitä, että jokainen kantaa oman hinnoittelunsa mukaisia maksuja. Vaikka niin on, että tavoitteena on, että sekä maksut että maksuvapautukset harmonisoidaisiin, niin siitä tehdään erillinen päätös. Mutta kumminkin on aika mielenkiintoista, kun tätä on tutkittu, niin kaupungit ovat päättäneet eri maksuista, että miten pyydetään maksuja muilta kaupungeilta ja muilta toimijoita. Ja on huomattu silloin, että Espoo pyytää Helsingiltä 122 euroa helsinkiläisen akuuttikäynnistä Jorvissa, mutta Helsinki toisaalta pyytää 400 euroa espoolaisen käynnistä meidän sairaaloissamme, Hartmanin sairaalassa. Miksi näin suuret erot? Kuvastavatko ne esimerkiksi tuotantotoiminnan eroja? Se on kuitenkin aika mielenkiintoinen, 122 verrattuna 400 euroon. Eli harmonisointi vaatii aika paljon toimenpiteitä vielä.

Olin sitten ajatellut, että tarvitsisi tehdä esitys siitä, että veteraaneille pitäisi huomioida, kun he nyt kaupungeissa eivät maksa mitään poliklinikkakäynneistä mutta ovat maksaneet siitä aiemmin HUSissa, että siitä pitäisi tehdä ponsi. Kuitenkin heidät on vapautettu 1.1.2009 myös HUSin osalta näistä maksuista. Tämä todettakoon tiedoksi kaikille toimijoille.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Periaatteessahan ihmisten arjen kannalta tämä yhteispäivystys kuulostaa aivan järkevältä, ja se, että siinä tilanteessa kun tällaista päivystystä tarvitsee, tilanne on sellainen, että todella tarvitaan hoitoa. Mutta tässä on jo moneen kertaan todettu, että tämä on puutteellisesti valmisteltu. Jotta tässä olisi uskottavat linjaukset siitä, että potilasturvallisuus kyetään säilyttämään ja toisaalta, että meille ei tulisi päivystykseen Vantaan mallia. Vantaan malli on useaan otteeseen kerrottu, siellä on MedOne vähentänyt käyntejä nostamalla kynnystä

17.2.2010

päivystykseen. Tämähän ei ole tietenkään tarkoitus, päivystyshän on paikka, jossa saadaan viime kädessä hoitoa, kun sitä ei muualta ole tarjolla. Ja se, että jos me haluamme vähentää päivystyskäyntejä, niin täällä on esitetty hyvin, että silloin täytyy katsoa terveysasemien käyntejä sekä olla mahdollisuuksia käydä siellä normaaliin työaikaan. Nythän on niin, että päivystykseen esimerkiksi Malmille ohjautuu ihmisiä, jotka eivät saa muutoin aikaa terveydenhuollosta. Vaikka tämä on arjen kannalta hyväkin asia, näitä päivystyksiä ylipäänsä voitaisiin vähentää parantamalla päivällä tarjottavaa terveyskeskushoitoa.

Sitten olisin ihan kysynyt ja haluan huomauttaa, kun tässä esimerkiksi valtuutettu Puura nosti hyvin esiin, että terveyslautakunta on kirjannut kaikki probleemat näiden ahtaiden tilojen kannalta. Eli itse asiassa meillä ei olisi varaa enää päivystysruuhkia lisätä. Kysyn, että miten nämä ruuhkat puretaan, jos tällaista tulee? Miten potilasohjaus siinä tilanteessa hoidetaan?

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja.

Se on varmasti totta, että toimiva päivystyspalvelu, yhteiskäyttö on tehokasta ja tuottavaa, mutta sehän todellakin vaatii hyvin valmistellut, yhdenmukaiset kriteerit, mikä ei välttämättä tule esiin Attendo MedOnen toiminnassa Peijaksessa, koska korviini on kantautunut, että henkilöt ovat mennessään sinne joutuneet kysymyksen kohteeksi, että "onko teillä jo lähete?" Ei kai sinne läheteellä tarvitse mennä. Peijaksessa sitä paitsi päivystyksessä käytävän toisella puolella sairaalan röntgen- ja laboratoriokulut ovat nousseet sen tähden, että Attendo MedOne ei tarvittavia näytteitä ota, joten on ihmeellistä, että HUS/HYKS joutuu maksumieheksi, vaikka tietyt toiminnot on ulkoistettu. Sen tähden kysynkin apulaiskaupunginjohtaja Paula Kokkoselta, mitä tarkoittaa tekstissä mainittu "palvelun tuottajana on palvelun järjestäjä tai ulkopuolinen toimija"? Haluan, että sitä avataan lisää.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä tuli jo koko joukko kysymyksiä. Pyrin vastaamaan niihin sen mukaan kuin muistan kaikki kysymykset.

17.2.2010

Ensinnäkin toteaisin ihan, että kuten varmasti esityslistalta monet, jotka ovat huolellisesti lukeneet sen, huomaavat, niin pääkaupunkiseudun valtuustothan ovat aikanaan tehneet tästä yhteisen päätöksen, että näin menetellään, yhteispäivystykseen mennään. Eli virkamiehet ovat toteuttaneet valtuustojen tahtoa tässä asiassa. Listalta ilmenee myös se, että kunnat ovat tehneet yhteisiä linjauksia sen suhteen, mitkä asiat kuuluvat päivystyksessä hoidettaviin asioihin. Niin ikään sosiaali- ja terveysministeriöltä on tulossa, ellei ole juuri tullut, helmikuun aikana oli määrä tulla, yhtenäiset ohjeet valtakunnallisesti siitä, millä tavalla päivystyksessä käyttäydytään.

Sitten totean, täällä epäiltiin sitä, että Vantaalla ei olisi intressiä hoitaa potilaita vaan lähettää ne Helsinkiin, niin vantaalaiset ovat tässä yhteydessä olleet kovin huolestuneita siitä, että potilaat ohjautuisivat muualle kuin Vantaalle, jolloin heille jää ylläpitokustannukset, mutta maksut tulevat niille kunnille, jotka hoitavat mahdolliset Vantaankin potilaat. Eli vakuutan, että yhteinen intressi on siinä, että mahdollisimman joustavasti potilaat hoidetaan kaikissa näissä päivystyspisteissä.

Ei ole ymmärtääkseni haettu aktiivisesti yksityisiä tuottajia, eikä tämä ainakaan ole ollut Helsingin linja, vaan kyllä me olemme tässä omista päivystyspisteistämme puhuneet. Aukioloaikoja minunkin mielestäni pitäisi joustavoittaa. Tähän on usein Helsingissä vastattu, että meillä aikanaan kokeiltiin terveysasemilla pitempiä aukioloaikoja mutta ei niihin riittänyt potilaita, ja niinpä palattiin ns. normaaliin virka-aikaan. Mutta taas meillä on hankkeilla se, että terveysasemien aukioloaikoja joustavoitettaisiin. Itä-Helsinkiin saadaan hyvät toimintamahdollisuudet mielestäni siinä yhteydessä, kun Myllypuron uusi terveysasema saadaan valmiiksi ja avatuksi.

Sitten toteaisin, että tämä sopimus, josta nyt on kysymys, koskee päivystyspisteisiin omaehtoisesti virka-ajan ulkopuolella hakeutuvia potilaita. Tämä ei tuo minkäänkään muuosta ambulanssiohjaukseen, päivystyksellisesti alkavaan sairaalahoitoon, vuodeosastohoitoon tai erikoissairaanhoidon päivystysohjaukseen. Pääsääntöisesti keskitetyn terveyskeskuspäivystyksen ja pientraumapäivystyksen käyttäjiä palvellaan arkisin kello 16:n jälkeen ja viikonloppuisin sekä pyhinä ympäri vuorokauden. Kysyttiin myös Navitas-tietojärjestelmästä. Tarkoitus on ottaa tuo käyttöön 1.4. tänä vuonna, ja luonnollisesti ihmisiä koulutetaan siihen. Siellä on rakennettu HUSin extranetiä, jonka avulla pystytään tämä tietojen vaihto suorittamaan.

17.2.2010

Päivystyksen yhteistyötä, yhteiskäytön kehittämistä ja asiakasmaksujen ja sopijapuolten välisen laskutuksen koordinoitua ja tiedottamista ohjaa kuntien yhteinen päivystyspalvelujen ohjausryhmä. Helsingin terveyskeskuksen edustaja tuossa ohjausryhmässä on Hartmanin sairaalan ylilääkäri Jukka Toivonen. Lisäksi on nimetty toinen tällainen ryhmä, joka on toiminnallinen työryhmä. Se sopii perusterveydenhuollon virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen seurantamittareista, seurannan toiminnan sujumisesta ja raportoi tuolle ohjausryhmälle. Potilaat hoidetaan päivystyksessä kiireellisyysjärjestyksessä, ei siis välttämättä saapumisjärjestyksessä, vaan sielläkin on tällainen triage, eli katsotaan, kuka on kiireellisin hoidettava. Yhdenmukaisen hoidon tarpeen ja kiireellisyyden kriteerejä noudatetaan.

Ruuhkatiedottamisesta päivystyspisteiden välillä työryhmä valmistelee ohjeita, ja tiedottamista kuntalaisille valmistellaan niin ikään Helsingin, Espoon ja Vantaan terveystoimen viestintäpäällikköjen ryhmässä ja myös sitä, miten kuntalaisille tiedotetaan, terveydenhuollon ammattilaisille, miten yhteistyökumppaneille tiedotetaan. Tiedottamisen tueksi suunnitellaan yhteinen tiedotusaineisto, jota kaikki mukana olevat kunnat käyttävät. Tiedottamisen interventiot ajoitetaan maaliskuulle 2010. Olen pyytänyt myös selvittämään sitä, miten 10023 voitaisiin kytkeä tähän, eli terveysterveystapuhelin, koska minun mielestäni ihmisten kannattaisi selvittää, että kannattaako heidän ylipäätään hakeutua päivystykseen ja jos hakeutuvat, voitaisiin tuota kautta tai jotain muuta kautta ilmoittaa mahdollinen ruuhkatilanne, jolloin tiedetään, että jossakin on potilaita jonossa ja jossakin on tyhjää, että potilaat voivat heti päästä hoitoon. Tämä on kaikkien intressissä, näiden asioiden kanssa työskennellään hyvin aktiivisesti.

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande.

När människan behöver ta kontakt med jouren så är hon ofta i en mycket sårbar situation. Den här omorganiseringen innebär ju i princip möjligheter men också risker för de mest sårbara grupperna. En sårbar grupp är de som har svenska som modersmål, och jag vill gärna fråga stadsdirektör Kokkonen i vilken utsträckning och hur man i beredningen har beaktat de risker och möjligheter som föreligger för de svenskspråkiga i samband med den här reformen, och också om man i samarbetsbeslutet har fattat, har gjort upp någon sorts organiserad

17.2.2010

uppställning där man bedömer effekterna för de sårbara grupperna, särskilt de svenskspråkiga, av den här reformen.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja.

Pidän tätä esitystä erinomaisen hyvänä. Ja erityisesti Koillis- ja Itä-Helsingin näkökulmasta, kun Malmin sairaala ja siellä päivystys menee remonttiin, niin tämä esitys voi olla todella hyvä siellä asuvien ihmisten kannalta nimenomaan siksi, että on hakeutua lyhyemmän matkan päähän Peijakseen. En usko, että suinkaan tilanne on se, että kaikki hakeutuvat Helsinkiin hoitoon, vaan voidaan hakeutua myös rajan toiselle puolen. Tuolta Länsi-Helsingistä, läheltä Espoon rajaa voi olla Jorviin hakeutumista myös. Erityisesti myös se, että lasten ja nuorten sairaala on aika kaukana Koillis- ja Itä-Helsingistä, ja Peijas saattaa olla silloinkin houkutteleva vaihtoehto esimerkiksi yöaikaan.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen toi omassa puheenvuorossaan terveysneuvontapuhelimen, 10023:n, esille. Mielestäni sitä kannattaisi meidän valtuutetunkin jokaisen ihan yksittäisissä kanssakäymisissä kaupunkilaisten kanssa mainostaa huomattavasti nykyistä enemmän. Varsin usein, kun terveysasemilla on selvitetty sitä, että miksi kaupunkilaiset tulevat ja mitä he tulevat hakemaan, apua, terveysasemilta, niin siellä on varsin paljon niitä asiakkaita päiväaikaankin, joiden todellinen avun tarve ei ole terveysaseman edes autettavissa. Samoin päivystyksessä varsin paljon on niitä potilaita, jotka saisivat avun paremmin jostain muualta kuin sieltä terveydenhuollon piiristä ollenkaan. Siksi tämä 10023:nkin palvelee erinomaisen hyvin ja sitä pitäisi käyttää huomattavasti nykyistä enemmän.

Valtuutettu Anttilalta olisin halunnut tarkistaa, kun hän puhui pääterveysasemista tässä ensimmäisessä ponnessaan, että mitä hän sillä tarkoittaa. Pääterveysasemia meillä ei ole vielä käsittääkseni nimetty.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen viittasi vastauksessaan

17.2.2010

pääkaupunkiseudun valtuustojen 2007 kesällä tekemään laajaan sopimukseen kunta- ja palvelurakennehankkeesta, jonka yhtenä osana oli yhteistoiminta päivystystoiminnassa. Kun hän erityisesti toivoi, että ne valtuutetut, jotka ovat perehtyneet näihin asiakirjoihin, ovat huomanneet jotain, niin hän olisi tietysti voinut kertoa jotain, että nekin, jotka eivät ole perehtyneet, tietäisivät, että silloin tehtyyn sopimukseen ei sisälly mitään kohtaa siitä, että tämä yhteispäivystystoiminta voidaan ulkoistaa. Siitä ei sanota yhtään mitään siinä paperissa. Se on ensi kertaa tässä valtuustossa nyt käsittelyssä.

Täällä esitetty konkreettisemmän kuntien nyt hyväksyttäväksi esitetyn sopimuksen kakkoskohdassa mainitaan, että palvelun tuottaja voi siis olla ulkopuolinen yksityinen yritys. Tätä kohtaa voi tietysti hyväntahtoisesti ajatella niin, että sillä viitataan siihen tosiasiaan, että Vantaan kaupunki on vuoden 2007 sopimusten valmistelun jälkeen ulkoistanut oman terveyskeskuspäivystystoimintansa. Mutta tässä sopimuksessa, joka meille nyt esitetään, ei lue, että tämä koskee Vantaan kaupunkia, joka saa jatkaa toimintaa ulkoistetulla mallillaan.

Kohdassa 2 ei myöskään ole minkäänlaista mainintaa siitä, kuka voi päättää jatkossa siitä, että ulkoistetaanko näitä palveluja nykyistä useammassakin kunnassa, kuten esimerkiksi Helsingissä. Siinä käytetään jopa muotoilua, että *kun* palveluntuottaja on ulkopuolinen, niin toimitaan näin ja näin. Siinä ei sanota, että *jos* valtuusto myöhemmin harkitsee hyväksi ulkoistaa tämän, niin toimitaan jotenkin. Minusta tässä on syytä olla sillä tavalla tarkkana, että valtuusto tässä asiassa pitää päätösvalan itsellään ja varmistaa, ettei myöhemmin tulla sanomaan jotain, että mehän olemme jo tähän antaneet valtuudet. Siksi esitän, että hyväksytään seuraava ponsi:

Valtuusto edellyttää, että kuntien sopimusta toteutettaessa turvataan se, että Helsingin perusterveydenhuollon päivystystoimintaa ei ulkoisteta.

Minun tulkintani on siis se, että tämä ei tarkoita esitetyn sopimuksen hylkäämistä, koska tuo kohta on hyvin epämääräisesti kirjoitettu, tuo 2. kohta, vaan me tulkitsemme, että se 2. kohta tarkoittaa Vantaata, joka on jo ulkoistanut toimintansa ja me emme ulkoista.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

17.2.2010

Aivan kuten valtuutettu Hakanen tässä totesi, tämä varsinainen sopimus on väljästi kirjoitettu. Samalla tavalla olen myös tutustunut aikaisempiin asiakirjoihin, ja siinä valtuustojen yhteisessä kokouksessa ei puhuttu tästä ulkoistetusta päivystystoiminnasta. Siihen aikaan Vantaa hoitikin sen itsekseen.

Haluaisin kiinnittää valtuutettujen huomiota siihen, että nyt kun on tehty näitä tutkimuksia, että millä tavalla perusterveydenhuollon ulkoistetut palvelut ovat toimineet ja miten kustannustehokkaita ja säästäviä ne ovat kunnille olleet. Muutamia viikkoja sitten Helsingin Sanomissa oli entisen sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehen Kati Myllymäen pitkä kirjoitus, jossa hän oli selvittänyt Kotkan alueella tehdyt perusterveydenhuollon palvelujen yksityistämiset. Se on yksi esimerkki, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on tehnyt useita muitakin tutkimuksia. Viime viikonloppuna, kun olin Ruotsissa Tukholmassa, luin Dagens Nyheteristä, jossa myös on palveluita ulkoistettu porvarihallituksen aikana. Ja kaikessa oli aivan sama sisältö. Ulkoistetut perusterveydenhuollon palvelut tulevat kalliimmiksi kunnille, niiden sisältö laskee ja niiden käyttöarvo vähenee.

Kati Myllymäen selvityksessä tuotiin selvästi esille se sama, mikä on tullut muissakin tutkimuksissa, että MedOne ynnä muut yksityiset toimijat siirtävät, muuttavat henkilöstörakennettaan niin, että varsinainen terveydenhuoltoalan ammattilainen, jonka tulkitaan lain mukaan olevan myös sairaanhoitaja, on se, joka voi ottaa potilaan vastaan ja hoitaa häntä, jolloin se palvelu, minkä oikeastaan pitäisi olla lääkärin, on hoitohenkilökunnan antamaa. Ja se ei aina riitä. Näin ollen esimerkiksi Peijaksen ulkoistettu perusterveydenhuollon päivystys kyllä pitäisi Helsingin sillä tavalla ottaa tässä yhteydessä luopin alle, että puhutaan näin, että sen takia HUSin yksi osa kustannuksista on noussut, koska Vantaan päivystyksestä tulee niin paljon lähetteellä perusterveydenhuollon päivystyksestä HUSiin, koska siellä ei ole osaavaa henkilökuntaa. Ja tämähän tuli myös Kati Myllymäen tutkimuksessa esille, että henkilöstörakenne muuttuu, osaamistaso laskee MedOnen, Careman, Attendon palveluissa. Ja tätä ei mikään kunta ole kyennyt valvomaan. Vaikka kuinka sanotaan, että kaupunki voi tehdä minkälaisia sopimuksia tahansa, se valvonta on puutteellista. Näin ollen kannatan ehdottomasti Yrjö Hakasen tekemää pontta, jossa Helsinki pitää palvelutoimintansa, päivystystoimintansa omissa käsissään. Meillä on tässä kuitenkin kaksi myös pientrauma-päivystyspistettä, jotka ovat ihan erikoisosaamista vaativaa, ja Helsinki on kuitenkin kaikista suurin.

Itse tätä pääasiaa pidän kuitenkin hyvänä, että pääkaupunkiseudun

17.2.2010

kuntien yhteispäivystys organisoidaan, mutta sen sisällöstä pitää kantaa huolta. Ja nyt kyllä koen, että perusterveydenhuollon sisällä ei tässä kaupungissa, ja sen osaamistasosta ei kanneta huolta. Näin ollen siitä tulee pitkä lasku meille kaikille. Ja se olisi pienillä asioilla hoidettavissa, kun ei anneta tämän asian liukua käsistämme sellaisille toimijoille, joiden tavoitteena on pelkästään hankkia rahaa tällä alueella. Nämä monet ovat ulkomaalaisten käsissä olevia pörssiyrityksiä, se on aina hyvä pitää mielessä.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan niin kuin apulaiskaupunginjohtaja täällä jo totesikin, tämä esityshän perustuu valtuustojen yhteiseen päätökseen vuodelta 2007, että sikäli tätä on jo silloin käsitelty. Sinänsä täällä on tullut hyviä kannanottoja, itse asiassa ihan samanlaista keskustelua kävimme terveyslautakunnassa asiasta. Mutta kun totesimme, että tämä asia on kuitenkin pitkään valmisteltu ammattilaisten toimesta ja huolellisesti ja että meillä on esimerkiksi samat kriteerit tulossa kaikkiin päivystyspisteisiin ja että on ohjausryhmä, joka seuraa ruuhkatilanteita ja muita, että jos tulee jotakin ongelmia niin heillä on mahdollisuus siihen puuttua, niin pidän tätä kannatettavana asiana. Kyllä tämä mielestäni on askel kohti väljempää ajattelua pääkaupunkiseudun palvelujen yhteiskäytössä, jota ymmärtääkseni on jo pidempään toivottu ja myös asukkaiden näkökulmasta tuo joustavuutta.

Mitä tulee Kouvolan selvitykseen, ainakaan minä en ole nähnyt siitä sellaista versiota, jossa olisi ollut mitään muita tuloksia kuin nämä kustannustulokset. Eli siellä ei ole selvitetty sitä lainkaan, mitä näillä kalliimmilla kustannuksilla pystyttiin tuottamaan. Tärkeintähän on se, että sillä terveyspalvelulla tuotetaan jonkinlaista terveyshyötyä väestölle. Ei ole niinkään tärkeää se, onko se tehty tavalla tai toisella. Tietenkin kannatan ammattitaitoisen henkilökunnan ylläpitämistä edelleenkin, mutta tämä terveyshyöty olisi se kaikkein tärkein.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

17.2.2010

En tiedä, miten pitkä MedOnen sopimus on Vantaan ulkoistuksessa, mutta uskon, että ulkoistukset tulevat vähenemään, kun ministeri Risikko antaa asetuksen siitä, että perusterveydenhuollon lisäkoulutus voidaan suorittaa ainoastaan kunnan palveluksessa.

Ledamoten Thors

Värderade fullmäktigeordförande.

Jag vill ändå upprepa det som jag sade förra gången, det vill säga veteranerna är faktiskt befriade från HNS-poliklinikavgifter från början av 2009, en sak som vi kanske, som man inte kände till i stadens förvaltning. Så jag behöver inte göra någon budgetmotion eller något liknande, som jag hade tänkt. Men däremot vill jag upprepa min fråga till biträdande stadsdirektören, att hur kommer det sig att det är så stora skillnader i de priser vi kommer att kräva av esbobon för ett jourbesök och det som esboborna kommer att kräva av oss, när vi kommer att kräva 400 euro per besök för Haartman medan de kommer att kräva 122 euro för ett akutbesök på Jorv jour. Hur kan det vara så stora skillnader?

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Hakasen ponsi on paikallaan tässä yhteydessä, koska nimenomaan tämä Vantaan malli on tässä huolestuttanut osaa ainakin valtuutetuista, että ? kertoisi siitä. Ja panin ihan ilolla merkille, että valtuutettu Asko-Seljavaara täällä totesi, että Helsingissä halutaan päästä vuokralääkäreistäkin eroon, ja toivon sen tarkoittavan sitä, että meillä todellakin kaupungilla palkataan omat lääkärit eikä myöskään suunnitella mitään terveysasemien yksityistämistä.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Joitakin vastauksia kysymyksiin.

17.2.2010

Först till ledamoten Wallgren. Jag vill först konstatera att vi kommer att följa grundlagen och språklagen, så jag förutsätter att de får tjänsterna på svenska, på sitt modersmål.

Sitten, olin oikeastaan varustautunut täällä vastaamaan siihen kysymykseen, että miksi me tuomme tämän vasta nyt, 2010, kun valtuustot olivat päättäneet, että tämä pitäisi aloittaa vuoden 2009 alusta. Se johtuu siitä, että asiaa on valmisteltu huolellisesti. Meihin on suuntautunut naapurikuntien taholta kova prässä sen suhteen, että se olisi pitänyt aloittaa ainakin tämän vuoden alusta. Mutta me halusimme vielä lykätä sitä tuonne 1.4., jotta me saamme kunnolla varustauduttua tähän palvelun aloittamiseen.

Sitten totean, että emme me tällä päätöksellä ole ulkoistamassa Helsingissä päivystystoimintaa emmekä mitään muita järjestelyjä tekemässä kuin juuri tämän järjestelyn, josta nyt tässä sopimuksessa on kysymys.

Valtuutettu Thorsille toteaisin, että minulla ei ole nyt hinnastoa tässä, että en uskalla sanoa, mitkä ovat ne hinnat, mitä me tulemme perimään, mutta tässähän lähdetään siitä, että todelliset kustannukset peritään. Meidän palveluvalikkomme voivat olla erilaisia. Voi olla, että me tarjoamme erilaisen pakettin päivystyksessä, meillä on siellä enemmän henkilökuntaa luultavasti ja raskaampi miehitys, jolloin kustannuksetkin ovat toisenlaiset. Mutta joka tapauksessa riippumatta siitä, mitkä ne tuotantokustannukset ovat, puolin ja toisin peritään todellisten kustannusten mukaiset taksat.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan kiittää apulaiskaupunginjohtaja Kokkosta siitä, että hän suhtautui erittäin myönteisesti ensimmäisen aloitteeni ideaan, että terveysasemien aukioloaikoja pitäisi joustavoittaa. Myös sen aistin, että hän on kanssani samaa mieltä, että myös perusterveydenhuollon osaamistasoa pitäisi kohentaa niin, että ne ihmiset, jotka menevät terveysasemalle, saavat sieltä erittäin pitkälle sen hoidon, mitä he tarvitsevat, ja paineet erikoissairaanhoidon sitä kautta vähenisivät. Olen myös iloinen siitä, tämä Yrjö Hakasen tekemä ponsiehdotus, johon ymmärsin myös, että apulaiskaupunginjohtaja suhtautui samansuuntaisesti, että Helsingissä ei aiota perusterveydenhuollon päivystystoimintaa ulkoistaa, että se nyt myös tässä valtuustossa tämä

17.2.2010

asia hyväksyttäisiin sen suuntaisesti, kuin apulaiskaupunginjohtaja toivoo. Kiitokset näistä etukäteen.

Valtuutettu Ikävalko

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan pieni huomio ja kysymys: Täällä mahdollisesti mainittiinkin se, että päivystyspisteet tullaan tasapuolisesti resursoimaan, vähän meni ehkä ohitse itseltäni, mutta olisin kuitenkin jättänyt mietintämyssyyn sen, että olen kuullut aika huolestuttavia viestejä Malmin päivystyksen suunnalta jonkin aikaa. Oma pelkoni on se, jään miettimään, että onko Malmin päivystys resursoitu yhtä hyvin kuin Hartmanin ja uusi päivystyspiste, vai onko pelko tai mahdollisuus, että Malmi jää vähän tämän uuden, hienon päivystyspisteen varjoon. Kuitenkin Malmilla on erittäin haasteellista asiakaskuntaa, kuten varmaan moni täällä tietää, ja tilanne on ollut aika kestämaton varsinkin henkilökunnan jaksamisen osalta siellä aika pitkäänkin. Toivon, että kiinnitetään huomiota myös näihin vähän vanhempiinkin pisteisiin, etenkin kun Malmikin vastaa sekä itäisen että koillisen osan koko päivystysalueesta, siitä peruspiiriltään, puhumattakaan, jos sinne hakeudutaan mahdollisesti muualta pidemmältäkin.

Kiitos.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta olisi ensinnäkin toivottavaa, että jos ihmiset tekevät ponsia ihan vakavissaan, ne toimitettaisiin etukäteen, jotta niitä voisi vähän pohtia. Suhtaudun itse aika kielteisesti ajatukseen, että meillä terveyskeskuspäivystystä ryhdyttäisiin yksityistämään juuri niistä kokemuksista, mitä esimerkiksi Kouvolasta on saatu. Mutta näin isoa ratkaisua en kyllä pysty ponnella myöskään päättämään siten, ettei koskaan missään yhteydessä mitään yksityistä olisi päivystyksessä olemassa. Minusta tämä on vähän kiusallinen tilanne.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

17.2.2010

Meille on nyt meistä riippumattomista syistä valmisteltu esitys, joka sisältää valtuudet ulkoistaa. Kuntien välisessä sopimuksessa ei aseteta tälle ulkoistamiselle mitään ehtoa. En halua, että me olemme seuraavaksi tilanteessa, jossa sanotaan, että tämän perusteella virkamiehet ovat valmistelleet meille esityksen, että ryhdytään ulkoistamaan. Ja kun tulkitsin, että virkamiehet eivät tällaista ole valmistelemassa, en oikein ymmärrä, minkä takia valtuusto ei voisi tässä sitä omaa tahtoaan kirjata.

Valtuutettu Soininvaara kokeneena kunnallispoliitikkona tietää hyvin, että valtuusto tietysti tekee päätöksiä aina kulloinkin esillä olevien asioiden ja tilanteiden mukaan. Ei tässä ole sen kummemmasta asiasta kysymys kuin muidenkaan asioiden kohdalla. Jos esille nousee huolenaihetta, valtuusto ilmaisee omaa tahtoaan. Tähän huolenaiheeseen on sen takia erityistä syytä, että tämän meille jaetun sopimusehdotuksen lisäksi julkisuudessa on kerrottu, että tämän yhteispäivystyksen valmistelutyöryhmissä on ollut parinkin tällaisen yksityisen lääkäfirman edustajia. Eräs muistaakseni jouduttiin Espoon toimesta vetämään sieltä työryhmästä pois, koska hänellä oli niin selvä jääviys tässä asiassa. Eli kyllä näillä firmoilla on ihan selvä intressi ollut tässä asiassa kaiken aikaa.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Aivan lyhyesti totean vain, että kun kolme kuntaa ja niiden toimijat neuvottelevat ja valmistelevat jotain sopimusta, niin emmehän me voi mennä puuttumaan siihen, keitä Vantaan jossain joukossa neuvottelee ja keitä Espoon jossain joukossa neuvottelee. Me toki itse määrittelemme sen, ketkä Helsingin puolesta neuvottelevat ja ketkä osallistuvat niihin joukkoihin, jotka meille toimenpiteitä valmistelevat. Tässä vain on hyväksytty se tosiasia, että Vantaalla nyt on jotakin ulkoistettu ja silti valtuustot ovat tehneet yhteiset päätökset.

45 §

Esityslistan asia nro 9

17.2.2010

VARTIOKYLÄN YLÄASTEEN PERUSPARANNUKSEN HANKESUUNNITELMA

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Luin Vartiokylän koulun saneeraussuunnitelman tarkasti ja huomasin, että opetuslautakunta on käynyt pitkiä keskusteluja ja kiinnittänyt ihan oikein huomiota siihen, että saneerauskustannukset ovat korkeita.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja myös ovat tehneet sen huomion, että valtuusto on hyväksynyt toivomusponnen, että silloin kun koulu joutuu muuttamaan saneerauksen takia toiseen paikkaan, muuttokustannukset pitäisi mennä tilakeskukselle. Sitä ei ilmeisesti ole noudatettu. Mielestäni valtuusto toivoo ja on perusteltu syytä olettaa, että kun tulee muuttokustannuksia niin ne näyttäivät olevan pois opetusresursseista.

Ei muuta, kiitos.

Valtuutettu Loukoila

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on puhuttu paljon terveys- ja hyvinvointipalvelujen ulkoistamisesta ja millä tavalla se vaikuttaa hinta-laatu-suhteeseen. Olisin halunnut tässä rakentamisen yhteydessä tuoda esille kaupungin rakentamishankkeet ja rakennushankkeet ja miten viime aikoina on ollut havaittavissa huolestuttavia piirteitä. Puhutaan paljon kilpailutuksesta ja hinnan alentamisesta näissä meidän omissa rakentamishankkeissamme. Kilpailutuksen tuloksena yleensä valitaan säännönmukaisesti halvimman tarjouksen tekijä, mikäli tämä täyttää vaan ne tarjouspyynnön ehdot. Valitettavasti usein laadunvalvonta ja yhteiskunnallisten velvoitteiden suorittamisen valvonta on jäänyt puutteelliseksi.

On myös valitettavaa, että kilpailutuksessa kokonaistaloudellinen tarkastelu yleensä jää puuttumaan. Mielestäni ei ole kaupungin etu se, että työntekijöiden verorahat ja aliorakoitsijoiden ja näiden aliorakoitsijoiden yhteisöverot virtaavat rajojen taakse. Rakentamisen

17.2.2010

laadun varmistamiseksi jo kilpailusääntöihin tulisi saada selkeät laatukriteerit, ja näillä laatukriteereillä voisi olla nykyistä enemmän painoarvoa hinnan ohella. Yksi laatukriteeri voisi olla esimerkiksi pääurakoitsijan sitoutuminen rajalliseen määrään aliurakoinnin ketjuttamisessa.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Minä olen seurannut myös muiden lautakuntien käsittelyä, ja tämän kyseisen asian kohdalla on nimenomaan haluttu kilpailutusta eri urakoitsijoiden välillä ja on pidetty kaupungin omaa tuotantoa kalliimpana vaihtoehtona ja haluttu kilpailutusta. Tämä liittyy tältä osin tähän aiheeseen. Sen takia tästä kokonaistaloudellisesta tarkastelusta haluaisin apulaiskaupunginjohtajan mielipiteen, että onko tehty minkäänlaisia tarkasteluja ja seurantoja ja tilastoja, että jos on ollut omana tuotantona rakennushankkeita, peruskorjauksia, aliurakoiteja tai muita, tai ne on ulkoistettu? Eli onko tällaisia tarkasteluja tehty ja vertailuja siitä hinnan ja laadun tasolta? Koska tämä on tosiaan aiheuttanut, kyseinen hanke, keskustelua siitä, että omana tuotantona tämä ei olisi välttämättä paras ratkaisu.

Valtuutettu Peltola

Puheenjohtaja.

Tämä asia herätti meidän ryhmässämme paljon keskustelua juuri sen takia, että nämä isot peruskorjaushankkeet, jotka ovat erittäin tarpeellisia ja välttämättömiä, aiheuttavat esimerkiksi minussa kauhean pelon, että onnistuukohan tämä nyt mitenkään taas. Meillä on hirvittävä määrä peruskorjauksia ja valitettavasti myös uudisrakentamista, joka ei ole onnistunut. Toisin sanoen on jouduttu paikkaamaan hyvin äkkiä ja tekemään moneen kertaan samoja korjauksia sen takia, että se laatu on niin huonoa. Minkä takia laatu on huonoa? Sen takia, että kaupunki ei valvo, ei ohjaa sitä, että sinänsä yleensä hyvät suunnitelmat tulisivat toteutettua ollenkaan sillä tavalla, mitä niissä suunnitelmissa lukee ja on ajateltu.

Yksi keskeinen ongelma on se, mitä Eija Loukoila sanoi, että kun näitä kilpailutetaan niin katsotaan tiukasti vain sitä hintaa ja lähdetään luottamaan siihen, että kyllä varmasti se voittanut kilpailija hommansa hoitaa. Ihan päivittäin kuulee näitä kertomuksia siitä, että ei ole hoitanut hommiaan. Toivoisin, että valtuusto saisi selvitystä siitä, kuinka paljon aivan liian nopeasti uusiutuvia peruskorjauksia Helsingissä joudutaan

17.2.2010

tekemään ja kuinka paljon uudisrakennuksissa myös joudutaan paikkaamaan sitä huonoa jälkeä, jota nykyajan rakentamisessa tehdään.

Pelkästään huonot rakentamistoteutukset eivät ole tässä ongelmana, vaan kyllä suunnittelussakin on paljon ongelmaa: otetaan jatkuvasti käyttöön sellaista uutta teknologiaa, josta ei ole vielä kokemusta. Kaupungin innovaatiopolitiikassakin on määriteltä, että nimenomaan kaupunki haluaa edistää innovaatiota ja olla mukana tilaamassa sellaisia hankkeita, joissa uutta teknologiaa otetaan käyttöön. Se ei ole kovin fiksua sen takia, että silloin kaupunki joutuu juuri korjaamaan ja paikkaamaan niitä ongelmia, joita tuntemattomasta teknologiasta aina pruukaa syntyä.

Vasemmistoliiton ryhmä on jatkuvasti puhunut siitä, että kaupungin pitäisi kehittää itse rakentamista, luoda sellainen todella laadullisesti eteenpäin menevä ja hyviä käytäntöjä toistava ja jatkuvasti vielä parantava rakentamiskulttuuri, joka meillä Suomessa hyvin yleisesti tällä hetkellä puuttuu rakentamisesta. Haluaisinkin kuulla virkamiesjohdon selvitystä siihen, että miten esimerkiksi tässä hankkeessa pystytään turvaamaan se, että tämä Vartiokylän koulun peruskorjaus tulee hoidettua kunnolla. Miten pystytään hankkimaan sellaiset firmat ja rakentajat, jotka tekevät oikeaa työtä? Onko kaupungilla resursseja valvoa sitä työtä niin, ettei heti kun valvoja lähtee paikalta palata taas huolimattomiin ja virheellisiin työtappoihin ja laiminlyönteihin, mitä kuulee jatkuvasti tuolla ihmisten sanovan, että nykyään kaupungin rakennushankkeissa syntyy.

Valtuutettu Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos myös valtuutettu Vikstedtille, joka otti tämän muuttokustannusasian esille, josta on olemassa tosiaan hyväksytyt toivomusponsotkin. Siitä huolimatta näitä aina tähän listalle kuitenkin tulee siinä muodossa, että joudumme opetustoimessa ne kustannukset maksamaan. Tässä tuli esiin myös yksityisten rakennuttajakonsulttien käyttö. Tarkoituksena oli, että nyt sitten tilakeskus, kiinteistövirasto selvittäisi mahdollisuuksia käyttää niitä, kun tietoni mukaan kaupungin kiinteistöyhtiöiden isoissa peruskorjaushankkeissa on niitä menestyksekkäästi käytetty. Toivoisin tosiaan, että apulaiskaupunginjohtaja Penttilä voisi tosiaan kommentoida tähän asiaan.

17.2.2010

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä Vartiokylän yläasteen perusparannuksen hankesuunnitelman osalta avattiin keskustelu varsin laajasti kaupungin rakennuttamiseen ja rakentamiseen, ja siinä perussääntö on se, että kaupunki rakennuttaa eli suunnittelee ja huolehtii rakentamisen ohjaamisesta rakennuttamisen kautta, mutta itse rakentaminen tehdään pääosin niissä hankkeissa, jotka valtuuston kautta hyväksytään, eli näissä suuremmissa kilpailun kautta. Ja kilpailua ohjaa luonnollisesti taas hankintalainsäädäntö ja siihen liittyvät menettelyt, joissa voidaan pisteyttää myös laatuun liittyvät kriteerit, kunhan ne etukäteen ilmoitetaan. Eli siinä mielessä on normaalia, ja toivottavasti yhä parannamme näitä hankintakriteereitä.

Viime aikoina on kiinnitetty erityistä huomiota mm. harmaaseen talouteen. Se liittyy niihin kysymyksiin, joita alihankintaketjuihin liittyy ja eräisiin muihin asioihin tässä kilpailuttamisessa, joka on sinänsä viranomaisen kannalta tullut yhä vaikeammaksi. Valtuutettu Pakarinen kiinnitti huomiota kaupungin asuntotuotannossa suoritettuun rakennuttamiseen, jota tekee meidän asuntotuotantotoimistomme. Siinä poikkeuksena yksityisten rakennuttajien toimesta kaupungin rakennuttaja takaa 10 vuoden takuun sille hankkeelle, ja se on omalta osaltaan parantanut myös asuntojen peruskorjauksen toteuttamista.

On selvää, että rakentamisessa sattuu myös virheitä, ja valitettavasti jotkut suunnitteluopitkin ovat osoittautuneet vuosikymmenien kuluessa virheelliseksi, ja sitä satoa me niitämme nyt perusparannuksilla, erityisesti 1970-luvun julkisen rakentamisen osalta. Mutta kaiken kaikkiaan nämä kysymykset, jotka tässä esitettiin laajemmin, ovat paremman perustelun ja ehkä eri keskustelun paikka. Tämän hankesuunnitelman osalta ymmärtääkseni kaikki valmistelu on tähän saakka mennyt niin hyvin kuin on mentävissä, ja toivottavasti tuo perusparannus osana hyvin monia perusparannushankkeita tänä vuonna saadaan liikkeelle.

Valtuutettu Vikstedt (vastauspuheenvuoro)

17.2.2010

Arvoisa puheenjohtaja.

Koska tämä asia, rakentaminen, kovasti valtuustoa kiinnostaa ja kaikki ovat kuulleet niitä epämiellyttäviä asioita, mitä rakennuksilla tapahtuu, niin mielestäni se olisi tarkastuslautakunnan tehtävä ottaa hommakseen ja käydä työmailla ja kysyä ihmisiltä, miten tämä homma toimii. Mielestäni tämä ongelma ei ratkea sillä, että kuka on konsultti ja kuka rakennuttaa, vaan se, että valvonta olisi parempi ja että ei saisi kaupungin työmaille aivan automaattisesti hyväksyä yhä uusia ja uusia aliorakointsijoita, kuten tällä hetkellä tapahtuu. Hämärfirmit tietävät, missä on mahdollisuus touhuta ihan miten tahtoo. Ne tietävät, missä valvonta pettää. Se pettää nimenomaan valtion ja kuntien rakennustyömailla.

Kiitos.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Vikstedtin ehdotus tai esitys tarkastuslautakunnan vahvemmassa roolista on paikallaan. Varmasti nämä terveiset menevät Vasemmistoliitolta perille tarkastuslautakuntaan.

Valtuutettu Kouvalainen

Puheenjohtaja.

Viittaan tarkastuslautakunnan jäsenenä siihen, että tarkastuslautakunta kontrolloi vuosittain moniakin erilaisia hankkeita ja kohteita, mutta kiinnittäisin kyllä käytännön huomion siihen rakennus- ja kiinteistötoimen projektinjohtovastuuseen, mitä näissä hankkeissa harjoitetaan. Tarkastuslautakunnan toiminta on monessa tilanteessa siinä vaiheessa jälkikäteistä, kun olemme jo pystyttämässä sitä kyseistä hanketta.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Lautakunta, pyytäisin nimenomaan näistä rakentamisen ongelmakohdista selvitystä ja seurantaraporttia. Se olisi hyvä tapa saada asia myös laajasti valtuuston ja kuntalaisten tietoon.

17.2.2010

46 §

Esityslistan asia nro 10

PASILAN POSTILIIKENNE- SEKÄ MOOTTORIAJONEUVOJEN HUOLTO- JA
KORJAAMOALUEEN JA RAUTATIEALUEEN (POHJOIS-PASILAN TYÖPAIKKA-ALUE)
ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11395)

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Totean, että kuten esityslistallakin on viitattu eri tyyppisiin sopimuksiin, joita tämän kaavan toteuttamista ja hyväksyntää ennen on syytä tehdä, Suomen valtion, jota edustaa Senaatti-kiinteistöt, heidän kanssaan on tehty helmikuun 12. päivä esityslistalla kuvattu sopimus, ja Itella, eli entinen Suomen Posti, heidän kanssaan on tehty tammikuun 29. päivä vastaava sopimus.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä esityslistan sivulla nro 22 todetaan, että lautakunta 16.9. esitti nimistötoimikunnalle, että luovutaan talvisota-teemasta ja että alueen nimikkeistöön pitää hankkia toisenlaisia nimiä. Tästä oli Helsingin Sanomissa pieni juttu, ja muutamat ihmiset soittivat minulle ja olivat tosi pahoillaan, että he olivat ymmärtäneet sen, että lautakunta väheksyi talvisodan teeman näkymistä Helsingin katunimikkeistössä. Asia ei suinkaan ollut näin, vaan nimistölautakunta omasta esityksestäni, sanoin lautakunnassa, että en pidä hyvänä, että Helsingin suurin ja vanhin kaatopaikka ja talvisota yhdistetään toisiinsa. Minusta talvisodan näkyminen Helsingin katunimikkeistössä on tärkeä ja merkittävä asia, mutta se ei pidä näkyä Pohjois-Pasilan kaatopaikan alueella. Koska tiedän, että jos tämä nimitoimikunnan ehdotus olisi

17.2.2010

hyväksytty, niin tiedän ihan varmasti, että siitä olisi syntynyt kansalaiskeskustelu, että miten voidaan olla näin epäeettisiä, että hyväksytään alueelle, jolla valtaosin on toimistorakentamista, kaukana keskustasta, talvisodan merkityksen korostaminen. Näin ollen valmistelijat oikeastaan tämän puheenvuoron jälkeen olivat hyvin pitkälle samaa mieltä, että on parempikin, että sille alueelle etsitään toisenlaiset nimikkeet, niin kuin on sitten tapahtunut.

Mutta yritin tässä asiassa saada pientä oikaisua Helsingin Sanomien mielipidepalstalle, että se olisi rauhoittanut niitä ihmisiä, jotka olivat loukkaantuneita tästä lautakunnan käsittelystä, olisin oikaissut tämän väärinkäsityksen, mutta se ei sitten onnistunut. Haluan sen nyt kuitenkin tässä valtuutetuille todeta. Ja toivon, että apulaiskaupunginjohtaja Penttilä voisi kaupunkisuunnitteluvirastoon viedä sellaiset terveiset, että kun on 70 vuotta nyt kuitenkin talvisodasta, katsottaisiin ne paikat, joissa talvisota luontevasti voisi näkyä Helsingin katujen ja puistojen nimikkeistössä. Eikä yhtään haittaa, vaikka siellä olisi Taipaleentiekin.

Kiitoksia.

49 §

Esityslistan asia nro 13

VALTUUTETTUIJEN TEKEMIEN ALOITTEIDEN KÄSITTELEMINEN

Aloite 1

Valtuutettu Sumuvuori

?

Aloite 2

Valtuutettu Koskinen

17.2.2010

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Pyydän saada kiittää saamastani vastauksesta. Se osoittaa, että oikealla tiellä ollaan mutta paljon on vielä tekemistä.

Halusin nostaa esille ATK-järjestelmien kehittämisen, koska se on ehkä paras keino kaupungin toimintojen tehostamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi. Toimivat ja laajat tietojärjestelmät helpottavat myös kuntalaisia ja yrityksiä, kun ne voivat kotoaan tai työpaikoiltaan hoitaa asiansa joutumatta juoksemaan eri virastoissa.

Tämä vuosi näyttää olevan monin tavoin painopistevuosi tietojärjestelmien kehittämisessä. Tälle vuodelle ajoittuu mm. tietojärjestelmien integraatioalusta -hanke, jossa luodaan perusta eri järjestelmien yhdistämiselle. Myös kuntalaisen henkilökohtainen asiointikansio otetaan laajempaan käyttöön, ja lomakeasioinnin sähköistäminen on tämän vuoden erityisenä painopisteenä. Toivon, että nämä hankkeet toteutuvat esitetyssä aikataulussa.

Aloite 3

Valtuutettu Perkiö

Olen tehnyt aloitteen siitä, että tämä valtuuston työskentely saataisiin tehostumaan. En ollut aivan vakuuttunut siitä vielä, että tämä asia menisi jämäkästi eteenpäin. Toivoisin kyllä, että kaupunginhallitus nyt kerta kaikkiaan paneutuisi tähän valtuuston työskentelyn tehostamisasiaan. Täällä puhutaan aivan liian pitkiä puheenvuoroja ja venytetään turhan päiten näitä kokouksia. Kyllä lyhyemmälläkin ajalla luulisi saavansa asiansa puhuttua.

Aloite 4

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Olin oikein ilahtunut kaupunginhallituksen vastauksesta, jossa suhtauduttiin myönteisesti tämän asian kehittämiseen ja jopa luvattiin, että World Design Capital -vuonna Helsingissä voisi näkyä tämäntyyppistä ympäristötaidetta. Kaikkihan me tiedämme, että ympäristön estetiikalla on suora yhteys ihmisten terveyteen ja

17.2.2010

hyvinvointiin ja kauniissa ja viihtyisässä kaupunkiympäristössä myös ihmiset voivat paremmin. Tässä asiassa haluan täsmentää, että en tarkoita mitään sellaista sinnepäin tehtyä maalaustaidetta vaan että se olisi huolella tehtyä niin, että se todella herättäisi hyvän olon tunteita ja tarjoaisi myös uusille, nuorille taiteilijoille mahdollisuuksia saada jotain näkyvää kaupunkiympäristöönsä, jotain omaleimaista. Näin ollen kiitoksia tästä vastauksesta, olen tyytyväinen.

Aloite 5

Valtuutettu Holopainen

Puheenjohtaja.

Olisin esittänyt sellaisen toivomuksen, että kun tässä aloitteen vastauksessa todetaan, että kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa toimii varsin hyvin vuorovaikutusmenettely, niin eikö siitä voitaisi ottaa mallia muissakin virastoissa ja muissakin asioissa kuin kaupunkisuunnittelussa. Eli niin kuin olen aloitteessa kirjoittanut, Helsingin kaupunki on sitoutunut valtuustostrategiassaan käyttäjälähtöisten innovaatioiden edistämiseen, ja sehän tavoite toteutuu aika huonosti, jos käyttäjiä ei oikeasti kuunnella. Toivoisin tällaista kaupunkisuunnitteluviraston tyyppistä vuorovaikutusmenettelyä muihinkin virastoihin jollain tavalla sovellettuna.

Kiitos.

Aloite 11

Valtuutettu Suomalainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä vastaus kaupunginhallitukselta on aika tyypillinen, mitä tällaisiin aloitteisiin saadaan ja jossa todetaan, että ok, asia nyt on ehkä ihan relevantti mutta ei oikein mitään voida asialle juuri silloin tehdä. Kyllä minä tavallaan sen ymmärrän, en varsinaisesti tehnytkään aloitetta sen takia, että tällainen pikabussivuoro nyt oikeasti olisi ollut realistinen. Arvasin sen, että sehän nyt ei tule etenemään. Mutta halusin kiinnittää huomion juuri siihen seikkaan, että tällaiset asuinalueet, joissa ei olla raitiotien päässä tai rautatien vieressä, niin meillä on suuri ongelma siinä, että me haluamme kyllä käyttää sitä julkista liikennettä, mutta se

17.2.2010

on oikeasti todella epärealistinen vaihtoehto esimerkiksi autolle, joka on puolet nopeampi. Juuri sen takia toivoisin, että kun Helsingin Seudun Liikenne rupeaa miettimään näitä erilaisia liikenteen tehostamisia, niin oikeasti paneuduttaisiin siihen, että miten meilläkin voisi olla sellainen julkinen liikenne, joka on kilpailukykyinen juuri yksityisautoilun kanssa. Eli minä uskon, että moni asukas Pakila-Paloheinä-Torpparinmäki-seudulla haluaa nopeaa ja tehokasta julkista liikennettä, joka menee aikataulussa ja joka vielä kaupan päälle olisi suht koht mukava matkustaa. Eli haluaisin, että tällaisia ei ajatella vain, että tämä nyt on mahdotonta ja haihattelua ja toiveajattelua, vaan ihan oikeasti mietittäisiin, miten tällainen käyttökelpoinen vaihtoehto voisi toimia meillekin.

Esimerkiksi nyt jos käyttää bussia nro 67 joka päivä, mennen tullen, niin siinä 4,5 tuntia kevyesti menee per viikko, istutaan bussissa. Kyllä mielestäni Helsingin sisäisessä liikenteessä se on vähän liikaa. Joten toivon, että tähänkin paneuduttaisiin tulevaisuudessa paremmin.

Kiitos.

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingissä on kehitetty poikittaisliikennettä, Jokeri I, joka halkoo myös Maunulaa ja vähän Pakilan kulmilta, ja nyt tämä kehitettävä Jokeri II tulee selkeästi parantamaan tässä suhteessa palvelua. Paloheinän alueella oleellinen ongelma on se 67:n ja 66:n ongelma risteämisissä nimenomaan Kuusimiehentiellä. Valitettavasti tilanne on vain se, että ennen kuin ne mittavat, suuret, todella merkittävät hankkeet, esimerkkinä metron vieminen lentokentälle, valmistuvat, kulkeminen tuolta seudulta autolla tai bussilla kestää jonkun aikaa. Mutta jos se vähän lohduttaa valtuutettu Suomalaista, niin ympäri Helsinkiä on alueita, joissa samat ongelmat kohtaavat, ja tätä kautta varmasti tilanne ei ole missään helppo. Tämän alueen joukkoliikenne ei ole varmasti parhain mahdollinen, mutta toisaalta asutusväljyys on sentyyppinen, että sinne ei suuria metroja voi rakentaa, mutta Jokeri tulee helpottamaan huomattavasti tilannetta.

Valtuutettu Suomalainen

Valtuutettu Bryggare, kyllä minä tiedän, että oma henkilöauto on paljon

17.2.2010

nopeampi vaihtoehto ja siksi sitä itsekin usein käytän ja moni muukin paikallinen asukas sieltä käyttää. Mutta olen ymmärtänyt, että meillä kaikilla on tavoitteena se, että meidän ei tarvitsisi tulla omalla autolla tänne, joten ajattelin vain kaupungin yhteistä hyvää ja meidän kaikkien hyvää tulevaisuuden kohdalla. Mutta kyllä tietysti auto on paras vaihtoehto.

Kiitos.

Aloite 13

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Olisin halunnut kysyä apulaiskaupunginjohtaja Saurilta, kun tässä kaupunginhallituksen lausunnossa todetaan, että rakennusvirastossa on tekeillä selvitys nastarenkaiden käytöstä ja keinoista vähentää nastarenkaiden käyttöä, milloin tämä selvitys tulee. Koska sekä ympäristölautakunnan että yleisten töiden lautakunnan lausunnot asiasta ovat erittäin hyvät, niistä kyllä kiitokset näille virastoille, jotka ovat lausunnot laatineet. Ne olivat informatiiviset ja selkeät ja toivat myös muista maista saatuja kokemuksia valtuutettujen tietoon. Siinä mielessä oikein hyvin valmistellut lausunnot. Mutta milloin tässä asiassa voidaan odottaa, että Helsingillä olisi jonkinlainen kanta?

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Ordförande, bästa fullmäktige.

Täysin tarkkaa tietoa nyt ei tullut muistiini, mutta käsitykseni mukaan tämän vuoden kuluessa saataisiin siitä raportti aikaan.

Aloite 18

Valtuutettu Vuorela

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä vastauksessa on sekä hyvää että huonoa, niin ensin näitä hyviä uutisia täältä sivulta 34, jossa kaupunginhallitus pitää perusteltuna

17.2.2010

hygieniosaamisen ja sen tarkempaa selvittelyä vaativien tasomäärittelyjen huomioon ottamista vanhustenhuollon ostopalvelusopimuksia tehtäessä. Oikein hyvä, että tämä on ymmärretty tämä aloite tältä osin oikein, koska tilannehan on se, että kaupungissa on pätevää henkilökuntaa ja tämä hygieniosaamisen taso on korkea. Ja nyt kun palveluja ostetaan, silloin olisi olennaisen tärkeää, että kaupungin osaamisen hyvä taso säilyisi, ettei se ketju katkea niin, että meillä on hyvät määräykset ja sitten kun tulee ulkopuolinen toimija siihen, joka ei noudatakaan niitä, niin hygieniosaamisen taso sitten laskee katastrofaalisin seurauksin.

Mutta sitten tässä on sillä lailla vähän petraamista, että tässä todetaan ikään kuin niin, että hygieniahoitajia on riittävästi terveyskeskuksissa ja sitten muut hallintokunnat voivat heidän palvelujaan hyödyntää. No tämä ei ole totta, koska terveyskeskuksissa ei ole riittävästi hoitajia, että heillä on riittävästi työmaata ihan terveyskeskusten omissa jutuissa. Eli idea tässä aloitteessa oli se, että olisi tällaisia koko kaupungin konsernissa toimivia, yli hallintokuntien hoitavia hygieniahoitajia, sellaista osaamista, joka menisi yli sektoreiden.

Tässä on varmasti vielä haastetta kaupunkikonsernille ajatella sillä lailla, että voi olla joku terveydenhuollon ammattilainen, joka ei toimi pelkästään terveyskeskuksessa vaan voisi toimia päiväkodeissa ja opastaa lapsia ja henkilökuntaa ja sitä kautta kun käsienpesu yleistyisi niin sairastelu vähenisi. Se oli näin yksinkertainen tämä homma. Tästähan meillä on selvät tutkimukset, mitä hyötyjä siitä saadaan, eli tämä on kannattava investointi palkata lisää hygieniahoitajia, koska sillä tavalla me saamme säästöjä. Lasten sairastelut vähenevät, henkilökunnan sairastelut vähenevät, työpaikan aikuisten sairaspoissaolot vähenevät. Mutta minä olen sillä lailla optimistinen tämän suhteen, että nyt kun tämä loppui myönteiseen virkkeeseen, että tämä asia menisi eteenpäin. Toivon, että siellä Paula Kokkonen miettii asiantuntijoiden kanssa, että miten tätä hommaa voisi tulevaisuudessa viedä hyvässä yhteistyössä eteenpäin.

Aloite 19

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä PSA-testi on todella hyvä tapa löytää prostatakarsinoomaa eli eturauhassyöpää tai seurata sitä, mutta se ei todellakaan sovellu

17.2.2010

toistaiseksi seulontaan, koska se aiheuttaa niin paljon yli diagnostiikkaa ja tällöin joudutaan ottamaan eturauhasen näytepaloja erittäin suuria määriä, jos tällaista seulontaa yritetään toteuttaa. Eli tämä khs:n vastaus on kyllä erinomaisen hyvä.

Ledamoten Torvalds

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa ordförande.

Olinkin toivonut, että olisi käynyt juuri sillä tavalla kuin kävi, että valtuutettu Asko-Seljavaara olisi ensin päässyt puhumaan tästä. Sinä päivänä kun valtuutettu Asko-Seljavaaralla on kokemusta eturauhassyövästä, tulkoon tästä puhumaan. Se ei tule varmasti ihan tämän kauden aikana.

Välihuuto!

Se ei pidä paikkaansa. Minä kävin...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä. Minä kävin PSA-tutkimuksessa joulukuussa 2000, ja 6 kuukautta myöhemmin soitin Washingtonista lääkärille ja lääkärillä oli tämä ilosanoma, jossa hän sanoi, että tulos on positiivinen. Kävin sen jälkeen sädehoidossa kesällä ja olen sen jälkeen ollut puhtaana 10 vuotta kohta. Johtuen siitä, että minä menin julkisuuteen tällä asialla ja voin hyvin, koska tämä tuli ilmi riittävän ajoissa, sen jälkeen moni mies on jossain vaiheessa koputtanut, silloin kun vielä olin duunissa, ovelle ja sanonut, että "minulla on tällainen ja tällainen asia". Minulla on siis kohtalaisen laaja kokemus siitä, mitä joskus kutsutaan "elävästä elämästä".

Minulla on myös kokemusta kuolleesta elämästä, koska jotkut saivat tätä hoitoa aivan liian myöhään, ja yksi hyvistä ystävistäni oli pitkässä ja erittäin kivuliaassa loppuhoidossa, koska eturauhasesta se oli mennyt luuhun ja luusyöpä on äärimmäisen paha. Joten minä pidän tätä vastausta, anteeksi nyt vaan, valtuutettu Asko-Seljavaara, hyvin akateemisenä.

En tee palautusesitystä. Minä pidän tätä vastausta hivenen ruokottomana. Mutta tulen palaamaan tähän esitykseen, ja tulen erityisesti käsittelemään yksityisesti valtuutettu Asko-Seljavaaraa, koska kyllä hänenkin järkensä on löydettävissä tässä asiassa.

17.2.2010

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Edustaja Torvaldsilla on todella positiivinen kokemus tästä PSA-seulonnasta, mutta jos me tekisimme sen todella kaikille miehille, syntyisi varmasti tuhansia negatiivisia kokemuksia, joten ei omasta kokemuksesta ole hyvä lausua mitään vaan tilastoista ja tieteellisistä tutkimuksista.

Ledamoten Torvalds (replik)

Positiivinen kokemus on se, että minä olen elossa. Ne, jotka saivat tämän negatiivisen kokemuksen, eivät ole täällä puhumassa Asko-Seljavaaralle järkeä.

Kiitos.

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä ollaan kyllä oikealla asialla, valtuutettu Gadd. Minä olen itse miettinyt tätä samaa asiaa monen monia kertoja, kun täällä naiset ovat ajaneet läpi näitä, minkäs nimisiä ne nyt ovat, mama-seulontoja vai mitä ne mahtavat olla.

Välihuuto!

Siis ei se toinen, mikä alkaa p:llä, vaan tämä rintasyöpäseulonta. Ja minä rinnastaisin tämän aika pitkälle siihen samaan sarjaan, en samaan munasarjaan, mutta sarjaan kuitenkin.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joo. Tämä nimittäin on aika vakava asia eikä ole minunkaan leikinlaskun aihe, kun sattuu myöskin olemaan asiasta kohtuullisen hyvät kokemukset. Ajatus, että tämä, niin kuin tässä rivien välistä tulee

17.2.2010

vähän esille, että jos tämä toteutettaisiin niin se johtaisi ikään kuin joukkohysteriaan ja ylitutkimiseen. Tätähän valtuutettu Asko-Seljavaara tarkoitti, ja varmaan niinkin saattaisi käydä. Mutta kyllä sekin päivä koittaa, jolloin tähän asiaan pitää suhtautua suuremmalla vakavuudella kuin nyt. Siitä huolimatta, että luin saksalaisesta lehdestä eräänä päivänä, että tämän taudin sairastaneilla henkilöillä on syöpäsairaista parhaimmat selviytymismahdollisuudet, tähän on tilastollisesti todettu ja se on hyvä asia, mutta ei tarkoita sitä, että tähän voi suhtautua välttelevästi. Jos seulontoja tehdään yhdelle ryhmälle, miksei niitä voitaisi tehdä sitten useammallekin? En itsekään tee mitään palautusehdotusta.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun täytyy olla kyllä valtuutettu Asko-Seljavaaran kanssa samaa mieltä tästä asiasta. Tosin nyt täytyy sanoa, että tietoni ovat 8 vuotta vanhoja, mutta kun tuo testi ei osaa erotella toisistaan vaarallista ja ei-vaarallista kasvainta, niin se johtaa täydelliseen yldiagnostisointiin ja silloin hoidosta on enemmän haittaa kuin hyötyä. Tulee niin paljon raskaita, turhia hoitoja. Ja 70-vuotiailla miehillä tuo testituloks olisi aina positiivinen, ja se tauti ei kuitenkaan ehdi eikä kehity mitenkään vaaralliseksi melkein kenelläkään heistä.

Aloite 22

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä valtuutettu Anttilan aloite on todella erittäin hyvä, ja nythän tätä HUS-apteekkia onkin tutkittu siinä mielessä, että myös pääkaupunkiseudun terveyskeskukset yhtyisivät siihen. Syöpähoidoista muuten on todettu, että jos koko maan kaikki syöpälääkkeet hankittaisiin yhdestä tuutista, saataisiin kaikista edullisimmat hinnat, jopa 30 % halvemmalla, eli tähän on todella pyrittävä.

Aloite 28

Valtuutettu Bryggare

17.2.2010

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä täytyy nyt nöyrästi pyytää valtuustolta anteeksi, sillä kaupunginhallituksen esitys on tässä kohtaa ristiriidassa sen päätöksen kanssa, jonka valtuusto on tehnyt vuonna 2006, jossa tarkasti sanotaan, asia joka silloin käsiteltiin, on tupakoinnin ehkäisy- ja vähentämishjelma. Siinä valtuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti kohdassa 4, ettei kaupunki enää järjestä toimipaikkoihinsa tai niiden ulkoalueille erillisiä tupakointitiloja. Tässä vastauksessa kuitenkin kaupunginhallitus pyöritellen on niitä järjestelemässä sinne maauimaloihin. Minä esitän, että tämä asia palautetaan uudestaan valmisteluun niin, että se noudattaa niitä päätöksiä, joita valtuusto aiemmin on tehnyt, että näitä tupakointipaikkoja ei maauimaloihin järjestellä.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorela

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Uiminen ja tupakointi ei oikein käy yksiin. Kumpulan maauimalassa kun lasten kanssa kävin viime kesänä, kummastelin sitä touhua ja sain tästä myös kansalaisilta palautetta. Aivan kuten valtuutettu Bryggare sanoi, tämä ei ole linjassa sen kanssa, mitä me olemme sopineet. Eihän siinä ole vuonna 2010 enää mitään tolkkua, että jos meillä on liikuntapaikkoja, niin me järjestäisimme sen liikuntapaikan sisälle tupakkapaikkoja, tilanteessa, jossa me olemme siirtymässä kannustamaan koko kaupunkikonserni siirtymään savuttomaan Helsinkiin. Tämä on tosiaan sen kanssa hyvin voimakkaassa ristiriidassa. Tässä liikuntalautakunta, skarpatkaa, tämä ei ole hyvää tekstiä tällä kertaa ollenkaan. Kannatan valtuutettu Bryggaren tekemää palautusesitystä ja toivon tälle lämpimästi suurta kannatusta tässä salissa.

Kiitos.

Valtuutettu Puoskari

Arvoisa puheenjohtaja.

17.2.2010

Minäkin kannatan palautusta. Kyllä tässä nyt on, kuten kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Bryggare kertoi, vielä virkamiehet huomanneet, että tässä on tosiaan kaupunginhallituksen vastaus ristiriidassa valtuuston aiemmin tekemän linjauksen kanssa. Ja meidän on nyt nöyrinä pyydettävä anteeksi tätä löperöä vastaustamme ja itse esitettävä, että valtuusto viisaudessaan palauttaisi sen, että saadaan tiukempi linjaus voimaan.

Valtuutettu Rätty

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan asian palauttamista. Pyydän toki kaupunginhallituksen puolesta myöskin omalta osaltani nöyrimmin anteeksi. Uskomatonta kyllä minusta sinänsä on se, että hallintokunnissa kirjoitetaan tekstiä, joka on ristiriidassa valtuuston päätösten kanssa. Sellaistakaan ei toki pitäisi mennä tapahtumaan. Mutta tosiasia on juuri niin kuin valtuutettu Vuorela sanoi, että tosiasia on se, että urheilupaikat ja tupakointi niiden alueella eivät oikein sovi yhteen.

Aloite 30

Valtuutettu Sumuvuori

Arvoisa valtuusto.

Olen erittäin tyytyväinen kaupunginhallituksen vastaukseen tämän aloitteen suhteen. Tämä on suuri edistysaskel, josta ovat puhuneet pitkään niinkin arvovaltaiset tahot kuin Kansainvälinen ilmastopaneeli, YK:n maatalousjärjestö ja monet luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöt. Tässä ei ole kysymys kenenkään nälkiinnyttämisestä. Tämä aloite on erinomainen ilmastoteko, koska tällä hetkellä lihantuotannon päästöt ylittävät yksityisautoilun päästöt. Ja kun me tarjoamme yhden päivän, jolloin voi syödä vain kasvisruokaa, muutamme myös asenteita kasvisruokailua kohtaan. Ja voin sanoa 20 vuotta kasvisruokaa syöneenä, että kasvisruokailulla voi elää erinomaisen terveellistä elämää. Se ei ole nälkiinnyttämisruokavalio. Toivon, että valtuusto ottaa tämän aloitteen vastaan näyttämällä esimerkkiä myös muille kaupungeille ja kunnille. Tämä asia varmasti tulee esille myös monessa muussa kaupungissa, ja Helsinki voi olla tässä suunnannäyttäjä.

17.2.2010

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olen valtuutettu Sumuvuoren kanssa aivan eri mieltä, sillä ihmisen hampaisto ja ruuansulatuskanavan on suunniteltu sekaravintoa varten. Jos ihminen siirtyy kokonaan kasvisravinnon käyttäjäksi, tulee hänen varautua lisääntyviin kustannuksiin ja tarkkaan ruuan suunnitteluun. Tarvitaan myös erilaisia lisäravinteita ja vitamiineja. On kiistatonta, että lihan käyttö lisää maailman hiilidioksidipäästöä, mutta ei ole mitään varmuutta, että kasvisravinto helsinkiläisissä kouluissa yhtenä päivänä pelastaisi maailman eli vähentäisi hiilidioksidipäästöjä, kuten aloitteessa sanotaan. Kasvisravinnon tulee kuitenkin sisältää ei pelkästään kotimaisia vihanneksia ja hedelmiä, siis hedelmiä onkin vähän, ja juureksia, vaan myöskin papuja, herneitä, soijaa, joita tuodaan laivoilla kaukaa lasteittain. Kuinka paljon kuljetus ja varastointi lisäävät päästöjä? Eikö suomalaisen lähiruuan käyttö ole ilmastopäästöjenkin suhteen parempi asia kuin soijapapujen syönti?

Lisäksi aloitteessa puhutaan lakto-ovo-vegaanisesta ruuasta, joka tarkoittaisi sitä, että myös syödään munia ja maitoa. Mistä nämä tulevat, jos kotieläimiä tai tuotantoeläimiä ei ollenkaan saa olla? Opetuslautakunta toteaa alkuperäisessä lausunnossaan, että kasvisruokaan totuttelemisen on täysin mahdollista helsinkiläisissä kouluissa, koska aina on tarjolla myös kasvisvaihtoehto. Palmian catering-päällikkö toteaa, että pelkkä kasvisruoka yhtenä päivänä viikossa aiheuttaisi luultavasti sen, että lapset korvaisivat aterian, mikäli eivät siitä tykkää, kokonaan leivällä ja salaattilla, ja monet menisivät Mäkkäriin. Näin tekevät mm. espoolaiset lapset, ja tämän vuoksihan Espoo äänesti tässä eri tavalla kuin näyttää täällä tapahtuvan.

En kannata kasvisruokapakkoa vaan terveellistä, monipuolista lähiruokaa, jota Palmia valmistaa koululaisillemme pienellä rahalla ja suurella ammattitaidolla. Tärkeintä on, että lapsi syö kouluateriansa ja myös lämpimän ruuan. Pakollinen kasvisruuan tarjoilu tulisi aloittaa meistä aikuisista ihmisistä, jotka pystyvät muutenkin vastaamaan paremmin omasta terveydestään ja tottumuksistaan. Ei ole oikein, että ideologisista syistä pakotetaan lapset siirtymään kasvisravintoon. Monipuolinen, terveellinen lähiruoka on paljon parempi vaihtoehto.

Valtuutettu Suomalainen

Hyvä puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

17.2.2010

Voitin arvonnassa, pääsin heti tähän alkuun puhumaan. Epäilen, että meillä tulee kaikilla olemaan tunteet pinnassa, kun puhutaan niinkin henkilökohtaisesta asiasta kuin ruoka. Syyhän tälle aloitteelle on aika selvä, me kaikki tiedämme, se on se ilmastonmuutos ja että päästöjä pitäisi vähentää. Tässä varmasti aina herää epäilyjä, katsotaan ikkunasta ulos, on jäätä ja lunta, että ei se ilmastonmuutos nyt tapahdu, koska siellä on tänä vuonna ennätysmäinen jäätalvi, mutta jopa Yhdysvaltain avaruushallinto NASA on todennut, että viime vuosikymmen oli mittaushistorian lämpimin. Luulisi silloin, että amerikkalaisiin ainakin voi luottaa ja heidän mittauksiinsa, jos ei vegaanittöihin haluta luottaa.

Mutta ratkaiseeko tämä ruokavalio nyt koko ilmastonmuutoksen? Ei tietenkään, en usko, että kukaan meistä niin epäileekään. Mutta onhan se signaali sille, että koska lihansyönti aiheuttaa, ylipäänsä lihan tuotanto, ruokaan, ruokaa varten, syömistä varten aiheuttaa merkittäviä päästöjä, niin onhan se ihan selvä signaali, että tällä on merkitystä, sillä, mitä me valitsemme ruuaksemme. Lisäksi minusta se on myös kasvatusta terveelliseen ruokavalioon. Sanotaan, että nyt on sanottu jo, kollega samasta puolueesta kuin minä, eli Asko-Seljavaara totesi, että ei pakko kasvissyönnille. Kyllähän ne ruokalan tädit nyt jo päättävät, Palmian tädit, että mitä se ruoka siellä on. Ei siellä mitään à la carte -listaa joka päivä ole koululaisille, mistä saa valita 10 ruuasta.

Välihuuto!

Se olisi varmasti hyvä, mutta tällä hetkellä siihen ei ole mahdollisuutta. Minä uskon, että tämä on kuitenkin maailmanlaajuinen trendi, että me voimme yhtä hyvin ilman, että meidän terveytemme siitä kärsii, hivenen luopua siitä lihansyöntiruokavaliosta. En usko, että se ketään tappaa tai näännyttää kokonaan. Ja se, että tarvitaan eläimiä munien, maidon, juuston tuotantoon, totta kai, varmasti. Minä itse kannatan sekaruokavaliota ja olen sen harjoittaja, mutta silloin ei tarvitse jokaista lehmää tappaa, koska siitä tarvitaan lihaa, vaan voimme esimerkiksi saada maitoa ja juustoa tulevaisuudessa.

Eli kannatan tätä aloitetta, mutta mielestäni keskeistä olisikin sille, sitten kun tämä aloite menee läpi ja kasvisruokapäivä tulisi kouluihin, voisi tulla myös meille työpaikoille, meille valtuustoon yhtä hyvin, niin kannatan sitä, että Palmia keskittyy siihen, että kasvisruoka tulee olemaan ensinnäkin ravitsevaa. Automaattisesti se ei ole sitä, pastaruoka ei automaattisesti ole ravitsevaa, mutta kasvisruoka voi olla ravitsevaa, siinä voi olla proteiinia. Ja että se on maittavaa, jotta se

17.2.2010

tulisi syötyä myös niille raavaille miehille eikä vain vegaanityöille. Senpä takia suosittelen Herkullisia kasvisreseptejä, tällaisia kirjoja löytyy varmasti paljon kirjakaupasta. Tämä on ollut minulla jo monia vuosia, täällä on mm. herkullisia reseptejä, kuten grillatuilla kasviksilla täytetty lasagne. Ja lasagnehan on perinteisesti lasten herkkuruokaa. Uskoisin, että sellainen voisi maistua. Tai juusto-pinaatti-cannellonit. Eli varmasti löytyy paljon sellaisia ohjeita, että ne pojatkin siellä kouluissa tulevat syömään ruokia eivätkä ajattele, että jaaha, tässä nyt ei ole sitä 50 grammaa lihaa, mikä ehkä edellisen päivän ruokalajissa olisi ollut. Joten kannatan tätä aloitetta.

Kiitos.

Valtuutettu Romakkaniemi

Kiitos, arvon puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Mietin paljon, miten tähän aloitteeseen tulisi suhtautua. Olenhan sentään kulinaristikerho eläinten hautausmaan perustajajäsen. Toisaalta olen elänyt valtaosani elämästä siten, että kotona on syöty pääasiassa kasvisruokaa. Tänäänkin minulla on kasvispäivä, ihan vapaaehtoinen. Kannatan kasvisruokailun lisäämistä ja erilaisten ruokavalioiden huomioimista. Kannattamaani moniarvoiseen ja liberaaliin kuuluvat vaihtoehdot, mahdollisuudet ja kasvatus. Helsinkiläinen kouluruokailu on näiden arvojen edelläkävijä. Meillä on lapsille tarjolla aina kasvisvaihtoehto liharuuan ohella. Se on mahtavaa, se on edistyksellistä.

Mutta meillä on näköjään täällä myös taantumuksellisia voimia, jotka haluavat nitistää tämän moniarvoisuuden. Ilmastonmuutos on vakavasti otettava asia ja totta. Paras ja kestävin tapa edistää ilmastoystävällistä kasvisruokaa on tehdä kasvisvaihtoehdoista maittavia. Kannatan siis kasvisruokailua mutta vastustan nykyisten vaihtoehtojen karsimista. Aloitteen logiikan mukaan pitäisi karsia vaihtoehtoja ja pakottaa kaikkia valitsemaan vain toinen näistä, kasvisruoka, viikottain. Se sotii minun moniarvoisuuttani vastaan.

Jos tätä taas perustelee koulutuksellisilla perusteilla, että on hyvä totuttaa kaikki oppilaat kasvisruokaan, voin sitä tavallaan ymmärtää, mutta silloin logiikan tulisi pitää loppuun saakka. Aloitteen tulisi sisältää myös viikottainen päivä, jolloin kaikille on tarjolla ainoastaan liharuokaa ja kaikki myös sitä oppisivat syömään. Tätä aloite ei siis sisällä. Siksi, vaikka kannatan kasvisruokaa, kannatan myös moniarvoisuutta enkä

17.2.2010

siten voi tätä aloitetta kannattaa.

Ilmoitan myös tässä yhteydessä, että jos valtuusto tämän aloitteen hyväksyy, tulen tekemään aloitteen myös liharuokapäivästä, jotta kaupunki olisi edes johdonmukainen.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos valtuutettu Romakkaniemellä oli vaikeuksia valita, mistä näkökulmasta tätä asiaa lähestyy, niin minulla oli kyllä ihan selkeä näkökulma. Minusta se keskustelu, jota netistä tuli joka ainoan valtuutetun pöydälle ja kaikki se keskustelu, mitä tämän asian ympärillä on ollut, on minusta elitististä, moralistista ja ällöttävää. Tällä ei ole mitään tekemistä ilmastonmuutoksen kanssa. Tänä päivänä kotiin kannettiin juuri Helsingin kaupungin joku infolehti, jossa todettiin, että 40 % ilmastonmuutosta aiheuttavista päästöistä tulee rakentamisesta, 30 % liikenteestä, suurin piirtein saman verran elinkeinoelämästä. Ja sitten kun siellä todettiin myös kasvisruuan hiilijalanjälki, joka oli aivan minimaalinen, puhutaan marginaalisesta asiasta, ja tällä nimenomaan perusteltiin, että kasvisruualla pelastetaan maailma. Minusta tässä tietyllä tavalla näkyy Vihreiden elitistinen elämän asenne ja minkälaista sukupolvea he edustavat, koska monet meistä täällä valtuustossa ja ainakin nuoremman Vihreän polven vanhemmista ovat sodanjälkeistä sukupolvea, jolloin kouluruokailu pelasti monen lapsen päivän, jolloin ei suinkaan pohdittu kasvisruokaa.

Minusta olisi kyllä aika tarpeellista myös Vihreän nuoren sukupolven kuunnella vähän muutakin kuin omaa erinomaisuuttaan. Näin ollen koululaisille oli tarjolla suurin piirtein yksi vaihtoehto, joka oli aivan jotain muuta kuin tämän päivän ruoka. Kyllä kun tätä keskustelua netistä seurasi, niin ajattelin, että olemme puhuneet budjetista, tiedämme, minkälainen on helsinkiläisten arkitodellisuus, puhutaan absoluuttisesta köyhyydestä, köyhyydestä jne., niin onko tämä todella valtuuston tärkein kysymys? 29, 30 puheenvuoroa sellaisesta asiasta, joka nimenomaan on ihmisten henkilökohtainen valinta. Minusta tässä asiassa ainoa järkevä asia on se, että valtuusto on huolissaan, että kouluruokailuun on riittävät määrärahat. Loppu on asiantuntijoiden työtä ja henkilökohtaista valintaa.

Minusta ruuan valinta on henkilökohtainen kysymys, ei kaikki ole niin kuin muistan 60-luvulla, kun stalinistit sanoivat, että henkilökohtainen

17.2.2010

on poliittista. Tässä on selvästi nähtävissä ihan sama tendenssi kuin 60-luvulla, silloin kun stalinistit totesivat, että kaikki henkilökohtainen on poliittista. Toivon, että tämäntyyppisissä asioissa voitaisiin pysyä siinä pääasiassa eli että riittävät määrärahat kouluruokailuun, se on ammattilaisten työtä, terveellistä, kaikkien laatumittareiden mukaista ruokaa oppilaille, ja sillä siisti. Se on valtuutettujen tehtävä.

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

Emma Kari varmasti tehdessään tätä aloitetta pohti montaa asiaa, ja minäkin alussa oletin, että kysymys on aidosti terveystoimittuneesta henkilöstä, joka pohtii tervettä ravintoa. Kuitenkin, kun tässä seuraa tätä keskustelua, asiahan olikin aivan jotain muuta, tai osaltaan varmasti myös ravintoon, mutta kysymys on laajemmasta kokonaisuudesta. Itse toivon, että suomalainen kouluruokailu, joka on saavuttanut valtavaa kansainvälistä suosiota ja joka on edistynyt loistavasti, mennyt eteenpäin myös kasvisten käytön suhteen kaikilla, sekä työillä että pojilla, etenee edelleen. Minä pelkään, että tämän kasvispäivän hyvä tarkoitus murenee juuri sillä pakolla, joka näin markkinoituna saa aikaan tietynlaista vastarintaa, ja sehän ei varmasti ole hyvä asia. Ruokailu on todella, niin kuin täällä on sanottu, erinomaisen tärkeä asia, osa terveyttä unen ja liikunnan ohella, ja sen takia tässä puhutaan nyt tärkeistä asioista. Itse äänestin kaupunginhallituksessa tätä kasvispäivää vastaan, ja minulle olisi käynyt se esitys, jonka sivistyslautakunta toi tai sitä kautta se tuotiin vastauksena kaupunginhallitukseen. Teen täällä nyt sitten palautusesityksen, joka on sen muotoinen kuin se vastaus oli, joka meille annettiin ensimmäisen kerran kaupunginhallituksessa, jossa siis todettiin, että nykyisin mennään oikein hyvin eteenpäin, jossa kasvisruokaa pyritään lisäämään oppilasten ruokavalioon, jossa kasvisruuasta annetaan informaatiota, ja kasvisruoka on jo vaihtoehtona.

Tämä kuitenkin on opettanut minulle sen tämä koko keskustelu, että me tarvitsemme kouluihin aika lailla enemmän valistusta myös ruuasta niin, että tällaisia eipäs-juupas-asetelmia ei synny. Ja toivon myös sydämestäni, että tänään täällä ei synny mitään valtavia rintamia erilaisten maailmojen välillä, vaan pyritään löytämään yhteinen tie, sillä todellakin, suomalainen kouluruoka on erittäin suuren ihailun kohteena nykypäivänä ja helsinkiläinen kouluruoka eritoten on saanut Suomessa paljon kateellisia ihmisiä osakseen.

17.2.2010

Me teimme viime budjettiesittelyssä, Sosialidemokraatti-ryhmä halusi vielä vähän lisätä resursseja kouluruokailuun, jossa myös varmaan kasvisvaihtoehtoa olisi sitä kautta saatu vieläkin paremmaksi. Toivon, että tässä asiassa sitten budjettineuvottelussa palataan tilanteeseen, jossa kouluruokailua voidaan vielä elävöittää. Nykyäänhan pystytään todella pienistä resursseista taikomaan loistavaa, monipuolista ruokaa. Eli toivon palautusta sen sisältöisenä kuin täällä esitetty kaupunginhallituksen alkuperäinen esitys oli.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Arvoisa puheenjohtaja.

Esitän palautusta.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Bryggaren tekemää palautusesitystä. Kuitenkin haluan ennen palautusesityksen kannatuksen loputtua, toivon, että apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen tulee tänne ja kertoo muutaman asian. Kouluruokahan on koululainsäädännön alainen, se on opintososiaalinen etu, ja minulla on mielikuva, että opintososiaalisia etuja muutettaessa on kuulemismenettelystä jotain käytänteitä. Tiedän tämän ainakin omien lasteni lukioajalta, kun heillä ruvettiin järsimään heidän oikeuksiaan, niin silloin heillä oli kovat kamppailut siitä, miten oppilaskunta vastaa asioihin. Mukana oli mm. kouluruokailu.

Kasvisten kulutuksen lisääminen on tietysti kaikkien suomalaisten ja erityisesti koululaisten ravitsemuksen parantamisen kannalta olennaista. Näin ravitsemustieteen ammattilaisena olen tehnyt sen kanssa töitä yli 30 vuotta. Me kaikki tiedämme pienistä lapsistakin jo, että ruokavalion ja ravitsemuksen muutokset onnistuvat parhaiten sillä lailla, että maistatetaan, totutetaan, tarjotaan vaihtoehtoja, mutta pakko ei auta ruokailumuutoksissa, koska ihan voi panna suunsa kiinni ja todeta, että "tätä minä en syö". Siihen meillä on jokaisella oikeus ja mahdollisuus, etenkin kouluruokailun ohessa.

Yläasteen, ammatillisen oppilaitoksen ja lukion oppilaat saavat poistua koulusta, he tekevät valintoja itse. Nykyisellään noin 10 % koululaisista jättää syömättä kokonaan ruuan, heillä on jotain muuta parempaa tekemistä, kiire välitunnille ehkä. Helsingissä oltiin tosi edistyksellisiä,

17.2.2010

kun meille 2007 saatiin se, että meillä on joka päivä tarjolla kaksi vaihtoehtoa. Esimerkiksi Espoossa pitää ilmoittautua kasvisruuan syöjäksi, meillä tehdään linjastosta valintaa, niin kuin nyt yleensäkin lapset tykkäävät siitä, että saa itse päättää ja valita.

Käytäntöä kannattaa jatkaa, kasvisruuan markkinointia parantaa, opetuslautakunta vastaa ja kertoo teemapäivistä, ja koululaisten suosikkiruokia on lisätty jatkuvasti, jotta ylipäättänsä kouluruoka tulisi syödyksi. Haluaisin totta kai, että kun tämä palautetaan ja perustelut ovat listalla opetuslautakunnan alkuperäisessä vastauksessa, siihen liitetään lausuntoja kouluilta. Meillä on kouluissa lähidemokratian mukaisesti olemassa johtokunnat, joissa on myös vanhempien edustajat ja opettajakunnan edustajat, ja sitten lausuntoja pyydetään eri oppilaitosasteilla olevilta oppilaskunnilta. Minä haluaisin nähdä esimerkiksi Vallilan ammattikoulun, Haagan ammattikoulut, mitä he vastaavat tästä vaihtoehdosta. Voi olla, että siellä valistuneet nuoret haluavat rajoittaa ruokalistatarjontaa, minä en usko siihen.

Monipuolinen, maksuton ateria kouluissa Helsingissä on ollut se seikka, jolla tänne on osittain houkuteltu Pisa-tulosten ihmettelijöitä. Toinen asia on ollut jokaisessa koulussa oleva kouluterveydenhuolto. Minusta koululaisten hyvinvoinnin kannalta kaikin tavoin kouluruokailusta kiinni pitäminen, sen tasosta ja laadusta ja kouluterveydenhuollosta, ne kulkevat kyllä ohi sen ekologisen maailmanlaajuisen tavoitteen, että joillain pienillä kieltäymyksillä täällä voitaisiin saada ilmastonmuutos pysäytettyä.

Tässä on kysymys tässä aloitteessa meidän nykyisen ruokalistamme köyhdyttämisestä. Toinen asia, mihin toivon, että jonkinlainen vastaus apulaiskaupunginjohtaja Haataiselta löytyy, on siihen, että kun tiedetään, että kasvisruokapäivähän on yksi viikottaisen ruokalistan kalleimpia ruokapäiviä, jos lasketaan, että jokainen oppilas söisi aterian. Kasvisruoka ei suinkaan ole mitään halpaa ruokaa. Se ei tarkoita sitä, niin kuin minun lapsuudessani, että perunavelliä on tarjolla kerran viikossa. Nykyisinhän se pitää olla huolella valmistettua, tuoretta ympäri vuoden, ja tämä maksaa. Siis toivottavasti sivistystoimenjohtajalla on vastauksia rahaan, kuulemismenettelyyn.

Ja kolmas asia, meillä on olemassa opetushallituksen antamat ohjeet kouluruokailun ravitsemuksellisesta laadusta ja sisällöstä, ja tiedän, että tällä hetkellä Helsingin kouluateriat täyttävät nämä ravitsemukselliset ohjeet. Miten ruvetaan tekemään poikkeuksia tähän ravitsemukselliseen tasoon?

17.2.2010

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Urhon kysymyksiin totean seuraavaa ja ensinnäkin tähän koko asiaan. Helsingin kaupunki todellakin on edistyksellinen kaupunki kasvisruokailun edistämisen ja kasvisten käytön edistämisen suhteen. 2007 syksyllä tehtiin päätös, että kaikkiin kouluihin tuli vapaa kasvisvaihtoehdon saanti, eli jokainen voi ilman, että etukäteen ilmoittaa olevansa kasvissyöjä, ottaa koska tahansa kasvisvaihtoehdon sieltä valikoimasta. Sen lisäksi tietysti on tarjolla monipuolista ruokaa, johon kuuluu liha ja kala ja kasviksia. Kasvisruuan käyttö onkin lisääntynyt 10 %:sta 15 %:iin, mutta valtaosa syö sekaruokaa. Ja meidän kouluissamme lähtökohtana on ollut se, että lämmin kouluateria tarjoaa terveellisen, monipuolisen vaihtoehdon, sellaisen, joka myös syödään ja että kaikki lapset ja nuoret nauttivat tämän kouluaterian. Se on ollut se peruslähtökohta, mutta sen sisällä on pyritty siihen, että lapset ja nuoret oppivat syömään terveellistä ruokaa, käyttämään kasviksia, syömään terveellisiä rasvoja, ja epäterveellisiä eläinrasvoja on vähennetty. Ja tätähän maailmalla ihaillaan, tätä suomalaista lämmintä kouluateriaa, ja sitten tämä tehdään myös erittäin kustannustehokkaasti.

Huoli on myös Helsingin kaupungin kouluissa ollut se, että meillä on paljon lapsia, jotka tulevat maanantaina nälkäisinä kouluun, ja kouluvierailulla olen myös kuullut, kun sanotaan, että aamulla tarjotaan välipala tai aamupala ensin, että saadaan lapsi keskittymiskykyiseksi ja perjantaina pyritään tarjoamaan sellaista ruokaa, että lapset viikonlopun pärjäävät. Tämä ei koske kaikkia lapsia, mutta näitä lapsia on näinä aikoina erityisesti taas enemmän. Eli lähtökohtana on se, että lapset saisivat ruokaa ja söisivät sitä, ja kasvisten käyttöä halutaan kaikin puolin edesauttaa.

Nyt sitten kysymykseen taloudellisista vaikutuksista ja siitä, miten tätä ruokaa meillä tuotetaan. Tässä opetusviraston laatimassa vastauksessa, joka kaupunginhallitukselle tuli, näitä kuvailtiin hyvin tarkkaan, ja ne ovat siellä teillä aineistossa mukana. Taloudellisista vaikutuksista voi sanoa sen, että meillä on kilpailutettu noin 20 koulua. 2008 tehdyssä kilpailutuksessa oli 3 000 oppilaan ateriaa, ja tuolloin ulkopuolinen tuottaja tuottaa nyt, siis tehtiin sopimus 2 vuotta + 2 optiovuotta. 2009 kilpailutettiin 3 300 koululaista, ja tuossa sopimuksessa sovittiin 3 + 2 optiovuotta. Eli tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että 2009 kilpailutetut 3 300 koululaista, siellä on sopimus, joka on voimassa 2012:een plus siihen kaksi optiovuotta

17.2.2010

perään. Tämä optiovuosi tarkoittaa sitä, että samoilla sopimusehdoilla, samoilla sisällöillä, joilla tilaukset ja sopimus on tehty, sitä jatkettaisiin ja hinnasta vain neuvotellaan. Nyt koulujen toivomus on ollut, että päästäisiin pitkiin sopimuksiin, koska tämä kilpailutusruletti tarkoittaa sitä, että jos nyt uudet kilpailutukset pannaan pystyyn, se maksaa ja sitten myös se tarkoittaa sitä, että kaikki vaihtuu ja muuttuu.

Näillä sopimuksilla on tietysti se merkitys, että siellä on erikseen sovittu elintarvikkeista, ne on kilpailutettu, siellä on käyttömäärät sovittuna, siellä on tietyn lasten ja nuorten lukumäärän käyttömäärän mukaan määrittynyt myös hinta. Nyt nämä kilpailutetut tuottajat saavat korvauksen syötyjen aterioitten perusteella. Ja totta kai nämä tuottajat vaativat kaupungilta korvausta mahdollisista syömättömistä aterioista, ja tämä on tuottajilla ollut huolena, että miten tämä päätös tulee vaikuttamaan.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan tuoda nämä nyt valtuuston tietoisuuteen, koska kaupunginhallitus muutti sitä esitystekstiä, joka oli laadittu virastossa ja jossa nämä kaikki asiat tulevat ilmi.

Toinen asia, jota valtuutettu Urho kysyi, oli tämä kuuleminen. Meillä koululainsäädäntö yksinkertaisesti edellyttää, että opiskelijoihin merkittävästi vaikuttavat asiat tai opiskelijoiden asemaan vaikuttavat asiat, niissä opiskelijoita kuullaan. Se on perusopetuslaissa, lukiolaissa ja ammatillisen koulutuksen laissa, ja tämä sisältyy opetusviraston näkemykseen, mutta sen kaupunginhallitus erityisesti halusi siitä pois ottaa.

Vielä sitten lopuksi haluan todeta sen, että opetusviraston lausunnon ja oman näkemykseni mukaan tämä asia voidaan ihan täysin päätösten mukaan viedä eteenpäin, mutta on oltava tietoinen näistä muutoksista ja ongelmista, jotka aiheutuvat mm. näiden sopimusten osalta ja sen osalta, että näissä asioissa olisi tietysti hyvä myös opiskelijoita kuulla.

Kiitos.

17.2.2010

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät ystävät.

Kokemuksen perusteella, siis lähinnä toisten kokemusten perusteella, suosittelen kasvisruokapäivää kouluissamme. Tosin kävin itse testaamassa Palmian vihannespohjan tuossa kaupungintalon ravintolassa ja totesin, että se oli erittäin maukasta. Vihannes- ja kasvisruokien terveydellinen vaikutushan on kiistämätöntä. Monet maailman menestyneimmistä urheilijoista ovat kasvissyöjiä, mm. Carl Lewis, Edwin Moses ynnä muut. Tunnen myös itse henkilökohtaisesti hyvin menestyvän urheiluperheen täällä meidän seudullamme, isä kaksinkertainen olympiakävijä, tyttö 17-vuotiaana nykyaikaisen 5-ottelun Euroopan mestari ja poika isoraaminen 400 metrin nouseva tähti. Koko perhe kasvissyöjiä, perhe opetti heidät syömään kasviksia. Koulu voi opettaa lapsemme nauttimaan kasvisruuasta, kun kaikki kodit eivät sitä asiaa näytä tekevän. Joten en kannata palautusta vaan asian eteenpäin viemistä.

Valtuutettu Rissanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Itsekään en kannata asian palauttamista, vaan aloitteen käsittelyn jatkoa kannatan, kuten jo kaupunginhallituksessa viikottaista kasvisruokapäivää. Itselläni painavimpina syinä ovat oikeastaan nämä kasvisruokailuun liittyvien ennakkoluulojen purut ja myös ekologisuus sekä kasvatukselliset näkemykset. On aivan totta, kuten valtuutetut Asko-Seljavaara ja Urho täällä ovat omissa puheenvuoroissaan huomauttaneet, ja monet muutkin, että nykyisin Helsingin kouluissa voi kuka tahansa valita tahtonsa mukaan päivittäin liha- ja kasvisruuan välillä. Tässä mielessä Helsingissä on tultu iso matka ja edistetty kasvisruuan käyttöä, ja tästä voimme todella olla ylpeitä. Muistan hyvin tilanteen 20 vuoden takaa, kun itse olin lukiossa, ja halukkaiden kasvisruokailijoiden piti ensiksi käydä keskustelu terveydenhoitajan kanssa ja sitten ilmoittaa siirtyvänsä täysin pelkkään kasvisruokaan. Etenkin kalaruokapäivinä ruokalan tädit käyttäsivät hyvinkin tarkkaan sitä, että nämä ilmoittautuneet kasvisruokailijat eivät vahingossakaan syöneet kalaa. Eli siinä mielessä voidaan ajatella, että Helsingin käytäntö on todellista luksusta.

Toisaalta näistä tarjotuista liha- ja kalaruokavaihtoehtoistakin voidaan olla montaa mieltä, ihan kuin tästä aloitteestakin. Hämmästyin itse esimerkiksi sitä, että esimerkiksi uunimakkara yhä kuuluu ruokalistoille.

17.2.2010

Sen lihaisuudesta voidaan varmasti olla myös hyvin montaa mieltä. Kalaruokapäiviä on kouluruokaan lisätty, mutta harmillisen usein se kala on kuorrutettu ja leivitetty piiloon. Valinnanvapauden lisääminen on ollut hyvä, mutta itse tässä asiassa näen myös pienen pakon ihan tervetulleena. Koululaisilla on aika monta muutakin pakkoa edessään, ja tässä ei todella siis esitetä kuin että yksi ateria viikossa olisi kasvisruokaa.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kiittäisin erityisesti valtuutettu Anttilaa todella upeasta puheesta tässä aikaisemmin. Kannatan ehdottomasti aloitteen palauttamista edellä esitetyin perustein.

Meitä pitäisi kiinnostaa tässä salissa vain yksi ainoa asia, ja se on se, että lapset syövät sen aterian, jonkun päivittäisen kouluaterian, mitä tahansa se on. Helsingissä suunnitellaan ja valmistetaan kouluruokaa täydellä sydämellä. Mahtaako itse asiassa olla mitään sellaista ateriaa, joka suunniteltaisiin yhtä huolella kuin se ruokalautanen, joka kouluissa tarjotaan? Kouluateriasta, joka jää syömättä, ei ole kuitenkaan mitään hyötyä. Siksi opetusviraston ja palvelun tuottajien ruokapalvelun ja ravitsemuksen ammattilaiset seuraavat ruokien menekkiä tarkasti ja huolehtivat täysipainoisen kouluaterian suunnittelusta ja valmistamisesta. Taustatyötä tehdään myös haastattelemalla lapsia ja nuoria, ja samoin on haastateltu ruokapalvelutyöntekijöitä. Ruokailua seurataan viikottaisilla koulukäynneillä.

Iloinen uutinenhan tässä jo kerrottiinkin, eli se, että nyt on jo se jokapäiväinen kasvisruokapäivä siellä kouluissa. Kun minä näin tämän aloitteen ensimmäisen kerran, niin itse asiassa ihan ihmettelin, että eikö valtuutettu Kari tiennyt, että tämä on jo olemassa ihan joka päivä meillä kouluissa. Miksi tilannetta pitäisi huonontaa? Miksi pitäisi käyttää pakkoa? Argumenttina on käytetty sitä, että onhan kouluissa myös liha- ja kalapäiviä. Niin onkin, mutta samalla aina silloin on tarjolla myös se kasvisvaihtoehto. Itse asiassa, eihän kasvisruuan pakkosyöttö mikään uusi ilmiö ole. Itse kun olin koulussa, siellä oli kaalikeittopäiviä kerran tai pari kuukaudessa, joka tapauksessa liian usein. Muistan, kuinka vierustoverin kanssa kylmenevää keittoa lautasella käänsimme. Vierustoverini itki, itse laitoin kaalin palat poskilihaksiin ja kun opettajan selkä kääntyi, sieltä ne pulpettiin tai penaaliin työnsin. Ei tämä ole minua mitenkään jalostanut, minä en edelleenkaan koske keräkaaliin

17.2.2010

mistään hinnasta. Söin sitten nälkääni leipää.

Moni on kommentoinut kasvisruokapakkoa tänäänkin toteamalla, että kasvisruuan syöminen kerran viikossa tekee ihan hyvää. Varmaan tekeekin, kun sitä syö. Älkää aliarvioiko kuitenkaan koululaisten kekseliäisyyttä. Leipää syödään edelleen tarvittaessa nälkään, niin kuin minäkin tein kaalikeittopäivinä, mutta lähikaupasta ja kioskilta saa muutakin hyvää. Ja kun koululta poistutaan, saatetaan jäädä sille tielle.

Toinen asia, mihin on vedottu, on lasten lihominen, mutta kyllä voin sen sanoa, että lapset eivät liho millään, mitä koulussa syötetään, että kyllä se läski tulee sitten muualla syödyistä herkuista ja karkeista.

Kasvisruokailun erityinen haaste ovat yläasteiden nuorukaiset ja ammattioppilaitosten miesopiskelijat. On kyllä hieman naiivia kuvitella, että pakko saisi heidät syömään kasvisruokaa. Kysymys ei ole itse asiassa siitä, etteikö kasvisruoka olisi nykyisinkin maukasta, mutta sitä ei ole totuttu monissa kodeissa tekemään. Se on uusi maku, johon täytyy totutella.

Tuotekehitykseen ja erityisesti kasvisruokavalikoimaan on panostettu opetustoimessa 2000-luvulla, ja kasvisvaihtoehto tulee pikkuhiljaa tutuksi, kun se on vapaasti otettavissa ja menekki kasvaa vähitellen. Lautakuntakäsittelyn yhteydessä päätettiin kasvisvaihtoehdon markkinoinnin tehostamisesta ja kasvisruokateeman ja kasvisruokapäivän toteuttamisesta. Opetusvirasto on jo sopinut, että syksyllä järjestetään kasvisteemapäivä, jolloin on vain kasvispääruokaa tarjolla Helsingin kaupungin kouluissa ja oppilaitoksissa, eli se kasvisruokapäivä toteutuu sillä tavoin.

Näkökulma aloitteessa on se, että lapsia ja nuoria pitää opettaa syömään kasvisruokaa vaikka pienellä pakolla. Siis kyllä on oppilaiden elämä kovaa, kun se on koko sen koulupäivän ruokailuhetkeä myöten erilaisten asioiden oppimista. Voisiko ajatella, että he saisivat, oppilaat, ihan rentoutua yhden hetken sen päivän aikana ilman, että siihen sisältyisi minkäänlaista maailmankatsomuksellista ainesta ja vain nauttia siitä, että he saavat ruokaa? Jos on useita vaihtoehtoja, sitä todennäköisempää on, että se ruoka myös syödään. Se lienee jonkunlainen fakta.

Tuossa apulaiskaupunginjohtaja Haatainen jo valottikin sitä puolta, että tämä asia ei ole myöskään juridisesti yksinkertainen, koska opetusvirastolla on voimassa olevat sopimukset palveluntuottajien kanssa. Eli uudet kilpailutukset tulevat maksamaan. Ihmettelen vielä lopuksi sitä, mitä tässä ovat aikaisemmat puhujat myös tuoneet esiin, että tällainen päätös halutaan tehdä oppilaita ja opiskelijoita

17.2.2010

kuulematta. Pakon tuominen ruokailuun on mitä suurimmassa määrin heidän oikeuksiinsa puuttuvat toimenpide. Kun otetaan huomioon, miten vähän itse asiassa oppilaat ja opiskelijat pystyvät päättämään asioistaan, niistä asioista, mitä koulussa opetetaan, oppikirjoista ja muista, olisi ehkä hyvä, että on jotain, mistä he saavat päättää, eli edes sen, mitä he pistävät suuhunsa. Joka tapauksessa tämä on sen kokoluokan asia, että tästä pitäisi ehdottomasti kuulla koulujen ja oppilaitoksen oppilaita ja opiskelijoita.

Olisi myös asianmukaista, että aloittaisimme asennekasvatuksen itsestämme tai muista aikuisista, eli hyvin voisin kannattaa aloitetta, missä puhuttaisiin siitä, että täällä valtuuston kuppilassa olisi pelkästään kasviksia tarjolla tai esimerkiksi Helsingin kaupungin henkilöstöravintoloissa. Sellaiseen aloitteeseen voisin nimeni laittaa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Rydman

Hyvä kaupunginvaltuusto.

Kasvavassa ja kehittyvässä iässä olevien lasten kasvattaminen ja totuttaminen monipuoliseen ruokavalioon on oikein kannatettavaa. Kuitenkin tässä aloitteessa ei olla monipuolistamassa helsinkiläisten koululaisten ruokailumahdollisuuksia vaan päinvastoin kaventamassa niitä. Nykyisellään oppilailla on mahdollisuus koska tahansa valita myös kasvisvaihtoehto, mutta tämän aloitteen myötä tuo vaihtoehto muuttuisi pakoksi. Se ei vastaa käsitystäni ravinnon monipuolistamisesta. Myös ilmastonmuutoksen vastainen taistelu on irrelevantti argumentti pakollisen kasvisruokapäivän puolesta. Useiden kasvisruokien hiilijalanjälki on todellisuudessa suurempi kuin esimerkiksi kotimaisen sian- tai kananlihan. Epäilenkin vahvasti, että vetoaminen ilmastonmuutokseen on tässä aloitteessa pelkkä keppihevonen, johon vetoamalla yritetään perustella omien mieltymysten tekeminen pakolliseksi myös toisille. Sitä en valinnan ja yksilönvapauden kannattajana voi hyväksyä.

Meillä on kaupungin päättäjänä suuri vastuu. Meillä on vastuu siitä, että helsinkiläiset koululaiset saavat maittavan ja mieluisan ja ravitsevan aterian. Opetuslautakunnan kuulema ravitsemusasiantuntija toi yksiselitteisesti esille sen, että useissa etenkin poikavaltaisissa oppilaitoksissa kasvisruokavaihtoehdot eivät yksinkertaisesti oppilaille maita.

17.2.2010

Asennekasvatus harvoin onnistuu ylhäältä päin. Sen on perustuttava omiin, henkilökohtaisiin oivalluksiin. Pakottaminen aiheuttaa usein vain vastareaktion, jolloin hyväkin tarkoitus voi kääntyä itseään vastaan. Minä en halua ottaa vastuulleni riskiä siitä, että osa helsinkiläisistä koululaisista tulee meidän päätöstemme vuoksi vajaasti ravituksi koulupäivän aikana. Kouluruokailulla on suuri merkitys etenkin niille lapsille, joiden kotiolut eivät ole kunnossa ja joilla kouluruokailu on mahdollisesti jopa päivän ainoa lämmin ateria. Näille lapsille tulee taata maittava ja miellyttävä, mieluisa ateria. Kannatan aloitteen palauttamista uudelleen valmisteluun.

Valtuutettu Kari

Kiitos, puheenjohtaja.

Minun täytyy sanoa, että kun tämän aloitteen jätin niin minulla ei ollut mitään käsitystä, minkälaisia intohimoja tämä kasvisruokapäivä voi valtuutetuissa herättää. En kannata täällä tehtyä palautusehdotusta. Minun oli ilo lukea tätä kaupunginhallituksen lopullista vastausta.

On ollut hienoa huomata, miten monia ajatus kasvisruokapäivästä on innostanut osallistumaan ruokapolitiikasta. Ainakin minä olen saanut todella paljon sekä nuorilta että lasten vanhemmilta positiivista palautetta. Ruoka puhuttaa, ja niin sen pitääkin puhuttaa. Suomalaiset syövät keskimäärin 77 kiloa lihaa vuodessa. Kun itse menin kouluun, tämä määrä oli melkein 10 kiloa pienempi. Meidän vuosittainen lihankulutuksemme on kasvanut 70-luvulta yli 30 kiloa, ja sama kasvu jatkuu koko ajan. Samalla suomalaiset syövät vihanneksia ja hedelmiä huomattavasti WHO:n suosituksia vähemmän.

Kasvisruokapäivän käyttöönoton perusteet ympäristösyistä ovat aika selkeät, mutta valtuutettu Anttilalle haluaisin todeta, että YK:n mukaan lihan tuotanto on liikennettäkin pahempi kasvihuonekaasupäästöjen lähde. Kasvisruuan lisääminen kouluruokailussa voisi merkittävästi pienentää Helsingin ekologista jalanjälkeä. Kun meidän tavoitteenamme on vähentää kasvihuonepäästöjä 20 % vuoteen 2020 mennessä, tämä ei ole mikään pikkujuttu. Ympäristön kannalta ruoka on politiikkaa.

Itselleni tämä puhe pakottamisesta on kuulostanut aika omituiselta. Kuten valtuutettu Suomalainen aikaisemmassa todella hyvässä puheenvuorossaan totesi, ruuan tarjoaja päättää aina sen, mistä

17.2.2010

ruokailijat voivat valita. Ei kalapuikkopäivänä voi valita lihapullia eikä lihapullapäivänä voi valita kalapuikkoja, yhtään sen radikaalimpaa ei ole se, että kasvisruokapäivänä ei voi valita lihapullia. Tarkoitus on, että kasvisruoka on tavallinen ruoka muiden rinnalla, ei vain vaihtoehto, niin kuin valtuutettu Rydman aikaisemmin sanoi. Tällä hetkellä meillä on käytössä jo viikottainen kalaruokapäivä, niin kuin kaikki tietävät.

Ihmeelliseltä näin kasvissyöjän korviin on kuulostanut myös joidenkin valtuutettujen aika selkeää kasvisruokafobia. Valtion ravitsemusneuvottelukunnan suosituksissa kasvisruuan kuitenkin todetaan olevan ravitsemuksellisesti ihan yhtä hyvää ruokaa kuin sekaruuanakin. Tällä hetkellä noin 15 % oppilaista syö kasvisruokaa, enkä usko heidän siksi kärsivän puutostaudeista tai sairastuvan syömishäiriöihin, kuten olen täällä joidenkin valtuutettujen käytävillä kuullut sanoman. Itse luotan Palmian kykyyn tehdä hyvää kasvisruokaa. Palmialla tiedetään, mitkä kasvisruuat ovat suosittuja ja siellä tiedetään, mitä kasvisruokia kannattaa tarjota kaikille opiskelijoille.

Parhailaan on menossa kasvisruokien kehitysprojekti, jossa jo entisestään parannetaan meidän jo nyt hyvää kasvisruuan laatuamme. Jos täällä olevat valtuutetut eivät luota Palmian kykyyn tuottaa hyvää ja ravitsevaa kasvisruokaa, siinä vaiheessa nämä valtuutetut varmaan ehdottavat ruokapalveluiden tuottajan vaihtamista. Se olisi siinä vaiheessa hyvä ratkaisu. Moni on myös ollut huolissaan lasten ja nuorten terveydestä. Kuitenkin me elämme maassa, jossa kuollaen eniten sydän- ja verisuonisairauksiin. Nämä aiheuttavat lähes puolet työikäisten ihmisten kuolemasta Suomessa. Liiallinen eläinrasvojen käyttö on suorassa yhteydessä näiden sairauksien määrään, joten terveyssyillä me emme voi mitenkään perustella tätä 77 lihakilon syöntiä vuodessa.

Me kaikki rakastamme meidän edistyksellistä ja hyvää kouluruokailuamme. Nyt me haluamme tehdä siitä entistäkin parempaa. Me kaikki haluamme, että koululaiset syövät terveellistä ruokaa eivätkä jätä yhtään kouluruokailua väliin. Kuten täällä on sanottu, kouluruokailu on keskeinen osa koulun kasvatustehtävää. Kasvisruuan tuominen normaaliksi osaksi lasten ja nuorten ruokatottumuksia on kasvatusta parhaimmillaan. Se on hyväksi nuorille itselleen, se on hyväksi lapsille ja se on hyväksi ympäristölle. Minä lupaan, että jos valtuutettu Pakarinen tai Asko-Seljavaara haluaa tehdä aloitteen siitä, että laajennetaan kasvisruokapäivää myös aikuisille, niin minä lupaan sitä kyllä kannattaa.

17.2.2010

Kiitos.

Valtuutettu Vesikansa

Hyvä puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Lihaa syöväenä, kolmen kasvavan pojan äitinä en voi ymmärtää tätä vastakkainasettelua, mitä tämä aloite on aiheuttanut, mutta varmasti se kertoo paljon tästä salista. En kannata asian palauttamista, sillä minua todella kiinnostaa henkilökohtaisesti, mitä lapseni koulussa syö. Kysyin tänään tokaluokkalaiselta, tietääkö hän, että koulussa on tarjolla kasvisruokaa, ja siellä ei todellakaan sellaista hänen tietääkseen ollut. Varmasti isommat lapset osaavat sitä kysyä, mutta kaikki eivät myöskään osaa olla aktiivisia.

Nostalgisesti täällä muistellut kaalikeitto ja makaronivelli ovat saaneet valtuutetut kauhistelemaan kasvisruuan tasoa tai mitä kasvisruoka voi olla, mutta tähän kauhuruokien listaan voisi lisätä lenkkimakkarakeiton, tillilihan jne. Ne ovat myös valintoja, ja niitä valintoja me teemme lapsillemme joka päivä. Täällä on puhuttu pakosta ja koulujen ruokalistaista, ja myös aikuisten lounasruokailu on suunniteltu ravitsemuksellisesti tasapainoisesti, ravitsemussuosittelun mukaisesti, ja sitä on muokattu arvostusten muuttuessa. Kaikki eivät pidä kalasta, mutta silti sitä on tarjolla, koska sen ravitsemuksellinen hyöty on kiistaton. Kasviksissa on aivan sama ravitsemuksellinen hyöty silloin kun syödään hyvin maukkaasti valmistettua ja runsaasti myös papuja ja herneitä sisältävää kasvisruokaa. Lisäksi se on myös, kuten täällä on perusteltu, ilmastopoliittisesti järkevää. Olemme siis näitä valintoja tekemässä koko ajan. Myöhäisemmässä aloitteessa olemme valmiita myös ottamaan lapsilta välipala-pizzat pois sillä perusteella, että ne ovat epäterveellisiä. Katsotaan, miten keskustelu siinä kääntyy.

Itse ajattelisin, että kohtuu kaikessa, ja mitä aloitteessa nyt pyydetään on, että koulussa hieman lisätään kasvisruokaa jo olemassa olevien kasvisruokien listalle. Kasvisruokaa on todella tälläkin hetkellä. Täällä on kauhisteltu, että seuraavaksi ollaan siirtymässä pakkoon. Tällä hetkellä kasvisruuat ovat suosituimpien ruokien listalla, siellä on ne pinaattiletut ja kasvispyörökät, mutta yhtä hyvin siellä voisi olla kasvislasagne, kuten täällä keittokirjakin kädessä kerrottiin. Ja yhtä hyvin siellä voisi olla muita koululaisten pitämiä ruokia, jotka on Palmian hyvillä resepteillä valmistettu.

Itse olin aivan innostunut siitä, että päiväkodin kasvissosekeitto nousi

17.2.2010

6-vuotiaan poikani lempiruuaksi. Kotona hän ei olisi siihen koskenutkaan, mutta ryhmä tekee ihmeitä. Kun muut syövät, se vaikuttaa positiivisesti, ja uskon kyllä siihen positiivisuuteen ja myös riittävän aikaiseen erilaisten vaihtoehtojen tarjoamiseen.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joo, sanoin sen jo alussa, että en kannata asian palauttamista.

Täällä on pelätty, että lapset jäävät nälkäisiksi, ja nälkäisiksi he eivät ole jääneet näinä nykyisinäkään kasvisruokapäivinä. Suomalaisen kouluruuan menestys on kiistaton, niin kuin täällä on sanottu, ja kouluruoka on omalta osaltaan turvannut hyviä oppimistuloksia, näin uskon. Voimme siitä olla ylpeitä, ja jos kehitämme sitä vielä entistä terveellisemmäksi ja ilmastopoliittisesti paremmaksi, se ei kenenkään terveyttä vaaranna vaan tuottaa meille erinomaisia, hyviä oppimistuloksia.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande, ärade fullmäktige.

Me olemme päättäneet laatia Helsingin ensimmäisen globaalien vastuun ohjelman. Siksi on luontevaa ja hyvää, että nähdään arjen käytäntöjen ja globaalien vastuun yhteys myös tämän asian käsittelyssä. On lisäksi hyvä, että tehdään päätöksiä, joissa yhdistyy konkreettinen toiminta hiilijalanjäljen pienentämiseksi ja ympäristökasvatuksen ulottuvuus. Mm. näistä syistä kannatan kaupunginhallituksen enemmistön vastauksen hyväksymistä. Samalla olen hiukan huolestunut siitä, miten tästä asiasta keskustellaan. Ei sen takia, että nostetaan nämä asiat esille, vaan sen takia, että joitain muita asioita ei nosteta. Tässä on vaarana mm. se, että me levitämme liian kulutus- ja yksilökeskeistä käsitystä siitä, miten globaali vastuu voidaan toteuttaa kaupungin toimin.

Vaikka katsoisimme vain kulutustottumuksia, vaikka katsoisimme vain ruokaa, on vaarana, että tämä keskustelu antaa meistä sellaisen kuvan, että me näemme poliittisen yhteyden maailman ongelmien ja ruuan välillä vain sen mukaan, että syödäänkö kasviksia vai syödäänkö lihaa. Kumminkin minun mittakaavassani tämä on yksi tärkeä jakolinja, kasvisruuan edistäminen on tärkeä asia, mutta ruokapolitiikassa on

17.2.2010

ainakin neljä yhtä tärkeää tekijää. Toivon, että nämä neljä huomioidaan, ellei tänään, ja mielellään ei tänään, koska tämä keskustelu on jo liian pitkä silloin, mutta huomioidaan, kun valmistellaan kaupungin globaalipoliittisia linjauksia jatkossa. Nämä neljä ruokapolitiikkaan liittyvää tekijää ovat luomuruoka, toinen on lähiruoka, kolmas on suuryhtiöiden rooli, mm. Nestlen äidinmaitokorvikkeiden markkinointi kehitysmaissa, mikä on meidän vastuumme siitä, miten se jatkuu, ja neljäs on geenimanipuloitujen tuotteiden rooli ja mahdollisuus GMO-vapaaseen ruokaan. Toivon, että näitä asioita huomioidaan jatkossa ja en kannata asian palauttamista.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan aloitteen hyväksymistä, ja tästä syystä en kannata asian palauttamista. Mielestäni on hyvä, että kaupungin toimintaa sellaisillakin alueilla, joita aikaisemmin emme ole tottuneet pitämään kovin poliittisina, tarkastellaan myös eettisillä, ekologisilla ja poliittisilla perusteilla. Tämä nyt esillä oleva asia on samalla esimerkki siitä, että monet ruokaan, elämäntapoihin liittyvät asiat ovat samalla myös isoja yhteiskunnan rakenteisiin, talouden rakenteisiin ja talouden kehityksen malliin liittyviä ratkaisuja tai valintoja.

Valtuutettu Urho oli täällä huolissaan kasvisruokapäivän kustannuksista. Meille jaetun aineiston mukaan Palmia on laskenut erot nykytilanteessa 1-2 %:ksi aineskustannuksista, eli silloin puhutaan noin 1 sentistä, alle 2 sentistä maksimissaan. Minusta valtuutettu Urholla ja valtuustolla ylipäänsä on aihetta olla huolissaan aivan toisesta asiasta, kun puhutaan kustannuksesta. Eli meillä kouluaterioihin käytetään, niiden aineksiin, 80 senttiä per ateria. Kuka meistä aikuisista suostuisi työpaikkaruokailussa päivästä toiseen nauttimaan ateriaa, joka on valmistettu 80 sentillä? Minusta on hävytöntä, että me vaadimme lapsilta tyytymistä näin vähillä varoilla tehtyihin aterioihin.

Valtuutettu Urho ja eräät muut ovat myös väittäneet, että kaupunginhallituksen enemmistön vastaus merkitsee jotenkin sitä, että kouluissa ei saa kuulla oppilaita. En ole itse ollut kaupunginhallituksessa näitä lauseita muotoilemassa, mutta luin ne tuossa nyt uudelleen läpi eikä siellä mitään sellaista kohtaa ole, jonka mukaan oppilaita ei saa kuulla. Uskon, että jokainen kasvattaja löytää tapoja, joilla tätä asiaa käsitellään niin kuin koulussa asioita käsitellään. Ja niistä keskustellaan, siinä kuullaan oppilaiden ääntä ja vähitellen

17.2.2010

löydetään yhteisiä ratkaisuja, varsinkin kun tätä hanketta ei yhdessä yössä voi käytännön syistäkään toteuttaa. Minusta tämä kuulemismenettelyn sivuuttamisvalitus täällä, kun sitä esittävät ne samat tahot, jotka ovat olleet valmiita sivuuttamaan helsinkiläisten vastalauseet ja mielipiteet palveluverkkoratkaisussa, on todella tekopyhää ja osoittaa, että heillä ei ole mitään perustetta tämän asian palauttamiselle.

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan korjata valtuutettu Hakasen hintatiedon, jotta väärät tiedot eivät jää elämään. Perusopetuksessa aterian hinta on 1,80 euroa, joka maksetaan siis palveluntuottajalle, sen lisäksi kaupunki maksaa energian ja veden ja laitteet, eli se todellinen kustannus on tätä korkeampi.

Valtuutettu Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

En ole kovin intohimoinen tässä kysymyksessä, mutta voin kertoa, että olen palauttanut eduskuntaan voin uudelleen, myöskin Valtion Rautateille monien valitusten jälkeen. Kaikki perustelut heillä oli aluksi, että pitää kasvisrasvaa olla. Sen jälkeen kun voita oli tarjolla, olen suostunut syömään myös kasvisrasvoja.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Palautetaan välittömästi, ja tulen sitten puhumaan vielä hienomman puheenvuoron myöhemmin.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Keskeisin koululaisten ruokailuun liittyvä kysymys on se, että oppilaat tulevat hyvin ravituiksi. Merkittävälle osalle koululaisista kouluruokailu on päivän ainoa lämmin ateria. Siksi on erittäin tärkeää, että kaikki koululaiset saavat sellaista terveellistä ruokaa, jonka he myös syövät.

17.2.2010

On hyvä, että kasviksia on paljon tarjolla. Samoin on hyvä, että kasvisruoka on päivittäinen ateriavaihtoehto ja ruokailijoiden vapaasti valittavissa. En kuitenkaan kannata pakollista kasvisruokapäivää, sillä pakollinen kasvisruokapäivä tarkoittaisi käytännössä sitä, että merkittävä osa oppilaista jäisi usein ilman mieluisaa ja ravitsevaa ateriavaihtoehtoa. Kannatan siis asian palauttamista.

Kun kasvisruuan päivittäinen käyttöaste on nykyisin 10–15 %, se tarkoittaa, että 85–90 valintatilanteessa valitsee ei-kasvisruokavaihtoehdon. Se merkitsee, että merkittävällä osalle kouluruokailusta tehdään kerran viikossa epämiellyttävä tilanne. Valtuutettu Kari esitti, ettei kasvisruokaa käyttävä 10–15 % olisi aliravittuja tämän takia. Kuitenkin anorektikot harvoin ovat liharuuan käyttäjiä, joten anorektikot löytyvät pääasiassa tästä ryhmästä.

Valtuutettu Karin perustelussa on kuitenkin toinenkin puute. Onhan selvää, että kasvisruokapäivä ei olisi ongelma tälle 10–15 %:lle, koska eihän heidän ruokavaihtoehtoansa vietäisi. Se viedään niiltä 85–90 %:lta, jotka eivät valintatilanteessa tuota kasvisruokaa olisi valitsemassa. Toimintatapa, jossa ruokailija on voinut valita vapaasti tarjolla olevista pääruokavaihtoehdoista tai ottaa halutessaan kumpaakin pääruokavaihtoehtoa, on osoittanut voimansa siinä, että kasvisruuan käyttö on lisääntynyt. Siksi tältä linjalta ei tule poiketa. Tämän johdosta teen seuraavan palautusesityksen:

Kaupunginvaltuusto päättää palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kasvisruuan osuutta pyritään lisäämään vapaaehtoisuuden pohjalta.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä on varmaan valtuuston yksi kiinnostavimmista keskusteluista, joita tänä iltana on käyty. Täällä on heiteltu puoleen ja toiseen, sentään eivät tomaatit ole lentäneet.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

En ole palauttamisen kannalla, ja haluan perustella sitä muutamalla asialla. Mielestäni ruoka on mitä poliittisin asia, ja sitä on täällä perusteltu monessa puheenvuorossa. Se on erittäin vahvasti ilmastopoliittinen asia. En käy tätä ketjua läpi, joka täällä on jo moneen

17.2.2010

kertaan tullut esille. Se on myös kansanterveydellinen asia, ja siinä ovat erittäin merkittäviä nämä väitteet, joita täällä on esitetty kasviruusta ja sen riittävästä, että riittääkö se kasvaville pojille vai tarvitaanko siihen lihaa. Täällä on sellaisia väärinkäsityksiä kasviruusta ja sen terveellisyydestä ja ravintopitoisuudesta, ja tässä näkyy hyvin vahvasti, miten nuoremmille sukupolville on itsestään selvä asia, että kasvisruoka on ruokaa.

Täällä jossain puheenvuorossa viitattiin sodan jälkeiseen maailmaan. Silloin ruoka oli oikeasti lihaa, koska sitä ei ollut saatu, siinä olivat rankat vuodet takana, ja se on aivan ymmärrettävää, että ne käsitykset terveellisestä ja hyvästä ruuasta ja ruuan merkityksestä ovat erilaisia. Maailma on muuttunut, ja aivan selvästi meillä nuorempi sukupolvi ymmärtää, miten tärkeä valinta kasvisruoka on.

En näe tässä mitään pakkoja, että meillä on kasvisruokapäivä kouluissa. Näen hyvänä sen, että siellä varmasti tullaan keskustelemaan kasviruusta, ja silloin päästään siellä kouluissa ehkä yhtä kiivastahtiseen keskusteluun myös kuin täällä valtuustossa, toivottavasti kuitenkin siellä käydään sitä vähän asiallisemmin. Uskon, että pitkällä aikavälillä tämä on ihan itsestään selvä asia. Tässä on myös se, mikä on tullut joissakin puheenvuoroissa esille, että tässä on myös tällainen kasvatuksellinen tavoite. Itselleni on hirveän tärkeä ja läheinen asia ollut se, että saavatko kaikki lapset tarpeeksi ruokaa. Mielestäni se koulussa tarjottava kasvisruoka voi olla aivan yhtä hyvin tarpeeksi ja se päivän ruoka-annos. En ryhdy täällä esittelemään terveellisiä kasvisreseptejä, mutta kehittelen niitä kuitenkin joka viikonloppu ainakin yhden.

Kiitoksia.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan tätä valtuutettu Karin aloitetta, ja olen kaupunginhallituksen eri päätöksentekovaiheissa äänestänyt enemmistön mukana sen vastauksen, mikä täällä nyt on, hyväksymisen puolesta, joten en kannata asian palauttamista.

Tässä yhteydessä, kun tätä asiaa on käsitelty, on tietysti käyty paljon keskustelua siitä, että onko tämä koulujen ruokalista nyt sitten, niin kuin moni on sanonut, oikein ja pitääkö siitä tosiaan keskustella

17.2.2010

kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa pitkään. Tämä on esimerkki niistä asioista mielestäni, joista on tullut ja tulee jatkossakin näitä merkittäviä asioita ja niitä, joiden perusteella ihmiset ottavat kantaa politiikassa. Se näkyy ihan selvästi siitä palautemäärästä, mikä tästä asiasta on tullut, mutta myös muuten. Sen takia minun mielestäni se on ihan oikein, että tästä asiasta puhutaan myöskin täällä.

Olen ihan varma, että jatkossa, jos ei 5:n, niin viimeistään 10:n vuoden päästä ihmetellään enemmänkin sitä, että miksi tämäntyyppisten asioiden käsittely oli niin vaikeaa. Minä olen ajatellut tämän asian niin, että me teemme nyt niitä ratkaisuja niille lapsille, jotka menevät kouluun ensi syksynä ja tulevina syksyinä. Jos me emme tee tästä kasvisruuasta mörköä, niin kuin täällä nyt vähän tuntuu keskustelussa osin tapahtuvan, koska mehän luomme niitä asenteita omille lapsillemme ja muillekin, ja jos se on ihan normaali asia koulussa, että on kasvisruokapäivä, niin se ei ole enää mikään kysymys sen jälkeen.

Ymmärrän, että tässä muutaman vuoden joidenkin murrosikäisten poikien kanssa on ehkä käytävä keskusteluja, mutta ne, jotka ovat osallistuneet näihin avoimien foorumien keskusteluihin, tietävät, että siellähän puhutaan kouluruuasta ja äänestetään siitä. Nytkin tänä vuonna tai viime vuoden puolella, kun niitä oli, niin sehän oli se suurin kysymys ainakin niissä, joihin minä olen osallistunut. Minusta ainoa heikkous, joka tässä valmistelussa on ollut, on tämä tietysti, että meidän olisi pitänyt vähän tarkemmin miettiä tätä kuulemista, ja olen siinä valmis miettimäänkin, että miten jatkossa kuullaan sekä koulujen edustajia että varsinkin sitten koululaisia.

Kiitos.

Valtuutettu Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa on tullut esille paljon sellaisia käytännön näkökohtia, jotka puoltaisivat tämän asian palauttamista. Pidän todella itsekin huonona, että tätä kuulemisnäkökohtaa, opiskelijoiden itsensä kuulemista, ei ole tässä kaupunginhallituksen ehdotuksessa otettu kunnolla huomioon. Samaten puute on myös se, että tämä voimassaoleviin sopimukseen liittyvä asia ei sekään ole tullut kovin huolella tarkasteltua, että mitä vaikutuksia tällä on voimassaolevien muutaman tuhannen koululaisen ruokailua koskevien hankinta- tai ruokasopimusten osalta. Lisäksi voi kysyä, että onko tämä kerran

17.2.2010

viikossa se oikea periaate. Jos viikossa olisikin 10 päivää eikä 7 päivää, niin mitä siitä seuraisi? Edelleen voi kysyä, että onko riittävästi pohdittu sitä, että miten ja missä vaiheessa sitten, jos tähän järjestelmään siirrytään, tämä asia pitäisi arvioida ja pohtia sitten tämän käytännön jatkamisen tarpeellisuutta. Nämä ovat siis käytännön näkökohtia.

Sitten on tämän asian symbolinen puoli. Voi sanoa, että tämä periaatteellinen puoli on taas sellainen, että se puoltaa tämän aloitteen hyväksymistä. Mielestäni pitää ottaa kasvisruokailuasias vakavalla tavalla. Kyllä maailma on muuttunut, ja tässä on myös eettinen puolensa, joka liittyy ympäristöasianteeseen, joka täällä puheenvuoroissa on hyvin tullut esille. Olen itse päässyt ulkopuolisten haasteesta nauttimaan viikon ajan pelkästään kasvisruokaa, ja kuten huomaatte, olen edelleenkin hengissä. En huomannut sillä mitään haitallisia vaikutuksia, päinvastoin: toimi erinomaisena paitsi mielen virkistäjänä, myös ruokatottumusten laventajana. Ehkä ilman ulkopuolista haastetta ei olisi tullut sen jälkeiseen ruokavalioon niin paljon muutoksia kuin on tullut.

Tässä on tämä puute, että ei ole tätä kuulemista tehty, mutta olen kuitenkin itse tehnyt tällaisen kuulemiskierroksen ja kysynyt omilta lapsiltani asiaa. 18-vuotias poikani, joka on kokkikoulussa, sanoi kysyttäessä, että pitääkö tällaiseen kasvisruokapäivään kerran viikossa siirtyä, että "ehdottomasti kyllä", ja myös siinä tapauksessa, että se tarkoittaa tavallaan ainoaa vaihtoehtoa. Kun yhdistän tämän symbolisen puolen merkittävyyden ja oman poikani mielipiteen asiaan, niin päädyin siihen, että tämä aloite on syytä hyväksyä.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä on syntynyt vähän sellainen tilanne, jossa kolhoosin väki on kerääntynyt keksimään lisää ruutia. Nimittäin Suomessa on jo viherpäivä. Se on torstai, hernesoppapäivä, jos joku ei sitä vielä tiedä. Suomen armeijassa sekä monissa perheissä se on nykyisinkin tapana. Päästöjä siitä kyllä syntyy, mutta kunnon tuuletuksella siitä selviää. Tällainen Vihreiden papupäivälisäys saattaisi tuoda lisää kiusallisia hajutilanteita koteihin ja kasarmeihin, mutta tuuletuksella siitäkin selviää.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

17.2.2010

Anteeksi kuinka? Tämä tuuletus puolestaan kuluttaa energiaa, joten papujutulla ei saada energian säästöä. Siksi en kannata tätä esitystä.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan ensinnäkin valtuutettu Ebelingin tekemää palautusesitystä. En vastusta sitä, että kasvisruuan osuutta lasten, nuorten ja varsinkin aikuisten ravinnossa pyritään lisäämään. Minusta kuitenkin kovasti tuntuu siltä, että tällä esityksellä ei pyritä ravinnon monipuolisuuden lisäämiseen. Pikemminkin kyseessä on yhden ideologisen klikin henkilökohtaisten eettisten valintojen pakkosyöttäminen sekä kirjaimellisesti että kuvainnollisesti. Puhun henkilökohtaisesta eettisestä valinnasta, koska kuten monesti on jo todettu, yleisellä tasolla lihansyöntiä sinänsä ei voida pitää epäeettisenä. Voidaan tietysti ajatella, että eettisten johtopäätösten vetäminen biologisista seikoista edustaa naturalistista virhepäätelyä, mutta toisaalta, jos johtopäätöksiä ei vedetä biologiasta, niin mistä niitä vedetään. Valtuutettu Kariko säättää yleiseettisiä normeja?

Helsingin kouluissa on jo nyt tarjolla kasvislisukkeiden lisäksi kasvisvaihtoehto, mikä kansainvälisessä tarkastelussa on luksusta. Useimmissa maailmankolkissa käytäntö on se, että jos koulun tarjoama perusateria ei syystä tai toisesta kelpaa, kukin on vapaa tuomaan omat eväät kotoa. Varsinainen ongelma ei nähdäkseni ole kasvisvaihtoehtojen tarjonnan puute, vaan se, miten lapset ja nuoret saataisiin ylipäänsä nauttimaan lämmin ateria koulupäivän aikana. Sikäli kun aloitteen tekijän tarkoitus todella on monipuolistaa ihmisten ruokavaliota, oltakoon tässä sitten johdonmukaisia.

Kuten valtuutettu Romakkaniemi esitti, olkoon Helsingin kouluissa myös kaikkia oppilaita koskeva liharuokapäivä. Nykyisinhän osa oppilaista ei nauti lihatuotteita lainkaan, eikä siksi kenties saa riittävän monipuolista ravintoa. Lisäksi on huomattava, että joukossamme on kasvava määrä lapsia, jotka vanhempiensa vakaumuksen vuoksi eivät nauti lainkaan vaikkapa sianlihaa. Siksipä olisi suvaitsevaisuuden ja avarakatseisuuden lisäämiseksi perusteltua määrätä kouluihin myös yksi pakkopossupäivä viikossa, sekä veriruoka-, sisäelin- ja sienipäivä.

Tarkoittaa kasvisruoka lihatonta ruokaa, vegaaniruokaa vai millaista ruokaa? Pyrittäisiinkö se kokoamaan lähellä tuotetuista kotimaisista

17.2.2010

kasviksista vai sisältäisikö se maapallon toiselta puolelta kuljetettuja ja siten ympäristöä suuresti kuormittavia raaka-aineita, kuten soijaa? Kuten sanottua, pidän kannatettavana sitä tavoitetta, että lapset ja nuoret söisivät monipuolisesti kasviksia, kalaa ja lihaa.

Tällaisia yksipuolisia ideologiaan perustuvia aloitteita ei kuitenkaan voi kannattaa. Pelkään, että kuten monissa muissakin kysymyksissä, stalinistinen, anteeksi arvoliberaaliosasto, noudattaa hivitustaktiikkaa. Vaaditaan yhtä, vain yhtä kasvisruokapäivää. Sitten todetaan, että kokemukset olivat hyviä, miksei päiviä voisi olla kaksi tai kolme, neljä tai viisi. Edellä sanotun jälkeen on hyvä korostaa sitä sinänsä itsestään selvää seikkaa, että on kiinnitettävä huomiota siihen, että kouluissa käytetään vain eettisesti ja ekologisesti hyväksyttävällä tavalla tuotettuja raaka-aineita, siis mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa eikä ainakaan rituaaliteurastettua ruokaa.

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan kaupunginhallituksen enemmistön lausuntoa enkä siis kannata tätä palautusehdotusta. Tässä ei ole tarpeen enää käydä läpi niitä kaikkia hyviä syitä ja perusteluja, jotka tulivat jo esille, siitä, mitä positiivisia vaikutuksia tästä kasvisruokavaihtoehdosta yhtenä päivänä viikossa olisi. Haluaisin vain tuoda muutaman keskustelussa ilmi tulleen asian esiin. Tässähän ei ole tarkoitus pakottaa ja tehdä kenestäkään pakolla kasvissyöjää, on vain kyse ihan yksinkertaisesti siitä, että meidän sekasyöjien ruokavaliota monipuolistetaan lisäämällä kasvisten osuutta siinä. Vähän ikävänä pidän sitä, että täällä on syytetty tiettyjä ryhmiä elitismistä tämän asian yhteydessä.

Minun mielestäni ennen kaikkea elitististä on se, että me olemme nyt aikalailla jätetty tämä nuorten näkökulma sivuun tämän asian käsittelyssä. Hehän sitä ruokaa syövät, ja ne nuoret, jotka kouluruokailupalveluita käyttävät, ovat meitä nuorempia valtuutettujakin suunnilleen 20 vuotta nuorempia ja joitain valtuutettuja noin 60 vuotta nuorempia. Siellä voi olla vähän erilaisia tottumuksia ja näkökulmia asiaan, ja niin kuin me moni luimme varmaan Helsingin Sanomista, niin monet niistä koululaisistahan ilmoittivat, että tykkää mieluummin syödä hyvää kasvisruokaa kuin sitä kanasörsseliä tai broileripyöryköitä ja niin edelleen. Olisi minun mielestäni todella paikallaan kuulla niitä nuoria.

17.2.2010

Kaikkihan me haluamme, että koululaiset tulevat hyvin ravituiksi, ja siitähän ei tässä ole kyse. Moni on tässä hyvin perustellut, kuinka itse asiassa suomalaiset syövät liian vähän kasviksia ja syö liikaa lihaa, eli jos me haluamme koululaisille parempaa ruokaa, niin mehän silloin loogisesti lisäämme sen kasvisruuan osuutta. Mielestäni tähän keskusteluun on turha sotkea sellaisia asioita, jotka eivät siihen liity. Esimerkiksi anoreksia on mielenterveysongelma eikä ruuasta johtuva ongelma. Kyllä anorektikot myös urheilevat enemmän, mutta emme me ole täällä kieltämässä urheilua haitallisena.

Sitten vielä haluaisin sanoa siitä, että on puhuttu paljon täällä ideologiasta ja siitä, kuinka tämä on nyt ideologia, kun tuodaan tällainen aloite pöydälle, mutta onhan sekin terveysideologia, että meillä ei tähän päivään mennessä ole ollut kasvisruokapäivää. Se on tietyn aikakauden ideologia, tai se on meidän terveysideologiamme, että meillä ei ole siellä kolmea kalaruokapäivää, vaan meillä on yksi kalaruokapäivä. Ideologioitahan meillä kaikilla tässä salissa on, ei pelkästään Vihreillä.

Sitten haluaisin vielä huomauttaa, että tässä kaupunginhallituksen esityksessä ei puhuta mistään nopeista muutoksista, vaan siinä nimenomaan sanotaan, että kasvisruoka tulee toteuttaa nykyisten hankintasopimusten puitteissa. Eli varmaan tämä muutos voidaan toteuttaa ihan hallitusti, ja mahdollisesti niitä kustannusetujakin saadaan sitten syntymään, jos meillä on suuremmat tilausmäärät kasvisruokaa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Rätty

Arvoisa puheenjohtaja.

Koska nyt keskustelemme palautuksesta, en aio pitää pitkää puhetta. Kannatan asian käsittelyn jatkamista enkä siis kannata palauttelua. Perustelen näkemystäni muutamalla asialla. Kasvisten käyttöä on hyvä lisätä meidän kaikkien ruokavaliossa, ja siksi katson, että yksi kasvisruokapäivä viikossa koululaisille olisi aivan hyvä asia. Kasvisruoka on usein terveellistä. Toki variaatioita löytyy, ja usein se on ekologisempaa kuin liharuoka, ei toki aina. Tässä on tuotu jo esille näitä muutamia ongelmia, jotka siihen liittyvät.

17.2.2010

Sitten täällä on paljon keskusteltu siitä, että pitääkö näitä asioita tehdä pakolla. Ehkä varsinkin pienten koululaisten kyseessä ollessa voisin sanoa, etteivät he muutenkaan pääse valitsemaan aivan kaikkia asioita, mitä yhteiskunnassa tai koulussa pitää tehdä. Minusta on ihan hyvä, että asenteita ilmasto- ja kasvisruokaa kohtaa voidaan muokata positiivisemmaksi ja siihen voidaan käyttää jopa pientä pakkoa, jos yhtä kasvisruokapäivää nyt voidaan pakoksi sanoa. Kuten täällä on jo aikaisemmin todettu, nuorethan itse suhtautuvat tähän asiaan merkittävästi positiivisemmin ja kannattavat kasvisruuan lisäämistä, toisin kuin tämä valtuusto.

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta tämä pitäisi palauttaa. Puutun tämän valtuustoaloitteen perusteluihin. Niiden mukaan kolmasosa suomalaisen ympäristövaikutuksista syntyy ruokailusta. Muilla seikoilla tätä aloitetta ei perustella. En kuullut, mitä valtuutettu Kari puheenvuorossaan sanoi, koska juuri silloin olin tuolla ruokalan puolella syömässä kasviskeittoa. Tekstissä sanotaan, että se on ainoastaan ilmastokysymys, ja kun olen yrittänyt pysyä kärryillä näissä ilmasto- ja energia-asioissa, niin tällainen kolmasosa päästöistä ruokailusta kyllä yllätti. Etsin netistä tietoja, ja sieltä nyt tuli oikeastaan enemmän vielä hämmästyneeksi, koska siellä oli kaikenlaisia lukuja riippuen siitä, miten tätä asiaa lasketaan. Jos ja kun tämä asia palautetaan, varmasti voidaan myöskin laskea tarkkaan nämä ruuan päästöt Suomessa ja sitä taustaa vasten sitten miettiä asiaa eteenpäin.

Eräät tutkimukset, mitä nyt sain käsiini, osoittavat kyllä, että tämä ruuan päästövaikutus on vähäisempi kuin mitä tässä valtuustoaloitteen perustelussa sanottiin. Eräessä tutkimuksessa puhuttiin 18 %:sta. Se nyt aivan riippuu siitä, että lasketaanko elintarviketeollisuus tähän mukaan, siis teollisuuden käynti ja energia, kuljetukset ja kaikki muut tällaiset. Sitten päästään vähän korkeampaan lukuun kuin 18 %, ja jos siihen lasketaan kaupassa käynnin energiapäästöt ja ruuanlaiton energiapäästöt. Luulisin, että kasvisruuan laittaminen vie ihan yhtä paljon energiaa kuin liharuuan laittaminenkin, ja jos autolla käydään kaupassa, sieltä ehkä ostetaan jotain muutakin kuin ruokaa. Siis nämä laskelmat voivat olla melkein minkälaisia tahansa.

Jos sitten laskemme lihan päästöt contra kasvisruuan päästöt, saamme taas erilaisia tuloksia riippuen siitä, miten laskemme. Jos lihaa ei

17.2.2010

syödä, pitää syödä jotain muuta sen tilalla, jolla on päästövaikutuksia. Se on osoitettu, että naudanlihan ympäristövaikutukset ovat suurimmat, mutta sika ja kana päästelevät vähemmän. Jossain määrin lihan korvaaminen kasviksilla saattaa vähentää päästöjä, mutta onko näin Suomessa? Jos me käymme kaupassa ja katsomme siellä vihannes- ja kasvishyllyjä erityisesti tähän aikaan, siellä lukee milloin mitäkin. Kukkakaali tuotu sieltä ja hedelmät täältä ja niin edespäin. Jos tämä kasvisruuan edistäminen lisää paljon vihannesten ja hedelmien käyttöä, jotka tuodaan tuhansien kilometrien päästä, ja jotkut, ehkä pieni osa, jopa ilmarahina, niin ei siitä maailma pelastu.

Jos siis kerran viikossa kouluissa tarjotaan aterioita, jossa ei ole lihaa, sen merkitys Helsingin kasvihuonepäästöihin on äärimmäisen marginaalinen, en nyt tiedä, onko se lievästi positiivinen vai negatiivinen. Pois heitetyn ruuan määrän pienikin vähentäminen merkitsisi päästövähennyksissä paljon enemmän. Ymmärrän kyllä, että tämän aloitteen tarkoitus on opettaa koululaisia käyttämään enemmän kasvisruokaa, ja minusta se on ihan hyvä ja hyväksyttävä tarkoitus, en minä sitä vastusta. Mutta kuten opetuslautakunta on todennut ja täällä monta kertaa on todettu, niin tämä vaihtoehto syödä kasvisruokaa vaikka joka päivä on olemassa.

Helsingin kouluruokailun ovat suunnitelleet ravintoalan ammattilaiset, jotka ovat ottaneet ohjeita sitten valtakunnalliselta, mikä lienee, ravitsemusneuvostolta, jonka edustaja Pekka Puska tämän päivän Helsingin Sanomissa kertoi oman käsityksensä siitä, että ei pitäisi köyhdyttää ruokavaliota niin, että siihen jonain päivänä kuuluisi vain kasviksia. Näin ollen mielestäni kouluissa kasvisruuan osalta tilanne on tällä hetkellä aivan riittävä. On aivan selvää, että monet oppilaat jättäisivät syömättä ruuan, jos siellä olisi vain yksi vaihtoehto. Esimerkiksi lukiolaiset voivat poistua ruokatunnilla koulusta ja mennä vaikka läheiseen hampurilaisbaariin.

Ei olisi hyvä, että pakkoruotsin ohella ruvettaisiin kouluissa puhumaan myöskin pakkokasviksista. Tämän oppilaiden kuulemisenhan pitäisi perustua lakiin, ja ihmettelen, että kaupunginhallitus omasta vastauksestaan on sen poistanut. Jos tämä nyt sattumalta ei palaudu, palaan asiaan.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Herr ordförande, arvoisa puheenjohtaja, bästa fullmäktige.

17.2.2010

Jag understöder en återremittering av ärendet. Det är bra att maten har betydelse för stadsfullmäktige och att vi inte bara talar om planering och ekonomi, utan också om känsliga frågor som direkt berör vardagen för stadsborna.

Det är svårt att förstå varför man i dagens svåra ekonomiska situation vill minska på barnens rätt till alternativ i skolmaten. Alla vet att skolmaten utgör det enda varma målet mat för en del av de cirka 50 000 barn som det här beslutet berör. Vegetarisk mat är inget problem för mina barn eller för mig själv. Vi äter vegetarisk mat. Men som beslutsfattare ansvarar jag med mina beslut framför allt för de barn som inte har föräldrar här i fullmäktige eller känner någon med föräldrar här i fullmäktige, de barn som inte fått grönsaker eller vegetarisk mat hemma och som helt enkelt skulle låta bli att äta skolmat den dag det serveras endast vegetarisk mat. Matvanor är en social fråga, och barnen i missbrukarfamiljer är i en sämre ställning. De behöver sin skolmat, och jag är orolig för att det i de här hemmen inte finns en vana vid vegetarisk mat.

Opetuslautakunnassa käsityksen muodostamista vahvisti sosialidemokraattisen jäsenen ja Vasemmistoliiton edustajan puheenvuorot asian sosiaalisesta ulottuvuudesta ja ruokakulttuurisista syistä sekä heidän käsityksistään sosiaalisesti heikompiensaisten nuorten miesten tämänhetkisistä ruokailutottumuksista. Päätöstä ollaan tekemässä nyt tämänhetkisessä tilanteessa, ei siitä, että joskus tulevaisuudessa tulisi joka viides kouluruokapäivä pelkästään kasvisruokapäiväksi. Tässä valtuutetuille tiedoksi, että viikossa on viisi koulupäivää ja kerran viikossa ainoastaan kasvisruokaa tarkoittaisi silloin, että yksi näistä viidestä päivästä olisi se karkkipäivä.

Olen erittäin hämmästynyt kaupunginhallituksen kannasta kouluruokailuun, lasten aterioinnin valinnanvapauden poistamisesta yhtenä päivänä viikossa. Olisikohan tämänlainen päätöksenteko nyt aivan fiksu hommaa? Olisiko kh:n ollut hyvä perustaa päätöksensä apulaiskaupunginjohtajan tai viraston valmisteluun, jottei syntyisi vastaavaa sähköä. Palmia ei ole ainoa tuottaja, vaan ruokapalvelusopimukset sitovat kaupunkia. Toisaalta nuorten kuuleminen tällaisessa asiassa olisi järjestettävä ja kuuleminen luonnollista. Varsinkin ruokapalveluiden kehittämistä voidaan täältä käsin Palmiaa ohjeistamalla ohjata.

Kasvisruokailumahdollisuutta käyttävät tänään siis noin 10 % oppilaista. Trenditietoisissa ja eliittikouluissa luku on kuitenkin jopa 50 %. Helsingissä on kuitenkin hyvin paljon muunlaisia kouluja.

17.2.2010

Kasvisruuan osuuden kasvattamiseen ja vihannesten ja juuresten, niin kuin täällä on tänään todettu, tunnetuksi tekemiseen on panostettava, aivan kuten Palmia on jo tekemässä. Päättäjänä uskon aina ennemmin porkkanaan kuin piiskaan. Miksi täällä ollaan piiskaamassa keskenkasvuisia kasvisruokaan tottumattomia lapsia näkkileipä ja vesi - dieetille kerran viikossa? Kasvattaminen ei ole pakottamista. Jos pakotetaan, aloitetaan aikuisista ja työpaikkaruokailusta ja myös tästä omasta kanttiiniruokailusta. Tulenkin tekemään asiasta vielä toivomusponnen, mikäli palautus ei järjesty.

Kiitos.

Valtuutettu Lipponen

Kiitos, puheenjohtaja.

Suomessa on iät ja ajat oltu fennovegaaneja, mikäli katsotaan meidän perinneruokia. Juureslaatikot ja nämä ovat olleet sitä perusleipää. Kasviruoka on minun mielestäni kyllä hyvä asia, ja tässä on muutaman kerran puhuttu jo tästä nautakarjan hiilidioksidijalanjäljestä, joka on todella suuri moneen muuhun verrattuna. Helsingin kouluruokailun valinnoilla ei tietenkään tätä ilmastonmuutosta pysäytetä, mutta minun mielestäni olisi hyvä, että kouluissa entistä enemmän ryhdyttäisiin käymään tällaista arvokeskustelua ja koulua käytettäisiin arvokasvatuksen välineenä. Senpä takia näkisin hyvänä tämän kasvisruokapäivän.

Tässä aikaisemmin jo mainittiin siitä, että henkilökohtainen on poliittinen, niin se oli aikojen alussa feministiliikkeen slogan, jolla tavoiteltiin naisten tasa-arvoa. Kyllä tässäkin asiassa voi olla hyvä menetellä niin, että näillä henkilökohtaisilla valinnoilla voidaan vaikuttaa sitten ihan globaaleihinkin kysymyksiin, ja koulu jos mikä on hyvä paikka opettaa esimerkiksi näitä osallistumismahdollisuuksia vaikuttaa kasvisruuan yleistymisen puolesta. Jos Helsingissä olisi se nuorisovaltuusto, tässä olisi nyt ollut aika hieno paikka kysyä nuorisovaltuuston kantaa myös näihin ruokavalintoihin.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies

Hyvä puheenjohtaja ja valtuutetut.

17.2.2010

En kannata aloitetta, mutta kannatan siis Bryggaren ja Ebelingin tekemiä palautusesityksiä. Sinänsä pidän kyllä hyvänä, että suomalaiset tottuvat syömään riittävästi vihanneksia ja hedelmiä. Se on itsestäänselvää. Kouluruualle täytyy asettaa kuitenkin erityisiä laatuvaatimuksia, sillä se voi olla joillekin lapsille päivän ainoa lämmin ateria. Sille, miksi puhumme ruokaympyrästä, on syynsä. Sillä havainnollistetaan ravinnon monipuolisuutta ja eri elintarvikeryhmien suhteellista määrää ruokavaliossa. Hyvä ruokavalio on kokonaisuus. Mikään yksittäinen ruoka-aine ei tee siitä hyvää tai huonoa. On harhaanjohtavaa ja aika vanhanaikaista asettaa liha- ja kasvisruoka vastakkain.

Täällä on väitetty, että kasvisruuasta saisi aina samat ravintoaineet kuin lihasta. Ei aina saa. Se on vaikeaa monille ruoka-aineallergikoille. Otan esimerkiksi niasiinin eli B3-vitamiinin. Olen ymmärtänyt, että sitä on paljon viljassa ja muun muassa vehnäleseessä. Koska itselläni on keliakia ja syön gluteenitonta ruokaa, en voi saada niasiinia täysjyväviljasta, mutta se ei onneksi haittaa mitään, koska sitä on runsaasti myös lihatuotteissa. Aika monilla koivun siitepölyallergikoilla on risti-allergia, ja he ovat allergisia muun muassa porkkanalle, retiisille, iduille, tomaateille, sellerille, palsternakalle, herneille, perunoille ja monelle muulle. Poikani on sairastanut anemian. Olin aika yllättänyt, kun lastenlääkäri kertoi, että rauta ei imeydy ihmiseen juuri ollenkaan kasviksista, vaikka sitä voi olla niissä paljonkin. Se johtuu kuulemma siitä, että kaikki vihanneksissa oleva rauta on niin sanottua ei-hemirautaa, joka imeytyy elimistöön tosi huonosti. Lihassa puolet raudasta on hemirautaa, joka imeytyy hyvin.

Nyt joku varmaan kommentoi, että hänellä ei ole anemiaa, vaikka ei syö koskaan lihaa. Voi hyvin olla. Olemme kaikki yksilöitä ja meillä on luontaisia erilaisia taipumuksia. Henkilökohtainen käsitykseni on, että kivikautinen ruokavalio on ihmiselle sopivin. Siinä jopa puolet energiasta saadaan proteiinista, kuten lihasta ja kalasta. Kasviksista, hedelmistä ja rasvasta tulee loput. Ruuasta puuttuvat nopeat hiilihydraatit, kuten pasta, valkoiset jauhot, leivät, pullat ja puhdas sokeri. Tutkijat ovat esittäneet olettamuksen, että evoluution aikana vallinneet ympäristöolosuhteet ovat johtaneet ihmisen aineenvaihdunnan sopeutumisen vähähiilihydraattiseen, runsasproteiiniseen ravintoon.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joo. Perustelen tällä nyt kantani tähän palautuskysymykseen.

17.2.2010

Sopeutuminen on aikaansaanut sellaisten yksilöiden valikoitumisen, joilla on geneettisesti määräytynyt insuliiniresistenssi. Kun ruokavalio nyt taas on vaihtunut runsashiilihydraattiseksi, se aiheuttaa aikuisiän diabetesta yksilöillä, joilla on tämä perimä. Pelkkä kasvisruoka on helposti runsashiilihydraattista. Jos valtuutetut olisivat aidosti kiinnostuneita lasten hyvinvoinnista, he haluaisivat kieltää kouluissa lihan sijasta sokerin.

Lopuksi täytyy sanoa, että pidän aloitetta hieman tekopyhänä. Kuinka johtavat poliitikot voivat kieltää kasvavilta lapsilta täysipainoisen ravinnon vedoten heidän pikkuruiseen hiilijalanjälkeensä samalla, kun he itse kasvattavat omaa jättimäistä hiilijalanjälkeään esimerkiksi yksityisautoilemalla ja käyttämällä lentokonetta ulkomaanmatkoihin. Ideologisissa elämäntapavalinnoissa pitäisi johtaa omalla esimerkillä eikä kieltää muilta ihmisiltä asioita, joita sallii itselleen. Mielestäni meistä kukaan täällä ei ole siinä asemassa, että meillä olisi oikeus määrätä, mitä ruokaa muut ihmiset syövät. Sitä paitsi Maija Anttila oli tässä kauan aikaa sitten puheenvuorossaan sitä mieltä ja totesi asian hyvin, että ravinnon vaikutus hiilijalanjälkeen on marginaalinen.

Valtuutettu Pajamäki

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olen miettinyt tätä asiaa siitä pitäen, kun tämä kaupunginhallituksen listalle tuli. Ei tämä itse asiassa ole niin hirveän vaikea juttu. Jäin ihmettelemään, kun täällä on puhuttu siitä, että tässä on nyt taustalla joku ismi ja jotain suurempia ideologioita. Ainoa ismi, jonka minä löydän tästä, on paternalismi, joka on itse asiassa lähellä omaakin ideologiaani, ja sen mukaan periaatteessa on kysymys siitä, että toisinaan yhteiskunta, nyt valtuusto, osaa päättää yksilön hyvinvoinnista paremmin kuin yksilö itse. Minä ihan ajattelen toisinaan, että näin on. Nyt kun mietin tätä päätöstä, niin erityisesti tämän päätöksen kohteet tietävät hirveän hyvin sen, että ruoka ei vain yksinkertaisesti riitä maapallolla, jos eläinperäisen ravinnon tuotanto ja syöminen jatkaa yhtä kasvuaan. FAO:n ennusteen mukaan lihansyönti tai lihatalous kaksinkertaistuu vuoteen 2050 mennessä. Sitten näihin muihin asioihin, jotka liittyvät tuohon. Karjatalous käyttää 30 % maapallon sulasta pinta-alasta ja 70 % maatalousmaasta. Ne ovat kai ihan vääjäämättömiä faktoja. Mitä Suomen pääkaupunki voi sitten tehdä, jotta tämä kehitys ei mene tähän suuntaan? Se voi ainakin nyt aluksi tukea tätä aloitetta kasvispääruokapäivästä.

17.2.2010

Valtuutettu Perkiö

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan palautusta. Aloite koulun kasvispäivästä on mielestäni ideologinen eikä niinkään ympäristöperusteinen, ja näin ollen olen tähän päätenyt.

Suomalaiset elintarvikkeet ovat varsin puhtaita, ja se, mitä syömme, ohjaa terveyttämme. Elintarvikkeella ja koko ruokaketjulla on huomattavat ympäristövaikutukset. Elintarviketjussa ympäristövaikutuksia on koko elinkaaren aikana pellolta jätehuoltoon saakka. Ruokailutottumuksemme ovat merkittävin yksittäinen haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttava tekijä elämässämme. Alkutuotannossa käytetään paljon vettä ja ravinteita, ja ne ohjautuvat vesistöihin, ja syntyy paljon biologista jätettä. Lihaperäiset ruuat ja kalaruuat kuormittavat eniten ympäristöä, että siinä mielessä tässä ollaan ihan oikein jäljillä.

Ympäristövaikutuksen vuoksi on kyllä näitten merkitystä harkittava ruokavaliossamme, mutta avainsana on siirtyminen ravintoketjun alemmille portaille niin kaloissa kuin muissakin eläimissä, eikä niinkään se, että nyt ideologisesti sitten kielletään nämä. Ruokailutottumuksiin vaikutetaan lapsuudesta lähtien, ja siinä mielessä se, että koulussa pyritään ohjaamaan ruokailutottumuksia, on mielestäni aivan oikea asia. Mielestäni tämä ympäristöasia tässä pitäisi kuitenkin toteuttaa eri tavalla. Pitäisi tarkastella näitä eri elintarvikeluokkia ja niiden sisältä poistaa ne ympäristölle kaikkein haitallisimmat elintarvikkeet. Eri kasviksia esimerkiksi pitäisi tarkastella suhteessa toisiinsa. Voitaisiin luopua vaikkapa riisistä, joka tuottaa huomattavan määrän metaania, tai petokaloista, eli sellaisista elintarvikkeista, jotka todella ovat niitä pahiten ympäristölle haitallisia.

Tämä ympäristövaikutusten rajoittaminen tässä pitäisi toteuttaa aivan toisella tavalla. Ruokapöytiin tarvitaan ekologisuuutta, ja tosiaan nämä pahimmat vedenkuluttajat ja metaanipäästöjen tuottajat pitäisi ensimmäisenä poistaa. Näin ollen toivon, että kaupunginvaltuusto palauttaa aloitteen uudelleenvalmisteltavaksi siten, että koulujen ruokailua kehitetään ekologisemmaksi poistamalla jokapäiväisestä ruokailusta ympäristön kannalta haitallisimmat elintarvikkeet eri elintarvikeluokissa. Tällaisia ovat esimerkiksi riisi kasviksista ja petokalat kaloista. Tällä tavalla me saamme aitoa ekologisuuutta aikaiseksi ruokapöytään.

17.2.2010

Valtuutettu Männistö

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Nyt todella tietää, mitä tarkoittaa, kun jokin asia politisoituu. Se tarkoittaa sitä, että tämä konklaavi täällä, Helsingin kaupunginvaltuusto, keskustelee kohta kolmatta tuntia vastakkainasettelusta kasvispyöryköiden ja lihapyöryköiden välillä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä. Siihenkin päästään. Tämä tuntuu jokseenkin mikromanageeraukselta, mutta politisoidutaan sitten. On aivan selvää, että merkittävin tai merkittävä osa hiilidioksidipäästöistä syntyy ruuasta. YK:n ja ympäristöministeriön tutkimukset tämän osoittavat. Valtuutettu Lohi ei täällä pystynyt osoittamaan ainakaan mitään luotettavampia tutkimusinstituutioita, jotka tämän kumoaisivat. On selvää, että kasvisruoka on ympäristön kannalta parempi vaihtoehto kuin liharuoka. Poikkeuksiakin löytyy, mutta suuressa mittakaavassa asia on näin. Etenkin naudanliha on tämän suhteen ongelmallista.

On kuitenkin ihan selvää, että yksi kasvisruokapäivä Helsingin kouluissa ei pelasta ilmastoa, eikä siitä tässä olekaan minun mielestäni kysymys. Koulussa ollaan oppimassa, ja tämä on se olennainen asia, eli oppiminen ja asennemuutos. On tärkeää, että kouluissa on tarjolla ruokaa, joka on hyvää. Kasvisruoka on hyvää ruokaa, kun se oikealla tavalla laitetaan, ja se on myös ilmastolle hyväksi, joten minun mielestäni meidän pitää kannustaa tähän ja kasvisruuan puolesta tapahtuvan asennemuutoksen puolesta. On ihan selvää, että aina, kun syödään yhteisruokaa, se ruokalistan laatija tekee valinnan syöjien puolesta. Ei tässä ole kyseessä nyt mikään ylimääräinen rajoitus, joka langetetaan kaikille ja jonka kaikki sitten kokevat, vaan tämä on osa ruokalistan laatimista ihan niin kuin tähänkin saakka.

Tässä asiassa siis kerrankin olen valmis pukemaan Emma Karin villapaidan päälle ja toteamaan, että kannatan kaupunginhallituksen esityksen mukaista muotoilua. Näyttää tosiaan löytyneen myös jälleen yksi sukupolvikysymys, kuten valtuutettu Anttilakin tässä alussa havaitsi. Kaikki 2000-luvulla koulujaan tai lukiota käyneet näyttävät olevan tässä asiassa avarakatseisia, ja jopa demareidenkin nuorisopolvi täällä kävi asiaa kannattamassa. Keskustelua sinänsä ja tätä kiihkomielisyyttä seuranneena, joka täällä on ajoittain vallinnut, ihmetyttää hieman ja tuntuu, että tosiaan monien valtuutettujen kannattaisi käydä siellä 2000-luvun koulussa katsomassa, millaista se

17.2.2010

kouluruokailu oikein on.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen halusi täällä aiemmin oikaista esittämiäni lukuja siitä, miten vähän rahaa Helsingin kaupunki käyttää yhtä kouluateriaa kohti. Tarkistin asian, ja ilmeisesti olemme nyt aivan samaa mieltä siitä, että esittämäni luvut olivat oikeat sen osalta, että näihin ruoka-aineksiin todellakin käytetään peruskoulussa noin 80 senttiä per ateria. Mielestäni tämä on asia, johon kyllä pitää jatkossa myöskin kiinnittää huomiota. On kohtuutonta, että näin vähällä rahalla joudutaan tekemään koululaisille ruokaa. Tämän päälle tietysti tulevat kuljetukset, henkilöstökulut ja muut, joihin apulaiskaupunginjohtaja Haatainen sitten omassa puheenvuorossaan esittämässään luvuissa myöskin viittasi. Lopuksi haluaisin sanoa sen, että tämän asian palautuksen tai aloitteen hyväksymisen kannalta, niin kun tätä keskustelua olen miettinyt, niin todella toivon, että kaupunki voisi sillä tavalla kehittää näitä eettisiä, vastuullisia toimintaperiaatteitaan, että ne kulkisivat läpi kaupungin hallinnon eri toimintojen niin, että meidän ei tarvitsisi aina yksittäisissä asioissa käydä sellaista suurta, yleistä periaatteellista keskustelua, vaan ne linjat otettaisiin tosissaan, jotka esimerkiksi globalisaation osalta sitten eettisesti yhteisesti sovitaan.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

En kannata tämän asian palauttamista. Kaupunginhallituksessakin olin samalla kannalla, että kasvisruokapäivä olisi mielestäni hyvä toteuttaa. Täällä valtuustossa keskustelusta osittain tulee sellainen kuva, niin kun me olisimme halunneet kääntää helsinkiläiskoululaiset kokonaan kasvisruuan syöjiksi. Kysehän ei ole siitä vaan siitä, että yhtenä päivänä viikossa tarjottaisiin kaikille monipuolista, kaikki ravitsemussuositukset täyttävää kasvisruokaa.

On todettu selkeästi tutkimuksissa se, että mitä korkeampi koulutus äidillä on, sen enemmän hänen lapsensa syövät kasvisruokaa. Juuri tästä syystä, näistä sosiaalisista syistä kannatan kasvisruuan tarjoamista koulussa. Silloin me voimme opettaa lapsille ja nuorille monipuolisen, ravitsemussuositukset täyttävän kasvisruuan syömistä.

17.2.2010

Sen, minkä lapsena oppii, sen vanhana taitaa. Vanhempana on paljon vaikeampi muuttaa niitä ravitsemustottumuksia. Siksi, puheenjohtaja, en kannata tämän asian palauttamista.

Varsin usein meillä suussa maistuvat asenteet ja ennakkoluulot. Varsin usein, kun sanotaan, että tämä on sitä ja sitä ruokaa, se maistuu siltä, miltä me kuvittelemme sen maistuvan. Varsin monelle lihansyöjälle, jos tarjottaisiin esimerkiksi sitä valtuutettu Suomalaisen mainostamaa lasagnea, he eivät edes tietäisi, että siinä ei ole lihaa. Esimerkiksi soijalla, linsseillä ja pavuilla voidaan korvata liha niin, että lihansyöjä ei edes tiedä syövänsä muuta kuin lihaa.

Kotitalousopettajaliitto on tuonut Suomeen tällaista saperemenetelmää, jossa lapsille on nyt alettu markkinoimaan ja tarjoamaan kasviksia, hedelmiä ja marjoja siten, että tutustutaan niihin kaikin astein. Suosittelen teitä tutustumaan tähän menetelmään. Ruotsissa esimerkiksi lapset ja nuoret syövät huomattavasti enemmän kasviksia, hedelmiä ja marjoja kuin Suomessa, ja voinpa sanoa, että ei varmaan meilläkään kaikilla ehkä se puoli kiloa päivässä täyty, mikä olisi suositus. Muun muassa rakennusliitto on nyt kampanjoinut jäsentensä keskuudessa kasvisten, marjojen ja hedelmien syönnin lisäämiseksi. Erityisesti miehillä ja pojilla tämä puoli on ongelmallinen.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä. Puheenjohtaja.

En kannata asian palauttamista. Kasvissyöjissä on myös vähemmän ylipainoisia, sydän- ja verisuonitauteja sairastavia, diabeetikkoja ja rintasyöpää sairastavia. Mielestäni valtuuston pitää ajatella tässä myös tätä terveysnäkökulmaa.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan toistamiseen valtuutettu Ebelingin palautusesitystä, joten tämäkin puheenvuoro liittyy palautukseen.

Täällä on useissa puheenvuoroissa esiintynyt eräänlainen kummallinen argumentum ad juventutem, vetoaminen nuorisoon itseensä. Nuoriso kuulemma suhtautuu kasvisruokaan hyvin myönteisesti ja luontevasti. Mikäli näin on, mihin tätä vaihtoehtotonta kasvisruokapäivää oikein

17.2.2010

tarvitaan? Kasvisvaihtoehtohan on tarjolla joka ainoa päivä. Jos se nauttii koululaisten suurta suosiota jo nyt, miksi tämä aloite ja tuntikausien leukojen louskutus?

Asiasta viidenteen.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Juu, siihen edelleen. Eräät näyttävät kuvittelevan, että vaihtoehdoton kasvisruokapäivä lisäisi kasvisruuan suosiota pidemmällä tähtäyksellä. Älkää nyt hulluja puhuko. Näyttääkö teistä siltä, että pakkoruotsi on ollut omiaan kasvattamaan ruotsin kielen suosiota tai osaamista Suomessa? Kuten eräät ovat todenneetkin, nuorten suhtautumista kasvisruokaan voidaan muuttaa tarjoamalla herkullista ja houkuttelevaa kasvisruokaa.

Kiitos.

Valtuutettu Kuikka

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata asian palauttamista. Tässä keskustelussa on nyt aika monta kertaa tullut ilmi esimerkiksi sellainen väite, että soija on pahasta, mikä ei sinänsä pidä paikkaansa, koska suurin osa soijastahan tällä hetkellä syötetään sioille. Ei siinä ole mitään ekologista, että ensin syötetään soija sioille ja sitten syödään se sika ja sanotaan, että soija on huono, ei voida syödä kasvista.

Toisekseen täällä on annettu ymmärtää, että liha korvattaisiin jotenkin kasvihuonetomaateilla, pullalla tai muilla hiilihydraateilla, mutta eihän sekään ihan niin ole. Kyllä papuja ja muita kun syö, niin ihan hyvää, proteiinipitoista kasvisruokaa myöskin voi olla.

Kiitos.

Valtuutettu Laine

En halunnut pitkittää tätä keskustelua. Tämä on minusta aika typerää touhua, mutta en kannata asian palauttamista, se on aivan selvä.

Mitä minä nyt nuoria olen seurannut, niin nuoret syövät hyvin epäterveellisesti tänä aikoina varsinkin siis koulun ulkopuolella. Miksi

17.2.2010

siis koulussakin pitäisi syödä epäterveellisesti? Mäkkärit ja Heset tarjoavat pikaruokaa aamusta iltaan ja näin poispäin. Voisiko tässä ajatella, että kokeiltaisiin tätä hommaa pari vuotta? Jos ei se toimi, niin sitten äänestetään täällä uudestaan. Miksi kaikki pitää olla lopullista nyt, että nyt kasvisruokaa 100 vuodeksi yhtenä päivänä viikossa? Kokeillaan tätä. Ne, jotka vastustavat tätä kasvispäivää, voisivat äänestää kahden vuoden kuluttua uudestaan. Emmehän me nyt tässä lopullista päätöstä tehdä historian loppuun asti. Kokeillaan tätä kasvispäivää nyt ja päätetään, että näin tehdään ja sitten katsotaan muutaman vuoden kuluttua. Jos ei se toimi, niin äänestetään uudestaan ja sillä siisti.

Valtuutettu Urho

Arvoisat valtuutetut.

Ainoa tavoitehan on se, että mahdollisimman moni koululainen päivittäinen syö kokonaisen aterian. Ainoa tavoite olla se, että siitä aterialta saada monipuolisesti ravitsemukset täyttävää energiaa, ravintoaineita, että se on maistuvaa ja että se koulun ruokailun hetki on viihtyisä ja mukava.

Minusta tämä kouluruokakeskustelu ei ole ollut kovinkaan tasokas. En silti ryhdy korjaamaan kaikkia niitä hassutuksia, mitä täällä on kuunneltu, mutta minun on pakko palata aloitteen tekijän käyttämään puheenvuoroon elintarvikkeiden kulutuksesta. Onko todella niin, että Emma Kari luulee, että elintarvikkeiden listassa kohta kasvikset on ainoa, joka liittyy kasvisruokaan? Meillä kulutetaan perunoita 164 kiloa, kasviksia se Karin mainitsema noin 200 kiloa, marjoja ja hedelmiä 223 iloa, yhteensä 580 kiloa ja siihen vielä viljaa 220 kiloa päälle. Kasvisruoka on toki paljon monipuolisempaa kuin pelkät kasvikset ja vihannekset, ja toki Emma Karikin sen tietää. Täällä on ladeltu erilaisia prosentteja, kiloja ja grammoja, mutta aika vähän, mistä kouluruokailussa on kyse: siitä, että koululaiset saavat kasvuun riittävästi siihen koulupäivän aikaan sitä energiaa ja ravintoa. Tämän kasvisruokapäivän toteutuksen yhteydessä olisin tehnyt tästä ponnin, mutta jos se tietysti katsotaan aloitteeksi, kun täällä on tämän mielinen puheenjohtajisto. Kuitenkin edellytän, että kouluilta pyydetään lausunnot ja että niitä kasvisruokapäivän valmistelussa kuullaan. Olisin toivonut, että opetuslautakunta olisi tämän aloitteen vastauksen valmistelun yhteydessä jo pyytänyt kouluilta ja oppilaskunnilta ne kannanotot tähän toteutukseen. Sitä edellyttää ihan jo oppilaiden turvaksi tehty lainsäädäntö. Minusta se olisi ollut myös

17.2.2010

edelläkävijäkunnan, Helsingin, arvon mukaista, että kaupunginhallitus olisi palauttanut tämän pyytääkseen niitä lausuntoja ennen kuin teki yhtäkkisesti sillä omalla asiantuntemuksellaan sekä opetusviraston valmistelun että opetuslautakunnan enemmistön kannan mukaisen päätöksen. Tämä ei ole ollut kauhean motivoivaa valmistelevälle elimelle, opetuslautakunnalla. Ihmettelyn suuresti menettelyä. Tämä oli viikon pöydällä. Olisi ollut aikaa lukea ja pyytää ne lausunnot tai ainakin jonkinlainen tuki itse virastossa asiaa valmistelleilta.

Toinen asia. Teen pöytäkirjan:

Kasviruokapäivän toteutusta kouluruokailussa seurataan kuukausittain ruuan menekin ja ruokailijoiden määrän perusteella, ja menekin laskiessa kasviruokapäivä harkitaan uudelleen.

Ei meillä ole yhtä lukuvuotta tai yhtä lukukauttakaan aikaa odottaa, että kerran viikossa, yhtenä päivänä viidestä, suurin osa esimerkiksi ammatillisen oppilaitoksen koululaisista, koulupojista jättää syömättä kouluruokailussa. Siinä kauppa ja mahdollisesti se tupakka kaupan oven äärellä ovat kovinkin lähellä, jos sitten kouluun sen ruokataulun jälkeen edes palataan.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Onko nyt valtuutettu Urholla ponsiehdotusta sisällä vai ei?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kannatan valtuutettu Urhon tekemää ponsiesitystä. Kaupunginvaltuusto on nyt aikeissa pakottaa koululaiset kerran viikossa syömään kasvisruokaa. On kohtuullista, että emme aseta toisten niskaan sellaisia taakkoja, joita emme itse ole halukkaita kantamaan. Jeesus puhui aikanaan fariseuksista, jotka asettivat toisten niskaan raskaita taakkoja, joita eivät olleet itse lainkaan valmiita kantamaan. Ollaanpa uskonnosta mitä mieltä tahansa, tästä nouseva moraaliperiaate on nähdäkseni yleispätevä. Itse tulee olla valmis ottamaan vastaan samat rajoitteet, jotka toiselle asettaa. Oppilaat pakotetaan siis kerran viikossa syömään pelkkää kasvisruokaa. Tässä asiassa erityisen aktiivinen kaupunginhallitus kokoontuu myös viikoittain, kaupunginvaltuusto kokoontuu vain joka toinen viikko.

17.2.2010

Tämän johdosta teen seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus antaa pikaisesti ohjeet, joiden mukaan kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston tarjoilu kokonaisuudessaan mukaan lukien ryhmähuoneisiin toimitettava tarjoilu toteutetaan kasvisruokana.

Hyväksymällä ponteni valtuusto osoittaisi, ettei se asetu niiden yläpuolelle, joiden puolesta se tekee päätökset, vaan on itse halukas kohdistamaan vastaavan päätöksen myös itseensä. Puolueet ja niiden nuorisjärjestöt ovat usein kantaneet huolta nuorten poliittisesta passiivisuudesta. Valtuutettu Karin aloite antaa meille hyvän mahdollisuuden saada nuoria poliittisesti aktivoitua. Täällähän on puhuttu siitä, miten nuorilla on tähän selvä kanta. On myös esitetty, että tämä kasvisruoka-aloite voisi torjua ilmastonmuutosta. Olen päinvastaista mieltä. Valtuutettu Karin aloite antaa mahdollisuuden ilmastonmuutokselle, nimittäin positiiviselle nuorisopoliittiselle ilmastonmuutokselle, kun nuoret ymmärtävät, mitä ja miten äänestäminen vaikuttaa. Teen seuraavan ponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että seuraavien kuntavaalien yhteydessä annetaan oppilaiden äänestää siitä, haluavatko he viikoittaisen kasvisruokapäivän vai eivätkö.

Näinhän se tullaan mittaamaan sitten.

Kiitos.

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja.

Joku täällä epäili, että kaikki valtuutetut, ainakaan vanhemmat, eivät ole käyneet koulussa 2000-luvulla katsomassa kouluruokaa ja syömässä. Minä olen kyllä tällä vuosituhanellakin iästäni huolimatta syönyt koulussa ja kaikenkaikkiaan syönyt kouluruokaa 48 vuotta. Ensin koululaisena, sitten opettajana ja sitten rehtorina, ja olen voinut kaiken aikaa huomata sen, että parempaan päin on menty kaiken aikaa, enkä nyt haluaisi sitten köyhdyttää sitä koulujen ruokalistaa. Tässä on todella suuri ero 40-luvun koulun ruokalistaan.

17.2.2010

Nyt varsinaiseen asiaan. Ensinnäkin olen hieman epäilevä, että kuuluuko tämä ruokalistasta päättäminen edes kaupunginvaltuuston toimivaltaan. Mielestäni se on opetuslautakunnan toimivaltaa, mutta en ryhdy nyt tässä väittelemään. Täällä varmaan on suuri määrä juristeja, jotka voivat tämän sitten ehkä jälkikäteenkin tutkia. Minusta on outoa se, mitä nyt kuulin, että kaupunginhallituksessa oli todettu kuitenkin, että tässä asiassa oppilaiden kuuleminen on tarpeellista, mutta tämä kohta kaupunginhallituksen nyt äänestyksessä voittaneessa vastauksessa oli poistettu. Luen nyt selvyuden vuoksi lukiolain § 27: ”Koulutuksen järjestäjän tulee varata opiskelijoille mahdollisuus osallistua koulutuksen kehittämiseen sekä kuulla opiskelijoita ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä”. Peruskoululaissa ja laissa ammatillisesta koulutuksesta on ihan samat kuulemisvelvoitteet. Tämä lainkohta on nyt kyllä aikaisemminkin tupannut unohtumaan. Täällä on lakkauteltu lukioita ja kaikkea muuta, enkä ole aivan varma, että onko oppilaskuntia kuultu. Oliko nyt pari vuotta sitten, kun opetuslautakunta päätti muuttaa koulujen syyslomia tietyllä tavalla, ja silloin tämä lukiolain pykälä otettiin esille. Kai Helsingin lukiolaisten liitto oli siinä takana, ja opetuslautakunta joutui perumaan sitten päätöksiä. Tietystihän aina voidaan kuulla, mutta ei kuulemista tarvitse sitten toteuttaa tai kuulemisen mielipiteitä. Näinhän tietysti aina voi tehdä, jos halutaan.

Jotta tämän asian toimeenpanossa, joka nyt jatkuu, tämä kuuleminen todella tapahtuisi, esitän, arvoisa puheenjohtaja, seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että ennen kuin kouluruokailun rakenteeseen tehdään muutoksia, oppilaskuntia kuullaan koululainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

Itse asiassa yritin jo ottaa tätä repliikkiä pois, kun ajattelin, että en halua nyt omalta osaltani venyttää pitkää kokousta. Tarkoitukseni oli sanoa, että mielestäni on aika erikoista, että me olemme äsken äänestäneet asiasta ja nyt selvästi sitten hävinneet, niin sanotusti päätöksentekoa vastustaneet tahot käyvät tällaista jälkitaistelua, viivytystaistelua tai kikkailua. Nämä kuulemisasiat ovat ihan hölynpölyä. Te demarit ette ole halunneet kuulla kuntalaisia kovin monissa asioissa aikaisemminkaan, ja minä nyt tohdin epäillä näitä laittomuusväitöksiä

17.2.2010

ihan hatusta vedetyiksi.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Herr ordförande.

Jag var av den åsikten i början av kvällen att vi alltid skall börja med oss själva.

Olin sitä mieltä, että on aivan luonnollista, että silloin kun valtuusto tekee tällaisia päätöksiä, jotka koskevat 50 000 lapsen arkea, me olemme myös itse valmiit tällaiseen vastaavaan toimintaan, ja mielestäni olisi aivan luonnollista, että täällä tehtäisiin päätös siitä, että Palmia tarjoaa meille vain kasvisruokaa kerran kuukaudessa. Joka toinen kokous olisi pelkkää kasvisruokaa, ja ne, jotka ovat nyt äänestäneet tämän asian puolesta, voivat sitten tätä asiaa jatkaa. Korostan, että itse mielelläni syön kasvisruokaa. Se ei ole ongelma.

Tuli myös mieleen tuossa, että kolmasosa helsinkiläisistä yläasteikäisistä ja lukioikäisistä käy yksityisiä kouluja. Tietenkään minkäänlainen päätöksenteko tällaisten asioiden suhteen ei päde näissä kouluissa, joten tässä on nyt taas tullut tehtyä päätös, joka eriarvoistaa näitä. Näissä yksityiskouluissa tietysti voidaan aina pyytää, että voisiko ruokalista on tällainen ja sellainen, koska siellä on usein pieni keittiö, jossa keittäjä valmistaa erilaisia maukkaita aterioita. Teen siis seuraavan toivomusponnen, joka kuuluu näin:

Stadsfullmäktige förutsätter att Palmia i samband med stadsfullmäktiges möte en gång i månaden endast erbjuder vegetarisk mat.

Samma på finska.

Pyydän myös saada kannattaa valtuutettu Lohen ja Urhon toivomusponnia.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies

Hyvä puheenjohtaja, valtuutetut.

Kannatan Ulla-Marja Urhon ja Jyrki Lohen ponsia ja teen itse

17.2.2010

toivomusponnen:

Esitän, että kasvisruokapäivinä tarjotaan oppilaille sekaruokavaihtoehto samalla periaatteella kuin nykyään on tarjolla kasvisruoka vaihtoehtona sekaruualle.

Valtuutettu Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehdotan, että esitys hylätään. Pidän RKP:n puheenjohtajan puheenvuorosta erityisesti, koska olen saanut leiman ”svensk hatare” erään toisen, synnytyssairaaloihin liittyvän asian yhteydessä. Lisäksi pari murhauhkaustakin silloin. Tänään ennen valtuustoa istuin eräässä ravitsemusliikkeessä, ja valtuutettu Lasse Liemola tuli ja toi siihen ravitsemusliikkeeseen omasta loistavasta yrityksestään noin kaksi vaihtolavaa kasviksia kantaen ne yli seitsemänkymppisenä harteillaan. Kysyin: ”Kuinka monta näistä on kotimaassa viljeltyä?”. Hän sanoi: ”Tuskin mitään”. Siinä on hiilijalanjälki, mutta silti siinä oli Lasse Liemolan loistava jalanjälki. Minä edelleen totean, että edeltävä puheenvuoroni sai huomautuksen puheenjohtajalta, että pitäisi puhua vain palautuksesta. Sen sai kaksi muuta, ehkä kolme muuta, puheenjohtaja, mutta minä lakkautin.

Toin eduskuntaan uudelleen voin ja sen jälkeen syön kasvislevitettä. Olen saanut sen VR:ään myöskin, mutta en vielä Finnariin. Täällä, tuolla ei ole voita. Siellä on Ingmariinia ja kasvislevitettä. En tule syömään niitä, ellei ole tarjolla myös voita, minkä jälkeen syön erittäin mielelläni pahemmanmakuista kasvislevitettäkin. Jos te olette vakavasti kiinnostuneita kouluruokailusta, pitäisi uudelleen luoda perunannostotalkoot, kotimaiset omenat, porkkana- tai erityisesti lantturaaste, ja lapset kasvattamaan niitä. Koska meidän koko koulujärjestelmän pääpulma alkaa olla nyt se, että kädentaidot on tuhottu, tekniset käsityöt, kaikki maanviljelys, kaikki taidot on tuhottu. Vaimoni äsken sanoi, ja tämä on muuten vakava asia, että lihavuus tulee varmuudella lisääntymään nuorison parissa. Varmuudella, riippumatta, mitä me teemme. Siinä keskeisenä osana on kasvisruuat, pasta ja niin edelleen, mutta ennen kaikkea köyhyys. Se tulee tapahtumaan niin kuin Yhdysvalloissa ja kaikkialla muualla, Afrikassa, pikkuhiljaa. Se tulee köyhyyden kautta ja siitä tulee paljon suurempi hiilijalanjälki tai mikä tahansa jalanjälki.

Täällä jotkut taitavat puhuivat, että kasvisruoasta on diabetes tullut,

17.2.2010

etupäässä. Ruokaan puuttuminen on keskeinen ja vaikea asia. 60-luvulla me Sosialidemokraatit lähdimme siitä, että voita syödään liikaa ja meillä on kepun mafia. Osmo Kaipainen lupasi syödä hatullisen voita, ellei hän voita kampanjaa. Hän joutui syömään, mutta totesi, että hatun koko on tämän kokoinen. Sitten siirryttiin vähitellen broileritalouteen kaikkialle muualle, mutta rauhallisesti, vähitellen Pohjois-Karjala -projektin ja muiden kautta. Sen kautta, että miehet vietiin etelään syömään aluksi pitsaa ja vähän muutakin, mutta ei tällä tavalla kuin nyt on tehty.

Jos ajattelee terveellistä ruokaa, katsokaa sashimia, sushia, kalaruokaa. Se oli Kiinan keisari, joka 1865, he söivät silloin kalaruokaa ja vain kasviksia, ilmoitti, että nyt liharuoka on sallittu, mutta sen jälkeen kansa, puoli miljoonaa japanilaista on pysyvästi ollut, ne, jotka käsittelivät nahkaa ja lihaa. He eivät edelleenkään syö mahtavasti lihaa. Heillä on määrättömän terve ravinto, mutta heillä on valinnanvapaus. Onko hylkeiden metsästys kielletty? Ei pitäisi olla, koska saisimme silakkaa enemmän syötäväksi, mutta nyt on hylkeitä, jotka syövät sen silakan meidän puolestamme.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Taipale puhuu terveellisestä kouluruuasta ja terveellisestä ruuasta, joka liittyy myös valtuustoon. Miksi emme saa tanskalaisia voileipiä edes täällä? Miksi emme saa ostaa torilta suoraan ruokaa tänne tai kouluihin? Miksi te haluatte tehdä tämän kaiken pakolliseksi?

Lopuksi sanon aika järkyttävän asian, joka ei kuulu tänne mahdollisesti. Vain kerran isäni uhkasi lyödä minua. Hän vaati, että syön ruusukaalia ja otti remmin. Minä sanoin: "Lyö mies, ja minä teen itsemurhan. Minä hyppään ikkunasta". Äiti itki, ja isä ei lyönyt, ja ruusukaalia ei syöty, eikä vastedeskään, edes täällä.

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Taipaleen puheenvuorosta innostuneena totean vain, että tällaisia koululaisten viljelypalstojahan oli ennen, ja sitten valtuusto 1963 muistaakseni päätti, että tämä homma päättyy nyt, että kyseiselle niin sanotulle Ärtin puutarhan alueelle rakennetaan parkkipaikka ja sen viereen jäähalli, eli se oli siinä, missä jäähallin parkkipaikka nyt on, ja siinä koululaiset kävivät ahkerasti viljelemässä niin perunaa, hernetä

17.2.2010

kuin muutakin. Tämän tyyppisiä kokemuksia siitä, mistä ruoka oikeasti tulee, varmaan on loppujenlopuksi aika harvalla. Todennäköisesti monessakin kodissa ihmetellään, että minkä näköinen kala se on, josta tulee niitä puikkoja.

Valtuutettu Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin haluaisin rauhoittaa valtuuston varapuheenjohtaja Bogomoloffia sillä tiedolla, että edelleenkin on koululaisten viljelyspalstoja esimerkiksi tuolla Käpylä-Kumpulan suunnalla. Erityisesti haluaisin nyt sitten kiinnittää huomiota tähän Ulla-Marja Urhon toivomusponteen, jota vakaasti kannatan ja toivon, että sieltä paperikasasta kaivatte sen esiin. Hyvin tärkeää olisi se, että tätä kasvisruokapäivän toteutusta kouluruokailussa todellakin seurattaisiin. Siinä vaiheessa, jos sitten kouluruuan menekki todellakin laskee niin, että ei syödä mitään, niin silloin tuotaisiin tämä vaihtoehtoinen pääruoka tarjolle. Tämä on todellakin sellainen, että nyt tekin, jotka olette tätä kasvisruokapäivää kannattaneet, lukekaa tämä aloite todellakin tarkkaan. Olisin halunnut valtuutettu Männistölle, joka varmasti on johonkin nakkisämpylälle tästä karannut, sanoa, että kyllä meidänkin vanhemman polvenkin ihmisistä aika moni kouluruokailua tuntee täälläkin salissa. Itsekin, jos ilmaisen lounaan saan, se yleensä on koululounas.

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Keskustelimme juuri noin kaksi ja puoli tuntia siitä, voiko kouluissa olla viikossa yksi kasvisruokapäivä. Minä olen kauhean iloinen siitä, että tämä on keskustelu on videoitu, ja olen kauhean pahoillani, jos lapseni on seurannut tätä niin kuin heillä usein on tapana seurata valtuuston kokouksia, koska tämä antaa kyllä kaupungin päätöksenteosta tämä keskustelu todella kummallisen kuvan.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

17.2.2010

Arvostan valtuustotyötä kovasti, mutta olen silti sitä mieltä, että tämä kasvisruokapäiväasia olisi pitänyt jättää opetuslautakunnan päätettäväksi. Ruokalistan valmistelu tehdään erittäin huolellisesti asiantuntijoiden toimesta ja opetusvirastossa, ja palveluntuottajat toimittavat kuvausten mukaiset ruuat päivittäin kouluille. Opetuslautakunta on se elin, joka sitten lopulta esittää kaupunginvaltuustolle ne rahat, jotka tarvitaan, jotta koululain mukainen monipuolinen ja täysipainoinen ateria maksutta tarjotaan jokaisena koulupäivänä. En nyt tässä halua mitään muuta toivoa, kuin että otatte yhteyttä lähimpään kouluun ja menette katsomaan sitä kouluruuan tarjontaa, jota meillä jokaisena koulupäivänä nyt tällä hetkelläkin on. On siellä se kasvisruoka ja se tavallinen vaihtoehto. Jos näin ei ole, siihen pitää sitten heti puuttua rehtorin tai suoraan opetusviraston ja Palmian kautta. Meillä on ammattilaiset hoitamassa tätä asiaa, niin opetuksessa kuin ruokahuollon järjestämisessäkin.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Ymmärrän, että valtuuston puheenjohtajan uuden tiukan tulkinnan mukaan ponteni numero 1 ei ahtaan muodollisesti liity koulujen kasvisruokapäivään, mutta se moraalinen linkki on aivan suora, joten en pitäisi tulkintaa tarkoituksenmukaisena. Teen kuitenkin asiasta aloitteen seuraavassa valtuuston kokouksessa. Mitä tulee ponsiehdotukseeni numero 2, totean, että ponnen ilmaus ”kuntavaalien yhteydessä” ei tarkoita, että äänestys olisi osa vaalia, vaan esimerkiksi varjovalien järjestämisessä järjestetty mahdollisuus koululaisille kannanottoon. Tästä tässä on kysymys, eli ei osasta vaalia.

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen kyllä hieman ihmeissäni siitä tulkinnasta, minkä puheenjohtaja teki ponteni suhteen. Viime kaudella ja nyt alkavalla kaudellakin kaupunginvaltuusto on äänestänyt milloin mistäkin ponsista ihan miten sattuu, aivan niin kuin valtuutettu Soininvaara taisi sanoa edellisessä kokouksessa. Nyt sitten ei oikein mikään kelpaa, vaikka mielestäni liittyy asiaan. Olen kuitenkin nyt muuttamassa sitten tätä sanamuotoa hieman niin, ettei se liittynyt suoranaisesti sitten tähän kaupunginhallituksen vastaukseen. Sitä nyt ei tietysti ole painettuna

17.2.2010

eikä käännettynä, mutta:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kouluruokailumuutoksissa oppilaskuntia kuullaan koululainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

Puutun kyllä taas tähän samaan asiaan, mutta voisiko sieltä kaupungin juristi nyt tulla selvittämään tämän koululainsäädäntöasian, koska minä väitän, että tämä nyt meidän muokkaamamme päätös tai se päätös, minkä olemme tekemässä, ei voi olla sen kaltainen asia, että koululainsäädännön takia tästä asiasta pitäisi tehdä joitain kuulemisia. Vähän sama, jos me budjetissa tai esimerkiksi budjettipäätöksissä muuttaisimme opetustoimen resursseja. Eihän siitäkään nyt tehdä mitään kuulemisia oppilaskunnilta. Herra jumala.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Lohen tekemää pontta. Kyllä minusta, Kimmo Helistö, operatiivisissa asioissa tämän koulutoimen suunnittelun ja toteutuksen sisällä totta kai muutenkin kuullaan kouluja asiassa, joka on siellä opetuksen ohjeistuksessa olemassa. Ei se nyt olisi paha, että tässä asiassa olisi kuultu, kun se viraston valmistelussa oli ja se olisi voitu kaupunginhallituksesta palauttaa niin, että siitä olisi vielä kuultu.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Suuresti kunnioittamani Jyrki Lohi on kyllä nyt ehkä kuumentunut liikaa, koska jos muistelen, minkälaista kouluruokailu oli silloin, kun minä olin koulussa, ja minkälaista se on nyt, niin siinä on ilmeisesti tapahtunut monta muutosta, jotka ovat suurempia kuin tämä nyt esitetty. Siellä on muun muassa pakollinen kalaruokapäivä. Onko näistä kyselyt kouluilta tai pyydetty niiden lausuntoja? Miten tämä yksi muutos nyt on sellainen, josta pitää pyytää, mutta aika monta muuta yhtä isoa muutosta on kouluruokailussa ja koulujen ? muutenkin ollut eikä ole kouluilta paljon kyselyt.

17.2.2010

Valtuutettu Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Äänestin todellakin tämän käsittelyn jatkamisen puolesta ja koen, että tämä on periaatteellisesti merkittävä asia. Kun valtuutettu Soininvaara kysyi, että onko tämä nyt niin merkittävä kuin mitä aikaisemmin on päätetty, niin siitä keskustelusta päätellen, mitä tänään on käyty, tämä tuntuu aika merkittävältä. Kun tuossa käsittelyssä kävi kuitenkin selvästi ilmi, että tämä päätös kaupunginhallituksesta tänne valtuustoon ei ehkä ole ihan kaikkia taiteen sääntöjä noudattanut eikä kaikkia näkökohtia ole otettu huomioon johtuen varmaankin siitä, että päätös oli vähän toinen kuin mitä virkaesittelyssä oli ollut.

En pidä ollenkaan pahana, etteikö tähän asiaan voisi liittää pontta, jossa sitten myös niillä, joita tämä koskee, on mahdollisuus esittää sen toteutuksesta omia näkökantojansa. En näe, että siitä seuraisi mitään vaaraa kellekään, ja ylipäänsä tällainen ihmisten huomioon ottaminen myös opiskelijoiden kohdalla on mielestäni erinomaisen kannatettavaa, ja toivoisin, että Vihreätkin antaisivat tälle hivenen tilaa ajattelussaan. Ei tästä mitään haittaa aiheudu, joten ilmoitan kannattavani valtuutettu Lohen esittämää pontta.

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Hyvin lyhyesti. Tällä hetkellä Helsingissä esitetään lakkautettavaksi aika montaa koulua. Pitäisin itse tärkeämpänä sitä, että opetustoimessa keskityttäisiin nyt näitten koulujen tulevaisuuden pohtimiseen sen sijaan, että...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Niin, mutta kun täällä haluttiin nyt oppilaiden kuulemista siitä, voidaanko syödä kasvisruokaa kerran viikossa. Jos halutaan oppilaita oikeasti kuulla todella tärkeistä asioista, heitä voitaisiin kuulla myös heidän omien koulujensa tulevaisuudesta.

Kiitos.

17.2.2010

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande chef beslutsberedningsenheten

Tiina Teppo
päättövalmisteluyksikön päällikkö

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lasse Männistö
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Essi Kuikka
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot